

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

נספח ב' -

טיוטת שער 5 – עקרונות לניהול עסקים

חלק 1 – ממשל תאגידי וניהול סיכונים

חלק 1 – ממשל תאגידי וניהול סיכונים

פרק 1 - תנאים כלליים למערכת ממשל תאגידי בגוף מוסדי ובקבוצת גופים מוסדיים

1. כללי

ממשל תאגידי מבוסס על עקרונות וכללי ניהול זהיר של תאגידים, בהיבטי בקרה ופיקוח, ומתייחס בעיקר לאופן שבו דירקטוריון והנהלה מנהלים תאגידים ומפקחים עליהם. עקרונות ממשל תאגידי נאות כוללים: משמעת, שקיפות, נשיאה באחריות, דיווח, הגינות, אחריות חברתית וציות להוראות הדין. בידי גופים מוסדיים מופקד רכוש של אחרים. מבטחים, חוסכים ועמיתים, המעבירים סיכונים ומנהלים כספים אצל גופים מוסדיים, מצפים כי הגופים יעמדו בהתחייבויותיהם וישיגו עבורם תשואה מרבית ברמת סיכון נתונה. לפיכך, על גופים מוסדיים חלות חובות אמון וזהירות. בנוסף, סיכונים להם חשופים הגופים, פערי מידע בינם לבין מבטחים וחוסכים והיקף הנכסים המנוהל בידיהם מחדדים את חשיבות מנגנוני השגחה, בקרה ופיקוח יעילים, קפדניים ומאוזנים. סעיף 41ג לחוק הפיקוח על הביטוח, המוחל על חברות מנהלות בסעיף 10 לחוק קופות גמל, קובע הוראות ממשל תאגידי החלות על חברות ציבוריות, כתנאי סף לממשל תאגידי בגופים מוסדיים: חובת מינוי יו"ר; חובת קיום ישיבת דירקטוריון לפי צרכי החברה ולפחות אחת לשלושה חודשים; הודעה על ישיבת דירקטוריון זמן סביר לפני מועד קיומה, חובת מינוי ועדת ביקורת; חובת מינוי מנכ"ל; איסור כהונת מנכ"ל כיו"ר; חובת מינוי מבקר פנימי; חובת מינוי שני דח"צים לפחות; חובת גילוי עניין אישי בידי נושא משרה או בעל שליטה.

דירקטוריון גוף מוסדי אחראי להתוויית מדיניות גוף מוסדי ולפיקוח על ביצוע תפקידי מנהל כללי ופעולותיו. מנהל כללי של גוף מוסדי אחראי לניהול השוטף של הגוף במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון. בפרט, למנהל כללי נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע שלא הוקנו מפורשות, על פי חוק החברות, חוק הפיקוח על הביטוח, או חוק קופות גמל, לאורגן אחר של הגוף המוסדי.

פרק 2 - דירקטוריון של גוף מוסדי

1. כללי

דירקטוריון הוא מוקד מסגרת הממשל התאגידי בגוף מוסדי והאחראי האולטימטיבי לעסקיו, להנהגתו, לניהולו הזהיר ולהבטחת הבקורות והציות בו. ממשל תאגידי משקף את האופן שבו דירקטוריון והנהלה מנהלים את הגוף המוסדי ומפקחים עליו.

הדירקטוריון אחראי להתוויית מדיניות גוף מוסדי ולפיקוח על המנהל הכללי ופעולותיו.

2. מינוי

2.1 כשירות למינוי דירקטור

לא ימונה לדירקטור בגוף מוסדי אלא יחיד שמתקיימים בו כל אלה¹:

2.1.1 מתקיים בו אחד או יותר מאלה:

א. הוא בעל תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בישראל או במדינה החברה בארגון ה-OECD או ממוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהכיר בו מוסד להשכלה גבוהה בישראל, באחד או יותר מהתחומים המפורטים להלן, ועסק בתחום שקיבל בו תואר במשך שלוש שנים לפחות:

1. ביטוח;

2. משפטים;

3. כלכלה;

4. חשבונאות;

5. סטטיסטיקה;

6. מנהל עסקים;

7. אקטואריה;

8. ביקורת פנימית;

9. תחום אחר שאישר הממונה על שוק ההון, הקשור לפעילות הגוף המוסדי שלדירקטוריון שלו הוא מתמנה;

ב. הוא כשיר לכהן כאקטואר ממונה, כמשמעותו בסעיף 41ד לחוק הפיקוח על הביטוח;

ג. הוא כשיר לכהן כמנהל סיכונים בגוף מוסדי;

ד. הוא כיהן, במשך שלוש שנים לפחות, כמנהלו הכללי של תאגיד המנוי בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, או כנושא משרה או כבעל תפקיד בכיר בו, באחד מהתחומים הבאים: ניהול כספים, ניהול השקעות, ניהול אגף האחראי למוצרי ביטוח או ניהול אגף האחראי לקרנות פנסיה²;

¹ תקנה 3 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

² יש לשים לב כי תקנת המקור בתקנות הדירקטוריון וועדותיו היא 3(ד) ומפנה לתנאים לפי תקנה 2(ב).

ה. הוא בעל רישיון רואה-חשבון כמשמעותו בסעיף 4 לחוק רואי חשבון, או בעל רישיון לפי חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני או בעל רישיון כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול השקעות או בעל רישיון סוכן ביטוח, והוא פעל כבעל רישיון כאמור במשך שלוש שנים לפחות;

ו. הוא כיהן בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף נכסים משמעותי או בתפקיד ציבורי בכיר, במשך שלוש שנים לפחות;

ז. הוא בעל השכלה וניסיון עסקי שלדעת הממונה על שוק ההון מכשירים אותו לכהן כדירקטור, על אף שלא מתקיים תנאי מהתנאים המנויים בפסקאות משנה א-ו לעיל.

2.1.2. הוא הצהיר בכתב, בנוסח שהורה עליו הממונה על שוק ההון, כי מתקיימים בו התנאים הנדרשים לכהונתו כדירקטור, בשים לב לאופי פעילותו של הגוף המוסדי והיקפה; הצהרה זו תישמר במשרדו הרשום של הגוף המוסדי.

2.1.3. הוראות ייחודיות לקופות גמל ענפיות³ בקופות גמל ענפיות, אפשר שימונו דירקטורים שאינם עונים על תנאי הכשירות המנויים לעיל, ובלבד שמספרם לא יעלה על מחצית חברי הדירקטוריון.

2.2. הגבלות על מינוי דירקטור

מינוי דירקטור טעון אישור מראש של הממונה על שוק ההון⁴.

2.2.1. עיסוקים אחרים – זמן למילוי תפקיד

לא ימונה לדירקטור בגוף מוסדי מי שעיסוקיו האחרים אינם מתירים בידו זמן מספיק למילוי תפקידו⁵;

הממונה על שוק ההון פרסם הבהרה בעניין הערכת עיסוקים נוספים של דירקטורים⁶.

2.2.2. עיסוקי אחרים – עובד גוף מוסדי ועובד גוף המוחזק על ידי גוף מוסדי

לא ימונה לדירקטור בגוף מוסדי מי שהוא עובד הגוף המוסדי, למעט המנהל הכללי, או מי שהוא עובד במי שהגוף המוסדי שולט בו או שהגוף המוסדי מחזיק 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בו⁷.

2.2.3. עיסוקים אחרים - מניעת ניגודי עניינים

א. כהונה צולבת

לא ימונה לדירקטור בגוף מוסדי מי שמכהן כנושא משרה, חבר ועדת השקעות או עובד בגוף מוסדי אחר או בתאגיד בנקאי שאינו בשליטת הגוף המוסדי שהוא מתמנה לו דירקטור או של בעל השליטה בו, או שהוא מכהן כנושא משרה או עובד במי ששולט בגוף מוסדי או תאגיד בנקאי כאמור, אלא אם כן הממונה על שוק ההון אישר כי כהונה או עבודה כאמור אינה מעוררת חשש לניגוד עניינים; הוראה זו אינה חלה על מי שמכהן כנושא משרה או עובד בחברת ביטוח אחרת שאינה

³ תקנה 23 (2) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁴ סעיף 41 י לחוק הפיקוח על הביטוח. ראה גם פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין מינוי נושאי משרה.

⁵ תקנה 4 (1) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁶ הבהרה חדשה.

⁷ תקנה 4 (2) לתקנות דירקטוריון וועדותיו. יובהר כי בכוונתנו לבטל את האפשרות שהמנהל הכללי יהיה חבר דירקטוריון.

מורשית לעסוק בענפי ביטוח שחברת הביטוח שהוא מתמנה לה מורשית לעסוק בהם, או על נושא משרה או עובד בחברה מנהלת אם חברת הביטוח שהוא מתמנה לה אינה מורשית לעסוק בביטוח חיים⁸;

1. הוראות ייחודיות לקופות גמל ענפיות

ניתן למנות דירקטור חיצוני בחברה המנהלת קופת גמל ענפית מי שמכהן כדירקטור חיצוני בשתי חברות נוספות המנהלות רק קופות גמל ענפיות שאינן בשליטת החברה המנהלת או בעל שליטה בה⁹.

2.2.4. מהימנות

א. הרשעה בעבירה¹⁰

לא ימונה לדירקטור בגוף מוסדי מי שהורשע בפסק דין חלוט בעבירה מהעבירות המפורטות להלן, אלא אם כן חלפו שבע שנים מיום מתן פסק הדין שהורשע בו או שביט משפט קבע כי אין בהרשעה, בהתחשב במהותה, חומרתה ונסיבותיה, כדי למנוע כהונה כאמור; ואלה העבירות:

1. עבירה לפי סעיפים 104 עד 105 לחוק הפיקוח על הביטוח, לפי סעיפים 49 עד 52 לחוק קופות גמל, לפי סעיפים 38 עד 41 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, לפי סעיפים 49 ו-50 לחוק הבנקאות רישוי, לפי סעיף 15 לפקודת הבנקאות, לפי סעיפים 123 עד 128 לחוק השקעות משותפות בנאמנות ולפי סעיפים 39 ו-40 לחוק ייעוץ השקעות;
2. עבירה לפי סעיפים 290 עד 297, 297, 392, 415, 418 עד 420 ו-422 עד 428 לחוק העונשין ולפי סעיפים 352, 352, 452, 453 (א) ו-54 לחוק ניירות ערך;
3. עבירה לפי סעיפים 47 עד 48 לחוק ההגבלים העסקיים;
4. עבירות של שוחד, מרמה, עבירות מנהלים בתאגיד או עבירות של ניצול מידע פנים שהורשע בהן בבית משפט מחוזי לישראל;
5. עבירה אחרת אשר בית משפט קבע כי מפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כדירקטור בחברה ציבורית או בגוף מוסדי;

ב. כתב אישום

הוגש כתב אישום נגד אדם המועמד להתמנות כדירקטור, בעבירה המנויה בפסקה א לעיל או שמתנהלת נגדו חקירה פלילית בשל חשד לביצוע עבירה כאמור, רשאי הממונה על שוק ההון, לאחר שנתן למועמד הזדמנות לטעון את טענותיו, לקבוע כי אינו כשיר להתמנות לדירקטור בגוף מוסדי בהתחשב במהות העבירה המיוחסת לו, חומרתה ונסיבותיה¹¹;

הממונה על שוק ההון פרסם [הבהרה](#) במשותף עם הרשות לניירות ערך והמפקח על הבנקים לעניין מהימנות.

⁸ תקנה 4 (3) לתקנות דירקטוריון וועדותיו; בכוונתנו לפרסם נייר משותף עם הפיקוח על הבנקים לעניין כהונה צולבת בגוף מוסדי ותאגיד בנקאי.

⁹ תקנה 23 (3) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

¹⁰ תקנה 4 (4) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹¹ תקנה 4 (5) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

2.3 מינוי יו"ר דירקטוריון

דירקטוריון גוף מוסדי נדרש למנות את אחד מחבריו כיושב ראש הדירקטוריון¹².

2.3.1 הגבלות על מינוי יושב ראש

יושב ראש דירקטוריון לא יהיה חבר בוועדת ביקורת¹³.

יושב ראש דירקטוריון לא יהיה דירקטור חיצוני¹⁴;

הממונה על שוק ההון פרסם הבהרה בעניין הערכת עיסוקים נוספים של דירקטורים. ההבהרה כוללת הוראות ייחודיות לגבי עיסוקים אחרים של יושב ראש דירקטוריון¹⁵.

2.3.2 ממלא מקום

נעדר יושב ראש הדירקטוריון משיבת דירקטוריון או נבצר ממנו למלא את תפקידו, יבחר הדירקטוריון אחד מחבריו הכשיר לכהן כיושב ראש הדירקטוריון, למלא מקומו של היושב ראש בהעדרו; על ממלא מקום יושב ראש הדירקטוריון יחולו כל ההוראות החלות על היושב ראש¹⁶.

2.3.3 יושב ראש דירקטוריון תושב חוץ

יושב ראש דירקטוריון יהיה כזה שמקום מושבו הקבוע בישראל, ואולם בגוף מוסדי שבעל השליטה בו אינו תושב ישראל, מקום מושבו הקבוע של יושב ראש הדירקטוריון יכול להיות מחוץ לישראל, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע את הגעתו לדיונים אצל הממונה על שוק ההון, ככל שנדרש¹⁷;

2.4 הרכב דירקטוריון

2.4.1 כללי

2.4.2 מספר חברים

בדירקטוריון גוף מוסדי יכהנו לפחות שבעה דירקטורים ולא יותר מחמישה עשר דירקטורים¹⁸.

2.4.3 דירקטורים חיצוניים¹⁹

בדירקטוריון גוף מוסדי יכהנו לפחות שני דירקטורים חיצוניים כאשר אחד מהם הוא דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית והיתר הם בעלי כשירות מקצועית כמשמעותה לפי סעיף 240 לחוק החברות²⁰.
על דירקטור חיצוני בגוף מוסדי חלות הוראות סימן ה' לחוק החברות.

הממונה על שוק ההון פרסם הבהרה לעניין דירקטור חיצוני נציג מדינה²¹.

¹² לפי סעיף 94(א) לחוק החברות המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח ובסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹³ לפי סעיף 115 לחוק החברות, המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח ובסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁴ תקנה 5 (ב) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁵ הבהרה חדשה.

¹⁶ תקנה 5 (ג)-(ד) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁷ תקנה 5 (א) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁸ סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח ובסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁹ ראה הגדרת דירקטור חיצוני בקובץ ההגדרות הראשי.

²⁰ לפי סעיף 219(ג) לחוק החברות, המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח ובסעיף 10 לחוק קופות גמל.

²¹ מקור: חוזר קופות גמל 2003/9. החוזר דן בכשירות נציג חיצוני בוועדת השקעות ומשמעותו הורחבה.

א. שיעור מזערי

שליש לפחות מחברי דירקטוריון גוף מוסדי יהיו דירקטורים חיצוניים, ואולם בדירקטוריון המונה יותר משנים עשר חברים אפשר שיכהנו ארבעה דירקטורים חיצוניים בלבד²²;

1. הוראות ייחודיות לחברות מנהלות של קופות גמל ענפיות (שאינן קרנות פנסיה)

אפשר שפחות משליש מחברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים חיצוניים ואפשר שפחות ממחצית מהדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית פיננסית (כנדרש בפסקה ג' להלן) ובלבד שימונה לפחות דירקטור חיצוני אחד ושלפחות דירקטור חיצוני אחד יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית²³.

2. הוראות ייחודיות לחברות ביטוח וחברות מנהלות ממשלתיות

אפשר שפחות משליש מחברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים חיצוניים ובלבד שימונו לפחות שני דירקטורים חיצוניים ושלפחות דירקטור חיצוני אחד יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית (כנדרש בפסקה ג' להלן)²⁴.

3. הוראות ייחודיות לגופים מוסדיים בעלי היקף פעילות נמוך

אפשר שפחות משליש מחברי הדירקטוריון של גוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך יהיו דירקטורים חיצוניים, ובלבד שמספרם לא יפחת מרבע מחברי הדירקטוריון ובחברה מנהלת שאינה מנהלת קרן פנסיה – משני דירקטורים חיצוניים²⁵.

ב. מומחיות בביטוח או בפנסיה - בדירקטוריון של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה²⁶

במחצית לפחות מהדירקטורים החיצוניים של חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, יתקיים אחד מאלה:

1. לדירקטור יש מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח, ולדירקטור בחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה - מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח, והוא פעל בתחום מומחיותו כאמור במשך שלוש שנים לפחות; לענין זה יראו את מי שכשיר לכהן כאקטואר ממונה, כמנהל סיכונים של חברת ביטוח או של חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, כמי שהוא בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח או הפנסיה, לפי הענין;
2. כהונה, במשך שלוש שנים לפחות, כמנהל הכללי של חברת ביטוח, חברה מנהלת, תאגיד בנקאי או גוף העוסק בביטוח במדינת חוץ המדורגת BBB ומעלה או חברת אם של חברת ביטוח או כהונה כנושא משרה או כבעל תפקיד בכיר בתאגיד מהמנויים לעיל, באחד מתחומים אלה:

²² תקנה 2(1) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²³ תקנה 23(1) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁴ תקנה 24(1) ו-2(2) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁵ תקנה 25(1) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁶ תקנה 2(2) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

(1) ניהול כספים ;

(2) ניהול השקעות ;

(3) ניהול אגף האחראי למוצרי ביטוח או לקרנות פנסיה²⁷ ;

(4) ייעוץ משפטי ;

(5) ביקורת פנים ;

ג. מומחיות חשבונאית פיננסית

מחצית לפחות מהדירקטורים החיצוניים של גוף מוסדי יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית²⁸ ;

1. הוראות ייחודיות לחברות מנהלות של קופות גמל ענפיות (שאינן קרנות פנסיה)

ראה פסקה א לעיל²⁹.

2. הוראות ייחודיות לחברות ביטוח וחברות מנהלות ממשלתיות

ראה פסקה א לעיל³⁰.

2.4.4 דירקטורים המכהנים בגופים פיננסיים אחרים

מספר הדירקטורים של גוף מוסדי המכהנים כדירקטורים גם של גוף המנוי בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך³¹, למעט פסקה (11) בה, לא יעלה על שליש ממספרם הכולל, וזאת מבלי לגרוע מהוראות לעניין כהונה צולבת ; לעניין זה לא תבוא בחשבון כהונה בגופים מוסדיים הנשלטים בידי אותו אדם³².

2.4.5 דירקטורים חליפים

כל הדירקטורים בדירקטוריון גוף מוסדי יהיו קבועים ולא ימונה להם חליף³³.

2.4.6 הוראות ייחודיות לחברה המנהלת קופת גמל מרכזית לקצבה בלבד

חברה מנהלת המנהלת קופת גמל מרכזית לקצבה בלבד, רשאית למנות לדירקטוריון החברה חבר אחד שמינה העמית בקופת הגמל וחבר אחד שמינו עובדיו של העמית. ולגבי חברה מנהלת שמנהלת שתי קופות מרכזיות לקצבה או יותר – חבר אחד שמינו העמיתים בקופות הגמל האמורות, כולם או חלקם, וחבר אחד שמינו עובדיהם של העמיתים בקופות האמורות, כולם או חלקם³⁴.

²⁷ מומחיות בקרנות פנסיה רלבנטית לחברות מנהלות קרנות פנסיה.

²⁸ תקנה 2(3) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁹ תקנה 23(1) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

³⁰ תקנה 24(2) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

³¹ ראה נספח 5.1.2.1.

³² תקנה 2(4) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

³³ תקנה 2(5) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

³⁴ תקנה 26א לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

3. כהונה

3.1. כשירות לכהונה

על כהונת דירקטור בגוף מוסדי יחולו הוראות סעיף 2.1 לעיל לעניין כשירות למינוי דירקטור בגוף מוסדי.

3.2. הגבלות על כהונה

לא יכהן כדירקטור בגוף מוסדי מי שמתקיים בו אחד מאלה:

3.2.1. עיסוקים אחרים – זמן למילוי תפקיד

לא יכהן כדירקטור בגוף מוסדי מי שעיסוקיו האחרים אינם מתירים בידו זמן מספיק למילוי תפקידו³⁵;

הממונה על שוק ההון פרסם [הבהרה](#) בעניין הערכת עיסוקים נוספים של דירקטורים³⁶.

3.2.2. עיסוקי אחרים – עובד גוף מוסדי ועובד גוף המוחזק על ידי גוף מוסדי

לא יכהן כדירקטור בגוף מוסדי מי שהוא עובד הגוף המוסדי, למעט אם הוא מנהל הכללי, או שהוא עובד במי שהגוף המוסדי שולט בו או שהגוף המוסדי מחזיק 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בו³⁷.

א. הוראות לעניין העסקת דירקטור על ידי גוף מוסדי:

1. העסקתו של דירקטור בגוף מוסדי כבעל תפקיד בו (זולת המנהל הכללי)³⁸ וכעובד בפועל, אף אם אינו מוגדר רשמית כעובד הגוף המוסדי, אינה עולה בקנה אחד עם תקנות הדירקטוריון וועדותיו³⁹;
2. דירקטור לא יספק לגוף מוסדי שירותים הנוגעים לניהולו השוטף, ובכלל זה שירותי ייעוץ⁴⁰.

3.2.3. עיסוקים אחרים - מניעת ניגודי עניינים

א. כהונה צולבת

לא יכהן כדירקטור בגוף מוסדי מי שמכהן כנושא משרה, חבר ועדת השקעות או עובד בגוף מוסדי אחר או בתאגיד בנקאי שאינו בשליטת הגוף המוסדי שהוא מתמנה לו דירקטור או של בעל השליטה בו, או שהוא מכהן כנושא משרה או עובד במי ששולט בגוף מוסדי או תאגיד בנקאי כאמור, אלא אם כן הממונה על שוק ההון אישר כי כהונה או עבודה כאמור אינה מעוררת חשש לניגוד עניינים; הוראה זו אינה חלה על מי שמכהן כנושא משרה או עובד בחברת ביטוח אחרת שאינה מורשית לעסוק בענפי ביטוח שחברת הביטוח שהוא מתמנה לה מורשית לעסוק בהם, או על נושא משרה או עובד בחברה מנהלת אם חברת הביטוח שהוא מתמנה לה אינה מורשית לעסוק בביטוח חיים⁴¹;

³⁵ תקנה 4 (1) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

³⁶ הבהרה חדשה.

³⁷ תקנה 4 (2) לתקנות דירקטוריון וועדותיו. בכוונתנו לבטל את האפשרות שמנכ"ל ישמש חבר דירקטוריון.

³⁸ כאמור, בכוונתנו לבטל את האפשרות שמנכ"ל ישמש חבר דירקטוריון.

³⁹ חוזר גופים מוסדיים 2010-9-1.

⁴⁰ סעיף חדש.

⁴¹ תקנה 4(3) לתקנות דירקטוריון וועדותיו. בכוונתנו לפרסם נייר משותף עם הפיקוח על הבנקים לעניין כהונה צולבת בגוף מוסדי ותאגיד בנקאי.

1. הוראות ייחודיות לקופות גמל ענפיות

דירקטור חיצוני בחברה המנהלת קופת גמל ענפית יכול לכהן כדירקטור חיצוני בשתי חברות נוספות המנהלות רק קופות גמל ענפיות שאינן בשליטת החברה המנהלת או בעל שליטה בה⁴².

3.2.4. מהימנות

לא יכהן כדירקטור בגוף מוסדי מי שהורשע בפסק דין חלוט בעבירה מהעבירות המפורטות בסעיף קטן 2.2.4 לעיל, אלא אם כן חלפו שבע שנים מיום מתן פסק הדין שהורשע בו או שבית משפט קבע כי אין בהרשעה, בהתחשב במהותה, חומרתה ונסיבותיה, כדי למנוע כהונה כאמור⁴³.

א. כתב אישום נגד מי שמכהן כדירקטור

הוגש כתב אישום נגד אדם המכהן כדירקטור בגוף מוסדי, בעבירה כאמור בסעיף קטן 2.2.4 לעיל או שנפתחה נגדו חקירה פלילית בשל חשד לביצוע עבירה כאמור, רשאי הממונה על שוק ההון, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ולאחר שנתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, בדרך שהורתה, לקבוע כי אינו כשיר לכהן כדירקטור בגוף מוסדי בהתחשב במהות העבירה המיוחסת לו, חומרתה ונסיבותיה⁴⁴.

3.3. הגבלות והוראות בעת כהונה

3.3.1. מניעת ניגודי עניינים ענפי של דירקטור

דירקטור בעל זיקה לתאגיד בענף משנה לא יהיה נוכח בדיוני הדירקטוריון או ועדותיו, המתייחסים למבוסס, עמית או לקוח של הגוף המוסדי שאף הוא תאגיד באותו ענף משנה, ולא יקבל מהגוף המוסדי מידע ודוחות ביחס לאותו מבוסס, עמית או לקוח. גוף מוסדי יערוך רשימה, שתעודכן אחת לחצי שנה, ויפרטו בה שמות הדירקטורים בעלי זיקה לתאגיד בענף משנה⁴⁵.

3.3.2. איסור פניית דירקטור לעובד

א. דירקטור לא יפנה לעובד של הגוף המוסדי ביוזמות עסקיות לגוף המוסדי, למעט פניה למנהל הכללי של הגוף המוסדי ביוזמה עסקית שלדירקטור אין בה ענין אישי, ובלבד שתועדה בכתב⁴⁶.

ב. דירקטור לא יפנה לעובד של הגוף המוסדי בעניינים עסקיים של מבוססים או עמיתים, או של לקוחות מסוימים, או בעניין השקעות מסוימות של הגוף המוסדי, למעט במקרים אלה⁴⁷:

1. פניה למנהל הכללי של הגוף המוסדי שלדירקטור אין בה ענין אישי, ובלבד שתועדה בכתב;

⁴² תקנה 23(3) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁴³ תקנה 4(4) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁴⁴ תקנה 4(6) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁴⁵ תקנה 9 לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁴⁶ תקנה 10(א) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁴⁷ תקנה 10(ב) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

2. פניה לגורם המתאים בדרכים המקובלות לשם בירור ענייניו, עניניו בן זוגו או קרובו הסמוך על שולחנו או עניני תאגיד שבשליטתם, כמבוטח/עמית או כלקוח של הגוף המוסדי.

ג. דירקטור לא ייתן הוראות לבעלי תפקידים הכפופים למנהל הכללי⁴⁸.

3.3.3 הגבלות על השקעות דירקטור

על דירקטור של גוף מוסדי החבר בוועדת השקעות או בוועדת אשראי יחולו ההוראות לפי סעיף 21 לחוק השקעות משותפות, בשינויים המחויבים. הוראות אלו לא יחולו על קניה ומכירה של נייר ערך בבורסה מחוץ לישראל⁴⁹.

3.4 נוכחות בישיבות

דירקטור ישתתף לפחות במחצית מישיבות הדירקטוריון במשך שנה ולא יעדר מיותר מארבע ישיבות דירקטוריון רצופות.

אם דירקטור נעדר מיותר מארבע ישיבות רציפות, הוא נדרש להתפטר מתפקידו. התפטרות זו תיכנס לתוקף לא יאוחר ממועד ישיבת הדירקטוריון הראשונה לאחר הישיבה הרביעית ברצף הישיבות מהן נעדר. ואולם, הדירקטוריון רשאי, בנסיבות מיוחדות שיירשמו, לאשר המשך כהונת דירקטור שנעדר מיותר מארבע ישיבות רצופות, אם לא נעדר מישיבות במשך למעלה משישה חודשים רצופים.

במידה שדירקטור לא התפטר עד למועד ישיבת הדירקטוריון הראשונה שלאחר הישיבה הרביעית ברצף הישיבות מהן נעדר, תפקע כהונתו במועד אותה ישיבה, אלא אם כן אושר המשכה כאמור⁵⁰.

3.5 גמול לדירקטור חיצוני

לא יקבל דירקטור חיצוני או קרובו הסמוך על שולחנו, במישרין או בעקיפין, כל שכר, תגמול או טובת הנאה אחרת מהגוף המוסדי, למעט תגמול כדירקטור וכחבר ועדת דירקטוריון⁵¹.

3.5.1 גמול מרבי לדירקטור חיצוני

גוף מוסדי שאינו חברה ממשלתית יפעל בהתאם לתקנות הגמול, לעניין גמול לדירקטור חיצוני, בשינויים שיחולו בהן מעת לעת, בין אם הוא מאוגד כחברה פרטית ובין אם הוא מאוגד כחברה ציבורית. הכול בכפוף לאלה:

א. בכפוף להוראות כל דין, הגמול שרשאי דירקטור חיצוני לקבל במצטבר בעד כהונתו כדירקטור חיצוני בגוף מוסדי, בחברה אם של גוף מוסדי ובגופים מוסדיים אחרים בשליטתו של גוף מוסדי כאמור או של בעל השליטה בו (כולם ביחד להלן – קבוצת הגופים המוסדיים) לא יעלה על סכום שני אלה⁵²:

⁴⁸ תקנה 10 (ג) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁴⁹ תקנה 11 לתקנות דירקטוריון וועדותיו. בכוונתנו לשנות את ההוראה וכמו כן להרחיב את תחולתה לכל חברי ועדת השקעות ואשראי.

⁵⁰ תקנה 6 (א), (ב), (ג) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁵¹ תקנה 12 לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁵² מקור: סעיף 4 לחוק 2009-9-4.

1. גמול שנתי קבוע וגמול בעד ישיבות בעד כהונתו בגוף המוסדי בעל היקף הנכסים הגדול ביותר בקבוצת הגופים המוסדיים בהם הוא מכהן כדירקטור ;
2. הנמוך מבין אלה :

א). גמול בעד ישיבות שבהן השתתף בקבוצת הגופים המוסדיים, למעט הגוף המוסדי בעל היקף הנכסים הגדול ביותר בקבוצת הגופים המוסדיים, בהתאם לדרגתם לפי תקנות הגמול.

ב). גמול שנתי קבוע לפי תקנות הגמול בהתאם לדרגתו של הגוף המוסדי בעל היקף הנכסים הגדול ביותר בקבוצת הגופים המוסדיים.
למען הסר ספק – אם הגוף המוסדי או חברה אם של הגוף המוסדי הם חברות ציבוריות, יחולו תקנות הזיקה⁵³.

ב. בכפוף להוראות כל דין, גוף מוסדי רשאי לקבוע כי גמול בעד השתתפות בישיבה לפי תקנות הגמול ישולם רק בעד מספר הישיבות המזערי המחויב על פי הוראות הדין, שבהן השתתף הדירקטור החיצוני.

3.5.2. על אף האמור בסעיף קטן 3.5.1 לעיל ובתקנות 4(ג) ו-5(ז) לתקנות הגמול, גוף מוסדי שהוא חברה פרטית, רשאי לשלם לדירקטור חיצוני מומחה בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח או הפנסיה גמול גבוה יותר מהגמול המשולם לדירקטור חיצוני מומחה שאינו בעל מומחיות מוכחת ומובהקת כאמור⁵⁴.

3.5.3. על אף האמור בסעיף קטן 3.5.1 לעיל ובתקנות 4(ד), 5(ז) לתקנות הגמול ותקנה 14 לתקנות הגמול המתקנות, הוראות תקנה 14 לתקנות הגמול המתקנות לא יחולו לגבי דירקטורים חיצוניים המכהנים בגוף מוסדי שהוא חברה פרטית⁵⁵.

3.5.4. הוראות ייחודיות לחברות מנהלות של קופות גמל ענפיות

על אף האמור בסעיף קטן 3.5.1 לעיל, חברה המנהלת רק קופות גמל ענפיות שהיא חברה פרטית, רשאית לשלם לדירקטור חיצוני גמול שנתי וגמול השתתפות בישיבות נמוכים מהקבוע בו, אך לא פחות מהגמולים שהיה עליה לשלם לפי הוראות אלו אילו הייתה מדורגת בשתי דרגות נמוך יותר מדרגתה לפי התוספת הראשונה לתקנות הגמול⁵⁶.

3.5.5. הוראות ייחודיות לגופים מוסדיים בעלי היקף פעילות נמוך

על אף האמור בסעיף קטן 3.5.1 לעיל, גוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך שהוא חברה פרטית רשאי לשלם לדירקטור חיצוני גמול שנתי וגמול השתתפות בישיבות נמוכים מהקבוע בו, אך לא פחות מהגמולים שהיה עליו לשלם לפי ההוראות האמורות אילו היה חברה המדורגת בשתי דרגות נמוכות יותר מדרגתם לפי התוספת הראשונה לתקנות הגמול⁵⁷.

⁵³ הבהרה חדשה.

⁵⁴ מקור: סעיף 6 בחוזר 2009-9-4.

⁵⁵ מקור: סעיף 7 בחוזר 2009-9-4.

⁵⁶ מקור: סעיף 5 בחוזר 2009-9-4.

⁵⁷ מקור: סעיף 5 בחוזר 2009-9-4.

3.6. יושב ראש דירקטוריון

3.6.1. איסור השתתפות בדיון וקבלת החלטות בוועדת ביקורת

יושב ראש דירקטוריון לא יהיה נוכח בישיבות ועדת ביקורת בעת הדיון ובעת קבלת החלטות, אלא אם כן קבע יושב ראש הוועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים⁵⁸.

3.6.2. ביקורת פנימית

א. ממונה ארגוני ישיר על המבקר הפנימי

יושב ראש הדירקטוריון יהיה הממונה הארגוני על המבקר הפנימי⁵⁹;

ב. דוחות תקופתיים של מבקר פנימי

1. יושב ראש דירקטוריון יקבל מהמבקר הפנימי דין וחשבון על ממצאיו⁶⁰.
2. יושב ראש דירקטוריון יקבל מהמבקר הפנימי, אחת לשנה, דין וחשבון המפרט את כל אלה⁶¹:

- (א). המלצותיו שלא התקבלו בידי ההנהלה;
- (ב). סטאטוס תיקון הליקויים עליהם הצביע בדוחות ביקורת שהגיש;
- (ג). ביצוע הביקורות בפועל, מול התכנון בתוכנית העבודה.

ג. דוחות מידיים של מבקר פנימי

יושב ראש הדירקטוריון יקבל מהמבקר הפנימי ללא דיחוי הודעה בדבר ממצאים חריגים או יסוד להניח שבוצעה עבירה פלילית, שהעלתה הביקורת בגוף המוסדי⁶²;

⁵⁸ סעיף 115 (ה) לחוק החברות המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח ובסעיף 10 לחוק קופות גמל.
⁵⁹ מקור: סעיף 4(ד) (1) בחוזר גופים מוסדיים 2007-9-14. כאמור בסעיף 3.2 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי). לפי סעיף 148 לחוק החברות שהוחל בסעיפים 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל, הממונה הארגוני על המבקר הפנימי יהיה יושב ראש הדירקטוריון או המנהל הכללי, כפי שייקבע בתקנון, או בהעדר הוראה בתקנון, כפי שיקבע הדירקטוריון. למרות זאת, בהוראות הממונה על שוק ההון נקבע כי יושב ראש הדירקטוריון יהיה הממונה הישיר על המבקר הפנימי.
⁶⁰ ראו סעיף קטן 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין דרכי עבודת מבקר פנימי). מקור: סעיף 4 יא בחוזר 2007-9-14.
⁶¹ ראו סעיף קטן 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין דרכי עבודת מבקר פנימי).
⁶² ראו סעיף קטן 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין דרכי עבודת מבקר פנימי).

3.7. תפקידי הדירקטוריון

הדירקטוריון אחראי להתוויית האסטרטגיה של גוף המוסדי ולאישור המדיניות שתנחה את הגוף המוסדי בפעילותו השוטפת. בנוסף, הדירקטוריון אחראי לפיקוח על פעולות הנהלת הגוף המוסדי, לוודא קיומם של תחומי אחריות ברורים בגוף המוסדי, להתוויית תרבות ארגונית שבבסיסה יושרה, הוגנות והתנהגות אתית, ולוודא ציות הגוף המוסדי להוראות הדין.

על דירקטוריון גוף מוסדי לדון ולהחליט בנושאים שלפי חוק החברות עליו לדון ולהחליט בהם, בנושאים המנויים להלן, ובכל נושא אחר בעל חשיבות מהותית לפעילות הגוף המוסדי או לפיקוח ולבקרה עליה ובכל נושא שהממונה על שוק ההון דרש להעמיד על סדר היום⁶³. תדירות הדיונים בנושאים השונים היא לפחות התדירות הקבועה לצדם. בנוסף, על הדירקטוריון לאשר את האמצעים ליישום החלטותיו, לקבוע פרוצדורות להערכת יישומן ולעקוב באופן שוטף אחר היישום⁶⁴.

במסגרת קביעת המדיניות, דירקטוריון חברת ביטוח נדרש להתייחס בנפרד להתחייבויות תלויות תשואה ולהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת הביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת יתייחס בנפרד לכל קופת גמל וקרן פנסיה שבניהולה⁶⁵.

תפקידי הדירקטוריון לפי חוק החברות כוללים⁶⁶:

התוויית מדיניות החברה ופיקוח על המנהל הכללי ופעולותיו, ובכלל זה –

(1) קביעת תכניות הפעולה של החברה, עקרונות למימון וסדרי עדיפויות ביניהן ;

(2) בדיקת מצבה הכספי של החברה, וקביעת מסגרת האשראי שהחברה רשאית ליטול ;

(3) קביעת המבנה הארגוני ומדיניות השכר ;

(4) החלטה על הנפקה של סדרת איגרות חוב ;

(5) אחריות לעריכת הדוחות הכספיים ולאישורם⁶⁷ ;

(6) דיווח לאסיפה השנתית על מצב עניני החברה ועל התוצאות העסקיות⁶⁸ ;

(7) מינוי ופיטורי המנהל הכללי⁶⁹ ;

(8) החלטה בפעולות ובעסקאות הטעונות אישור הדירקטוריון לפי התקנון או לפי הוראות סעיפים

255 ו-268 עד 275 לחוק החברות ;

(9) הקצאת מניות וניירות ערך המירים למניות עד גבול הון המניות הרשום של החברה⁷⁰ ;

(10) החלטה על חלוקה⁷¹ ;

(11) חוות דעת על הצעת רכש מיוחדת⁷² ;

(12) בחברה ציבורית – קביעת המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בדירקטוריון, שעליהם

להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

⁶³ בין אם דרש זאת מכלל הגופים ובין אם מהגוף המוסדי לבדו.

⁶⁴ תקנה 8 (ב) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁶⁵ תקנות 8(ג) ו-8(ד), ו-23 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁶⁶ סעיף 92 לחוק החברות.

⁶⁷ בהתאם לסעיף 171 לחוק החברות הדוחות הכספיים יאושרו בידי הדירקטוריון, ייחתמו בשמו, ויובאו לפני האסיפה השנתית.

⁶⁸ כאמור בסעיף 173 לחוק החברות.

⁶⁹ כאמור בסעיף 250 לחוק החברות.

⁷⁰ לפי הוראות סעיף 288 לחוק החברות.

⁷¹ כאמור בסעיפים 307 ו-308 לחוק החברות.

⁷² כאמור בסעיף 329 לחוק החברות.

בנוסף לתפקידיו לפי חוק החברות, דירקטוריון גוף מוסדי ידון, יחליט ויקבע הנחיות בנושאים אלו, בתדירות הקבועה לצדם, וכן יקבע מנגנונים ונהלים לפיקוח, בקרה, מעקב ודיווח:

3.7.1. אסטרטגיה כללית ויעדים

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, על האסטרטגיה הכללית של הגוף המוסד ויעדיו בטווח הארוך ויאשר את תכנית העבודה השנתית שלו⁷³;

3.7.2. תקציב כולל

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, על אישור התקציב הכולל של הגוף המוסדי ויעקוב, אחת לרבעון לפחות, אחר הביצוע בפועל של תכנית התקציב⁷⁴;

3.7.3. ניהול סיכון כולל⁷⁵

לפחות אחת לשנה, דירקטוריון גוף מוסדי יגדיר מדיניות החשיפה של הגוף המוסדי ושל המבוטחים והעמיתים לסיכונים שונים, יקבע תקרות חשיפה לסיכונים, ככל שניתן לקבוע אותן, יקבע רמת החשיפה הכוללת לסיכונים, בהתחשב במתאם בין הסיכונים השונים, יאשר כלים ובקורות למדידת הסיכונים ולניהולם ודרכי התמודדות עם הסיכונים ועם התממשותם⁷⁶;

א. מדיניות

ב. פיקוח וכן טיפול באירועים חריגים

1. מינוי מנהל סיכונים

דירקטוריון גוף מוסדי יאשר מראש מינוי מנהל סיכונים וסיום כהונתו לפני תום התקופה לה מונה⁷⁷.

2. קביעת אמות מידה ותרשימים

א. דירקטוריון גוף מוסדי יאשר אמות מידה ותקופות עתידיות לפיהן מנהל הסיכונים יכמת את החשיפה לסיכונים מהותיים שזוהו על ידו ויעריך את השפעתם הפוטנציאלית⁷⁸.

ב. דירקטוריון גוף מוסד יקבע תרשימים בלתי צפויים אך בעלי הסתברות משמעותית וכן תרשימי קיצון בגורמי סיכונים השוק השונים, בסיכונים נזילות ובסיכונים האשראי, לפיהם מנהל הסיכונים יערוך תרשימים⁷⁹.

⁷³ תקנה 8 (2) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁷⁴ תקנה 8 (3) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁷⁵ ראו הוראות לעניין מנהל סיכונים - בפרק 10 של חלק 1 בשער 5.

⁷⁶ תקנה 8 (א) (6) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁷⁷ סעיף 41 ד לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁷⁸ ראו סעיף 3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים). מקור: סעיף 3ב5 בחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 הסעיף הורחב לכל הגופים המוסדיים.

⁷⁹ ראו סעיף 3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים). מקור: סעיף 5ב5 בחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3. הסעיף הורחב לכל הגופים המוסדיים, כמו כן נוספה לו התייחסות לתרשימים בלתי צפויים אך בעלי הסתברות משמעותית ולא רק תרשימי קיצון.

3. דוח מנהל סיכונים

(א). דירקטוריון גוף מוסדי יקבל לפחות אחת לרבעון, דוח בכתב של מנהל הסיכונים המתייחס לקופת גמל, קרן פנסיה, מסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח ולהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, לפי העניין.⁸⁰

(ב). דירקטוריון גוף מוסדי יגדיר אירועים יוצאים מן הכלל, המחייבים דיווח תקופתי של מנהל הסיכונים בתדירות גבוהה יותר מאחת לרבעון.⁸¹

(ג). דירקטוריון גוף מוסדי יקבל דוח מידי ממנהל הסיכונים, בנסיבות המנויות בסעיף 3.3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5.⁸²

4. הוראות ייחודיות לחברות ביטוח - יישום משטר כושר פירעון לפי Solvency

||⁸³

(א). מינוי ועדת דירקטוריון ייעודית - דירקטוריון חברת ביטוח ימנה ועדה מקרב חבריו, שתהיה אחראית לפיקוח ובקרה על היערכות ליישום משטר כושר פירעון לפי הדירקטיבה Solvency II, יקבע את דרכי עבודתה ואת דרכי הדיווח שלה לדירקטוריון.⁸⁴ על אף האמור, במקרה בו מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים ניתן לבצע תפקידים אלו באמצעותה.

(ב). דירקטוריון חברת ביטוח יאשר תכנית היערכות ארגונית ומיכונית רב שנתית ליישום משטר כושר פירעון לפי הדירקטיבה Solvency II ויבטיח הקצאת משאבים ליישום תכנית ההיערכות.⁸⁵

(ג). דירקטוריון חברת ביטוח יקיים, לפחות אחת לחצי שנה, דיון בהיערכות החברה ליישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה Solvency II ובהיערכות ארגונית ומיכונית רב שנתית ליישום המשטר;⁸⁶

(ד). דירקטוריון חברת ביטוח יקבל מהנהלת חברת הביטוח, דוח חצי שנתי אודות התקדמות היערכות חברת הביטוח ליישום המשטר.⁸⁷

⁸⁰ ראו סעיף 3.3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח תקופתי של מנהל סיכונים), מקור: סעיף 3א5 בחוזר ביטוח 2006-1-14, וסעיף 5 בחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3. הסעיפים מוזגו.

⁸¹ ראו סעיף 3.3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח תקופתי של מנהל סיכונים), מקור: סעיף 3א5 בחוזר ביטוח 2006-1-14, וסעיף 5 בחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3. הסעיפים מוזגו.

⁸² שעניינו חובות דיווח מידי של מנהל סיכונים.

⁸³ עם הסדרת מינוי ועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון תבטל חובת מינוי ועדת סולבנסי 2.

⁸⁴ ראו הוראות לעניין ועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון תבטל חובת מינוי ועדת סולבנסי 2 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5. מקור: סעיף 1ב3 בחוזר 2008-1-5.

⁸⁵ מקור: סעיף 2ב3 (ו-3) בחוזר 2008-1-5.

⁸⁶ מקור: סעיף 2ג3 בחוזר 2008-1-15. נקבעה דרישה חדשה לדיון אחת לחצי שנה.

⁸⁷ ראו הוראות סעיף 4.2 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5, לעניין חובות דיווח ההנהלה לדירקטוריון. מקור: סעיף 1ג3 בחוזר 2008-1-5. נמחקו המילים "בתוך 30 יום מתום כל חציין".

3.7.4. ביטוח משנה⁸⁸

דירקטוריון חברת ביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, בנוגע למדיניות ביטוח משנה, לרבות קביעת מסגרת החשיפה המרבית למבטח משנה בודד ולקבוצת מבטחי משנה בעלי זיקה כלכלית⁸⁹.

א. מדיניות

מדיניות החשיפה למבטחי משנה תכלול, לכל הפחות⁹⁰:

1. מדיניות חשיפה נפרדת לענפי ביטוח - חיים, כללי ובריאות;
2. מסגרת חשיפה מרבית למבטחי משנה, על-פי פרמטרים שיקבע הדירקטוריון. ובכללם פרמטרים איכותיים, דוגמת דירוג הבינלאומי של מבטח המשנה.

ב. פיקוח וכן טיפול באירועים חריגים

1. דוח הנהלה לדירקטוריון

(א). דירקטוריון חברת ביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה יקבל מהנהלת החברה לפחות אחת לשנה דוח על הפעילות מול מבטחי משנה⁹¹;

(ב). דירקטוריון חברת ביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה יקבל מהנהלה לפני אישור הדוחות הכספיים את דוח החשיפות למבטחי משנה⁹²;

(ג). דירקטוריון חברת ביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה יפקח על יישום המדיניות שקבע ויטפל באירועים חריגים⁹³.

⁸⁸ הוראות לביטוח משנה ישובצו בפרק 5 של חלק 2 בשער 5. טיטות הפרק בקודקס טרם פורסמה.

⁸⁹ תקנה 8 (א) סעיף (7) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁹⁰ מקור: סעיף 2 בחוזר 2003/17, הורחב גם לקרנות פנסיה.

⁹¹ מקור: סעיף 4 בחוזר 2003/17, הורחב גם לקרנות פנסיה. ראו הוראות סעיף XXX בפרק 5 של חלק 2 בשער 5 לעניין ביטוח משנה. טיטות הפרק בקודקס טרם פורסמה.

⁹² מקור: סעיף 4 בחוזר 2003/17, הורחב גם לקרנות פנסיה. ראו הוראות סעיף XXX בפרק 5 בחלק 2 שבשער 5 לעניין ביטוח משנה. טיטות הפרק בקודקס טרם פורסמה.

⁹³ מקור: סעיף 2 בחוזר 2003/17, הורחב גם לקרנות פנסיה.

3.7.5. השקעות⁹⁴

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה במדיניות ההשקעות הכוללת. ביחס להתחייבויות שאינן התחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח – דירקטוריון חברת ביטוח יקבע גם נהלים לניהול ההשקעות ומדרג סמכויות בחברת הביטוח לעניין ניהול השקעות וכן אישור עסקאות מסוימות מראש, בהיקף כספי מעל סכום שיקבע⁹⁵ ; במסגרת קביעת מדיניות ההשקעות, דירקטוריון חברת ביטוח יתייחס בנפרד להתחייבויות תלויות תשואה ושאין תלויות תשואה של חברת הביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת יתייחס בנפרד לכל קופת גמל וקרן פנסיה שבניהולה. כמו כן, יש להתייחס בנפרד גם לכל מסלול השקעה, ובכלל זה מסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה⁹⁶.

א. מדיניות

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע מדיניות השקעות כוללת לפי המלצת ועדת השקעות⁹⁷. במסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקובע הדירקטוריון עליו להתייחס, בין היתר, לכל אלה:

1. תהליכים ומדרג סמכויות

- (א). תהליכים, מדרג סמכויות ותחומי האחריות של כל הגורמים בגוף המוסדי המעורבים בתהליך השקעה בנכסים⁹⁸.
- (ב). בהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת הביטוח – השקעות הטעונות גם אישור הדירקטוריון⁹⁹ ;

2. סוג השקעה חדש

כללים לאישור מראש של כל סוג חדש של השקעה ושל עסקאות מהותיות, בכפוף לתנאים הקבועים בהוראות לגבי כניסה לתחום פעילות חדש¹⁰⁰ ;

⁹⁴ טיוטת פרק ההשקעות שפורסמה טרם שובצה בשער 5. החלק הנוגע לממשל תאגידי בטיטות פרק השקעות בקודקס שפורסמה שובץ בחלק 1 של שער 5. ואילו יתר החלקים בטיטות שפורסמה טרם שובצו. טיוטת מעודכנת של חלקים אלו תשובץ בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 ותפורסם בהמשך.

⁹⁵ תקנה 8 (א) (8) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

⁹⁶ תקנות 8 (א) (ג) ו-22(2) (ב) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

⁹⁷ בעקבות הערות הגופים המוסדיים לנוסח טיוטת פרק ההשקעות שפורסמה, שלפיהן ישנה חפיפה בין תפקידי הדירקטוריון לוועדת ההשקעות בקביעת מדיניות השקעות- בוצע ייחוס של כל ההוראות הנוגעות לקביעת מדיניות ההשקעות הכוללת לדירקטוריון. קביעת מדיניות ההשקעות הכוללת בידי הדירקטוריון תהיה לפי המלצת ועדת ההשקעות. בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק קופות גמל ועדת ההשקעות ותקנה 28 בתקנות דרכי השקעה בביטוח, ועדת השקעות תקבע מדיניות במסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקבע הדירקטוריון. בכוונתנו לתקן את הוראות הדין הנוגעות לוועדת השקעות, ובכלל זה הוראות חוק קופות גמל, תקנות מס הכנסה ותקנות דרכי השקעה בביטוח, כך שוועדת השקעות תיקבע כוועדת דירקטוריון שתפקידה פיקוח על יישום מדיניות הדירקטוריון.

⁹⁸ מקור: סעיף 1.7.4 (א) בחוזר 2007-9-16. (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי). נמחקו המילים "סדר הפעולות".

⁹⁹ מקור: סעיף 6 בחוזר 2007-9-16 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).

¹⁰⁰ מקור: סעיף 4(א) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי ונוספו "עסקאות מהותיות"). ראו סעיף 3.7.14 לעניין תפקידי דירקטוריון בקשר לכניסה לתחום פעילות חדש, וכן סעיף 4 של חלק 3 בשער 5 לעניין כניסה לתחום פעילות חדש.

3. אפיקי השקעה וגבולות מרביים

(א). השקעות שבהן ישקיע גוף מוסדי נכסים שבניהולו, תוך התייחסות לסוגים השונים של השקעות, מנפיקים ולוויים. לכל אפיק השקעה יקבע הדירקטוריון מדדי ייחוס רלוונטיים¹⁰¹.

(ב). שיעורי השקעה מרביים באפיקי השקעות, וכן הערכות הגוף המוסדי לניהולם ולבקרה שוטפת עליהם, בהתייחס, בין היתר, לכל אלה -

- 1) אפיקי השקעה שונים, ובכללם סוגי מנפיקים ולוויים; במסגרת זו ייקבעו גם שיעורי השקעה רצויים באיגרות חוב לפי סוגים שונים, כגון: לפי קיומן של בטוחות, לפי סדר הנשייה בפירעון¹⁰²;
 - 2) ביזור גיאוגרפי, ענפי, מגזרי ומטבעי, לפי העניין;
 - 3) השקעה בתאגיד בודד ובקבוצת תאגידים, בהתייחס לכל הנכסים שאליהם חשוף הגוף המוסדי בתאגיד או בקבוצת התאגידים, לפי העניין; לגבי התחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח – תובא בחשבון גם חשיפת חברת הביטוח, בשייר עצמי, לעמידת בעל חוב בהתחייבויות הנובעות מעסקאות ביטוח אשראי או מממן ערבות במסגרת חוזה ביטוח¹⁰³.
 - 4) השקעה בנגזרים פיננסיים או מוצרים מובנים בעלי השפעה כלכלית של נגזרים פיננסיים¹⁰⁴;
- בהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, ייקבעו גבולות החשיפה גם ביחס להון העצמי של חברת הביטוח.

4. אנליזה ומודל דירוג פנימי

(א). תהליך אנליזה של הלוואה ושל נייר ערך, בהתייחס לסוג הנכס, וקביעת מודל פנימי לדירוג אשראי, ככל שהגוף המוסדי פיתח ואשר מודל כאמור¹⁰⁵. עקרונות העומדים בבסיסם, ובכלל זה תהליכים, בקורות ואיסוף נתונים התומכים בהערכת סיכון. ביחס לנכסי חוב גם כלים ושיטות להערכת יכולת החזר של לוויים והפסדים הצפויים בחדלות פירעון¹⁰⁶.

(ב). היקף האנליזה הנדרש טרם רכישה (בשוק הראשוני או בשוק המשני) של נכסים מסוגים שונים¹⁰⁷, בהתייחס, בין היתר, לנושאים אלה:

¹⁰¹ מקור: סעיף 4(א) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).

¹⁰² לדוגמה: איגרות חוב מובטחות, איגרות חוב לא מובטחות בכירות ואיגרות חוב לא מובטחות נדחות.

¹⁰³ מקור: סעיפים קטנים 4(א)-ג: סעיפים 4(א)-3 ו-5(א) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיפים שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).

¹⁰⁴ סעיף חדש.

¹⁰⁵ בשם לב לתנאים המנויים בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 – ניהול נכסי השקעה (נוסח מעודכן של הטייטה שפורסמה יפורסם בהמשך).

¹⁰⁶ מקור: סעיפים 7(א) 2-3 ו-37(ב) בחוזר 2007-9-16 וכן סעיף 4. בחוזר 2008-9-10 (נוסח הסעיפים אוחד ושונה והורחב לכל סוגי הנכסים).

¹⁰⁷ בשם לב לתנאים המנויים בסעיף XXX בפרק 4 בחלק 2 של שער 5 לעניין ניהול נכסי השקעה. פרק מעודכן יפורסם בהמשך.

- (1) מסמכים עליהם תתבסס האנליזה.
- (2) סוגי נכסים שלגביהם לא תידרש אנליזה כתובה¹⁰⁸. ניתן לגבש מדיניות שונה לנכסים מחוץ לישראל;
- (3) קביעת פרק הזמן שבו תהא אנליזה תקפה, בשים לב לאירועים מהותיים אשר התרחשו במהלך פרק זמן זה והמשפיעים על תקפות האנליזה; פרק זמן זה לא יעלה על שנה. ניתן לגבש מדיניות שונה לסוגי נכסים שונים, לרבות נכסים מחוץ לישראל¹⁰⁹.

5. העמדת אשראי אגב השקעות

- (א). מדיניות העמדת אשראי אגב השקעות, ובכלל זה מתן הלוואות 'מותאמות' ורכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, בהתייחס, בין היתר, להערכה ואישור של בטוחות, בקרה שוטפת על איכות בטוחות שהועמדו, הערכה עדכנית של ערךן ושמירת מידע הנוגע לכל אלה¹¹⁰.
- (ב). מדיניות השקעה בהלוואות מותאמות ובאגרות חוב לא ממשלתיות רגילות שהונפקו בישראל, ברכישה בשוק הראשוני או בשוק המשני, בהתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים:

- (1) **תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות** שיכללו באגרות חוב לא ממשלתיות רגילות שרוכש גוף מוסדי עבור קופת הגמל או התחייבות תלוית תשואה של חברת ביטוח.

בנספח 7.1.3 א¹¹¹ (סעיפים 1,3) מפורטות תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות מקובלות שהן עילות לפירעון מידי של איגרת חוב, אשר ככלל ראוי כי ייכללו באגרות חוב לא ממשלתיות רגילות שרוכש גוף מוסדי עבור קופת גמל או התחייבות תלוית תשואה של חברת ביטוח. במסגרת זו, יישקלו התניות החוזיות ואמות המידה הפיננסיות המפורטות בנספח 7.1.3 א¹¹² (סעיפים 1,3) וכן תניות ואמות מידה נוספות, ככל שרלוונטי.

קביעת מדיניות שאיננה מתייחסת לתניות החוזיות ואמות המידה הפיננסיות המפורטות בנספח 7.1.3 א¹¹³ (סעיפים 1,3) תנומק. מדיניות לעניין תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות יכול שתתייחס לפרמטרים שונים, כפי שיקבעו על ידי הדירקטוריון, כגון: סיווג איגרת החוב, ענף פעילות, דירוג, מינוף פיננסי שעבודים קיימים ואפשריים וזהות בעל השליטה.

¹⁰⁸ כגון אגרות חוב ממשלתיות, פיקדונות, חוזים עתידיים על מדדים ישראליים, תעודות סל וקרנות נאמנות העוקבות אחר מדדים.

¹⁰⁹ מקור: סעיף 5 בחוזר 2010-9-3. הסעיף שונה והורחב לגבי כל סוגי הנכסים.

¹¹⁰ מקור: סעיף 4(ב)5 בחוזר 2007-9-15.

¹¹¹ מספר הנספח כפי שהופיע בטיטות פרק השקעות שפורסמה. המספר יעודכן עם פרסום נוסח מעודכן של פרק ההשקעות.

¹¹² מספר הנספח כפי שהופיע בטיטות פרק השקעות שפורסמה. המספר יעודכן עם פרסום נוסח מעודכן של פרק ההשקעות.

¹¹³ מספר הנספח כפי שהופיע בטיטות פרק השקעות שפורסמה. המספר יעודכן עם פרסום נוסח מעודכן של פרק ההשקעות.

2) פעולות שיינקטו בעת הפרה של אמת מידה פיננסית, לפי מנגנונים שייקבעו בשטר נאמנות. המדיניות תתייחס לאפשרות של מתן ארכה למנפיק שלא עומד באמת מידה פיננסית. ניתן להבחין בין "סטייה מהותית" ל"סטייה שאינה מהותית", הגדרתה של סטייה כ"סטייה מהותית" או כ"סטייה שאינה מהותית" תיקבע בשטר הנאמנות¹¹⁴.

לעניין פסקאות משנה 1 ו-2):

ניתן לקבוע מדיניות השקעות נפרדת, ביחס לרכישת איגרות חוב של בנק, חברת ביטוח או חברה בשליטתם המלאה אשר נועדה להנפיק תעודות התחייבות בלבד.

ניתן לאשר מראש סטייה מהמדיניות שנקבעה ביחס לאיגרת חוב לא ממשלתית ספציפית, ובלבד שכל סטייה נומקה ותועדה¹¹⁵.

ניתן לקבוע את תחולת המדיניות האמורה לגבי הרחבת סדרה, במקרה שבו הסדרה המקורית הונפקה לפני יום 1 באוקטובר 2010¹¹⁶.

6. בקרת חוב

קווים מנחים לבקרה שוטפת אחר מצב חוב ולתהליך עבודה מובנה, לזיהוי מוקדם של ירידה באיכות אשראי וחובות בעייתיים. הגדרת מצב חדלות פירעון של לווה, ופעולות שיינקטו על ידי הגוף המוסדי לטיפול בחובות כאמור. קווים המנחים ראוי להתייחס, לכל הפחות, לנושאים המנויים בנספח 7.1.2¹¹⁷ סעיף 1 (חובות בעייתיים)¹¹⁸.

7. תמחור

כללים לתמחור נכסי חוב בהתחשב ביחס בין תשואה לסיכון¹¹⁹;

8. השקעה בצדדים קשורים

כללים לגבי השקעה בצד קשור ועסקה עם צד קשור ובאמצעותו, הנדרשים בהתאם להוראות הדין¹²⁰.

9. ממשל תאגידי

לגבי כספי קופת גמל או התחייבות תלוית תשואה של חברת ביטוח - אמות מידה ביחס לאיכות הממשל התאגידי בגופים בהם מושקעים הכספים, ובחינתה באופן שוטף. אמות המידה יפורסמו באתר האינטרנט של הגוף המוסדי¹²¹.

10. הצבעה באספות כלליות

¹¹⁴ ראו בנספח 5.2.2.2 מנגנונים אפשריים לסטייה מהותית ולסטייה שאינה מהותית.

¹¹⁵ מקור: סעיפים 29, 99 בחוזר 2010-9-3 וכן סעיף 4א2 בחוזר 2011-9-4.

¹¹⁶ מקור: סעיפים 1א9, 2א9, 99 בחוזר 2010-9-3 וכן סעיף 4א2 בחוזר 2011-9-4.

¹¹⁷ מספר הנספח כפי שהופיע בטיטוט פרק השקעות שפורסמה. המספר יעודכן עם פרסום נוסח מעודכן של פרק ההשקעות.

¹¹⁸ מקור: סעיף 4 בחוזר 2009-9-7, וסעיפים 4א7 (4) ו-5 בחוזר 2007-9-16 (נוסח הסעיפים אוחד ועודכן).

¹¹⁹ מקור: סעיף 7(א) בחוזר 2007-9-15.

¹²⁰ מקור: סעיף 4(ב) בחוזר 2007-9-15.

¹²¹ מקור: סעיף 5 בחוזר 2009-9-11. ראו סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין השקעות. פרק מעודכן יפורסם בהמשך).

לגבי השקעות קופת גמל, קרן פנסיה או התחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח - מדיניות הצבעה בנוגע להצעות החלטה כאמור בתקנות אספות כלליות, לרבות הליכי בדיקה וגיבוש עמדה ביחס להצעות אלו. המדיניות תתייחס, לכל הפחות, להצעות בהן קיים ניגוד עניינים העלול להשפיע על ההצבעה, ולטיפול בפניות מהנהלות התאגידים או בעלי שליטה בהם בעניין ההצבעות¹²². מדיניות זו תפורסם באתר האינטרנט של הגוף המוסדי¹²³.

ב. פיקוח וכן טיפול באירועים חריגים

מנגנונים ונהלים לפיקוח, בקרה, מעקב ודיווח שקובע הדירקטוריון לעניין ניהול ההשקעות יתייחסו, בין היתר, לנושאים הבאים:

1. דיווח על יישום המדיניות שקבע הדירקטוריון

(א). נהלים לדיווחים תקופתיים של מבצעי מדיניות ההשקעות לדירקטוריון;
(ב). נהלים לדיווחים מיידיים של מבצעי מדיניות ההשקעות ושל יחידת בקרת ההשקעות לדירקטוריון, על חריגה ממדיניות שקבע וממגבלות השקעה, לכל הפחות בהתאם לאמור בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 לגבי יחידת בקרת ההשקעות, וכן על צעדים שננקטו לתיקון חריגות אלה¹²⁴.

2. דיווח על חריגים ועל חובות בעייתיים

(א). דיווח על חובות בעייתיים או חובות המצויים בהשגחה מיוחדת ודרך הטיפול בהם. תדירות הדיווח לא תפחת מאחת לשנה¹²⁵.

(ב). דיווח תקופתי על השקעות בצדדים קשורים ועסקאות עימם ובאמצעותם;

3. **דיווח על יישום מודל פנימי לדירוג אשראי** – אם דירקטוריון קבע מודל דירוג פנימי דיווח על התוצאות בפועל, לעומת ההערכות, בהתייחס לכל רמת דירוג במודל הפנימי; תדירות הדיווח לא תפחת מאחת לשנה¹²⁶.

4. תיעוד

תיעוד תהליכים הנוגעים לכל רכיבי ניהול ההשקעות, לרבות החלטות, נימוקים וחומר רקע להשקעות.

תיעוד החלטות ונימוקים ביחס לטיפול בחובות, החל ממועד זיהויים כחובות בעייתיים וחומר הרקע התומך בהחלטות אלו¹²⁷.

גוף מוסדי ישמור תיעוד של עסקאות שביצע ושל דוחות ופרוטוקולים של דיונים הנדרשים על פי הוראות הממונה על שוק ההון והוראות הדין, לתקופה של שבע שנים לפחות¹²⁸.

¹²² מקור: סעיף 5 בחוזר 2009-9-11.

¹²³ ראו סעיף XXX בפרק 2 של חלק 4 בשער 5 לעניין אתר אינטרנט. (טיוטת הפרק טרם פורסמה).

¹²⁴ מקור: סעיף 1ב7 בחוזר 2007-9-16 וסעיפים 5(ג) ו-5(ד) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיפים שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).

¹²⁵ מקור: סעיף 7.ב.7 בחוזר 2007-9-16 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי האשראי ולא רק לאשראי לא סחיר).

¹²⁶ מקור: סעיף 7.ב.6 בחוזר 2007-9-16 וסעיף 4ג' בחוזר 2008-9-10. נוסח הסעיפים צומצם.

¹²⁷ מקור: סעיף 14 בחוזר 2009-9-7.

5. כללים להבטחת כשירות חברי ועדת השקעות ואישור מינוי ועדת אשראי –

(א). דירקטוריון חברה מנהלת ודירקטוריון חברת ביטוח, לפי העניין, יקבע כללים

להבטחת רמת ידע וניסיון מתאימים לחברי ועדת השקעות¹²⁹

(ב). דירקטוריון גוף מוסדי יאשר את הרכב ועדת אשראי¹³⁰ לרבות ועדת אשראי משותפת¹³¹.

3.7.6. הלימות הון של חברת ביטוח¹³²

דירקטוריון חברת ביטוח ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, על הלימות הון החברה לנדרש על פי הוראות הדין, מבנה ההון והשינויים בו ואישור שיעור ההלוואות שטיטול החברה ביחס לנכסיה¹³³;

א. מדיניות

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

3.7.7. נתונים, מחשוב ואבטחת מידע¹³⁴

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, על מדיניות אבטחת מידע של הגוף המוסדי ומדיניות פיתוח ותחזוקה מערכות מידע של הגוף המוסדי, השתלבותן ותמיכתן בפעילויות העיקריות של הגוף¹³⁵;

א. מדיניות

1. טכנולוגיות מידע - דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט בנוגע למדיניות טכנולוגיות

המידע לפחות אחת לחצי שנה¹³⁶. במסגרת זו יתייחס לכל הפחות לאלה:

(א). בהתאם להמלצת המנהל הכללי, בחינת צרכים ונאותות בחירת פרויקטים

מרכזיים בתחומי ליבה של הגוף המוסדי ולוחות זמנים ותקציב ליישום.

(ב). בקרה ומעקב אחר יישום פרויקטים מרכזיים בתחומי ליבה של הגוף

המוסדי;

(ג). עקרונות גיבוי והתאוששות מאסון ונאותות האמצעים הקיימים;

(ד). מיקור חוץ;

¹²⁸ מקור: סעיף 14 בחוק 2009-9-7 (סעיף 8.37) בחוק 2007-9-16 (נוסח הסעיפים שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי). בכוונתנו לקבוע הוראה אחידה וכוללת לתיעוד.

¹²⁹ תקנה 31 סעיף (א) לתקנות דרכי השקעה בביטוח ותקנה 41ה(א) לתקנות מס הכנסה.

¹³⁰ אשר מונתה לפי הוראות סעיף 6 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדות דירקטוריון וועדות סטטוטוריות אחרות).

¹³¹ מקור: סעיף 5(ח) בחוק 2007-9-15.

¹³² ראו הוראות לניהול הון בפרק 1 של חלק 2 בשער 5, (טיטול הפרק בקודקס טרם פורסמה).

¹³³ תקנה 8 (א) סעיף (9) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹³⁴ ראו הוראות לעניין מידע ונתונים בסעיף 3 בחלק 3 של שער 1. (טיטול הפרק בקודקס טרם פורסמה).

¹³⁵ תקנה 8 (א) סעיף (11) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹³⁶ מקור: חוק גופים מוסדיים 2010-9-4, סעיף 3א.

(ה). מדיניות פיתוח;

(ו). טכנולוגיות חדשות;

2. **אבטחת מידע** - דירקטוריון גוף מוסדי יאשר את תכניות ההנהלה לאבטחת מידע¹³⁷, הדירקטוריון ידון ויאשר כל שינוי מהותי בהיערכות אבטחת מידע. מדיניות הדירקטוריון לעניין אבטחת מידע תתועד במסמך שיופץ בכל הגוף המוסדי וישמש כבסיס לפיתוח בקורות אבטחת מידע ולכתיבת נהלי אבטחת המידע¹³⁸.

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

1. דירקטוריון גוף מוסדי יאשר מינוי ועדת היגוי לעניין טכנולוגיות מידע ומינוי מנהל מערכות מידע¹³⁹;
 2. דירקטוריון גוף מוסדי יבטיח קיומם של מנגנוני אכיפה פנימיים שיבטיחו את עמידת הגוף המוסדי בדרישות ציות חיצוניות ופנימיות בתחום טכנולוגיות המידע;
 3. דירקטוריון גוף מוסדי יקבע הוראות לדיווחים שיקבל בתחום טכנולוגיות המידע.
 4. דירקטוריון גוף מוסדי יאשר את תכנית העבודה של "טיוב נתוני זכויות עמיתים ומבוטחים". הדירקטוריון יקיים דיון בנושא לפחות אחת לחצי שנה, לאחר שקיבל עדכון על התקדמות הפרויקט. הדירקטוריון ידון ויקבל החלטות בנוגע למידע שלא טוייב או שטוייב באופן חלקי¹⁴⁰.
- לעניין זה:

"טיוב נתוני זכויות עמיתים ומבוטחים" –

כלל הפעולות הנדרשות מגוף מוסדי בהתאם להוראות בדבר נתונים ומידע¹⁴¹, כדי להבטיח, ככל הניתן, שרישום זכויות עמיתים ומבוטחים, במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור.

¹³⁷ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2006-9-6, סעיף 2.1.1.

¹³⁸ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2006-9-6, סעיף 2.2.

¹³⁹ מקור: סעיפים 133ב3 ו-13ג בחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4; ראו הוראות לעניין נתונים ומידע בסעיף 3 של חלק 3 בשער 5 (טיוטת הפרק טרם פורסמה) כמו כן, ראו סעיף 3.7 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5 – לעניין הנהלה.

¹⁴⁰ מקור: סעיף 4א בחוזר 2010-11-9.

¹⁴¹ סעיף 3 בחלק 3 של שער 5 שעניינו נתונים ומידע. הפרק בקודקס טרם פורסם.

3.7.8. קוד אתי

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנתיים, על¹⁴²:

- א. קביעת כללים והוראות מחייבים לפעילות נושאי משרה בגוף מוסדי ולעובדים בו, בשים לב לאופי עסקיו ואופי פעילותו של הגוף המוסדי, אשר נועדו לקדם לפחות את אלה:
- ב. קיום הוראות דינים וכללים מקצועיים החלים על הגוף המוסדי, על נושאי משרה בו ועל עובדיו;
- ג. מניעת ניגודי עניינים בין ענייני הגוף המוסדי ועניינים אישיים של נושאי משרה בו או עובדיו ואיסור על ניצול הזדמנויות הגוף המוסדי, נכסיו ומעמדו על ידם;
- ד. שמירת זכויות של מבוטחים בביטוח תלוי תשואה ושל עמיתים בקופות גמל וקרנות פנסיה ומניעת העדפת אינטרסים אחרים זולת האינטרסים של אלו;
- ה. שמירה על סודיות מידע המצוי בידי נושאי משרה בגוף המוסדי ועובדיו, תוך שימת דגש על המידע הנוגע למבוטחים ולעמיתים;
- ו. שמירה והגנה על נכסי הגוף המוסדי והבטחת השימוש בהם לצרכים שלשמן הם מוחזקים;

3.7.9. יישוב סכסוכים והוגנות¹⁴³

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנתיים, בנוגע לקביעת מדיניות יישוב סכסוכים וטיפול הוגן במבוטחים ועמיתים¹⁴⁴;

א. מדיניות

1. מדיניות הדירקטוריון תתייחס, לכל הפחות, ליישוב תביעות, לטיפול בפניות ציבור ולמערכת הכללים לעניין זה בגוף המוסדי¹⁴⁵.

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

¹⁴² תקנה 8 (א) סעיף (17) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁴³ הוראות לעניין יישוב תביעות יתווספו לשער 6, בסעיף 4 של כל אחד מהחלקים "חובות בעת משיכה, העברה או תביעה, לפי העניין.

¹⁴⁴ תקנה 8 (א) סעיף (18) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁴⁵ מקור: סעיף 10 בחוזר 2011-9-5.

3.7.10. שירות¹⁴⁶

א. מדיניות

1. דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה על מדיניות הגוף המוסדי למתן שירות והנגשתו, ובהיערכות הגוף המוסדי למתן שירות¹⁴⁷;

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

1. דירקטוריון גוף מוסדי יאשר מינוי ממונה שירות לקוחות¹⁴⁸, ייקבע את סמכויותיו, תפקידיו, תחומי האחריות שלו ומערך הכפופים אליו, ככל שישנם ויוודא כי יש לו אמצעים ומשאבים נאותים לביצוע עבודתו.

2. דירקטוריון גוף מוסדי יוודא ביצועו של סקר פערים תקופתי בין רמת השירות הניתנת ללקוחות גוף מוסדי ובין רמת השירות שנקבעה במדיניות שקבע¹⁴⁹;

לעניין זה:

"גוף מוסדי" - לרבות קרנית והפול, למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק, כמשמעותה בסעיף 147(1) לחוק הבנקאות רישוי, וקופת גמל מרכזית לקצבה.

3.7.11. המשך פעילות עסקית בשעת משבר וחירום¹⁵⁰

א. מדיניות

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע מדיניות בדבר המשך פעילותו העסקית של הגוף המוסדי במצבי משבר וחירום שונים (BCP- Business Continuity Plan). בקביעת המדיניות יבחין הדירקטוריון בין צעדים מידיים אותם ניתן לבצע ובין הצעדים ארוכי הטווח, וייתחם לפחות להיבטים הבאים: קביעת התהליכים העסקיים הקריטיים שיש להפעילם גם במצבי משבר וחירום, תוך זמן סביר, בהתייחס למכלול היחידות הארגוניות של הגוף המוסדי, מדיניות גיבוי (נתונים, חומרה, תוכנה, ידע וכוח אדם), הקמת אתר חירום לצורך הפעלת מערך טכנולוגיות המידע ופרק הזמן המרבי להפעלתו מרגע התרחשות האסון או ההכרזה על מצב חירום.

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

דירקטוריון גוף מוסדי יאשר "הנהלת גיבוי"¹⁵¹ אשר תחליף במקרה הצורך, את ההנהלה הקיימת בעת משבר וחירום.

¹⁴⁶ מקור: סעיף 7 בחוזר גופים מוסדיים 2011-9-7; הוראות לעניין שירות יתווספו בשער 4 שעניינו חובות החלות על גוף מוסדי.

¹⁴⁷ מקור: סעיף 7 בחוזר 2011-9-7.

¹⁴⁸ ראו הוראות סעיף XXX בשער 4, לעניין שירות. טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

¹⁴⁹ מקור: סעיף 7 (סעיף 2ב) בחוזר 2011-9-7. ראו הוראות סעיף XXX בשער 4, לעניין שירות. טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

¹⁵⁰ ראו הוראות לעניין הערכות לשעת חירום בסעיף 2 של חלק 3 בשער 5 – טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה. מקור: חוזרים 2003/12 (שבוטל, אך שולב ב-2006-9-6), 2003/14, 2004/6 – החוזרים שולבו להוראה אחת.

¹⁵¹ ראו הוראות סעיף 3 של חלק 3 בשער 5, לעניין הערכות לשעת חירום. ראו גם סעיף 3.11 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5 לעניין הנהלה.

3.7.12. מדיניות כוח אדם וגמולים

א. תגמול נושאי משרה

גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנה, בנוגע לקביעת מדיניות התגמול של נושאי משרה בגוף המוסדי, תוך הבטחה כי מנגנון התגמול מקדם את יעדי הגוף המוסדי ומעודד התחשבות בסיכונים הנלווים לפעילות הגוף המוסדי¹⁵²;

1. מדיניות¹⁵³

(א) דירקטוריון גוף מוסדי יקבע מדיניות תגמול נושאי משרה על פי המלצת ועדת הביקורת¹⁵⁴ או המלצת ועדת גמול ייעודית שמינה¹⁵⁵, אם מינה אותן לשם מתן המלצה כאמור.

(ב) מדיניות תגמול נושאי משרה תתייחס גם למי שעוסק בפועל בניהול השקעות בגוף המוסדי ומקבל תגמול משתנה הנגזר מביצועיו, אף אם אינו נושא משרה.

(ג) מדיניות תגמול נושאי משרה תקבע בכפוף לעקרונות שבפסקאות ד-ה, אף אם לא מתקיימים יחסי עובד-מעביד, אף אם התגמול ניתן בקשר לשירותי ניהול או ייעוץ, ואף אם התגמול לא משולם במישרין על ידי הגוף המוסדי, אלא על ידי גורם אחר.

(ד) מדיניות תגמול נושאי משרה ומי שעוסק בפועל בניהול השקעות של גוף מוסדי ומקבל תגמול משתנה הנגזר מביצועיו, לא תיצור תמריצים לנטילת סיכונים מעבר למדיניות הסיכון הכולל של הגוף המוסדי.

(ה) מדיניות תגמול נושאי משרה ומי שעוסק בפועל בניהול השקעות, תגובש, תוך שימת לב והתחשבות, לכל הפחות, בעקרונות הבאים, ככל שהם רלוונטיים:

- (1) מדיניות התגמול תותאם למצבו הפיננסי של הגוף המוסדי ומטרותיו ארוכות הטווח.
- (2) מדיניות התגמול תשקף את התרומה של המתוגמלים, ותתייחס אל פעילותם במסגרת הגוף המוסדי בכללותו.
- (3) מדיניות התגמול תיצור איזון הולם בין הרכיב המשתנה בתגמול, הנגזר מביצועים של המתוגמלים, לרכיב הקבוע, כך שהרכיב המשתנה לא יצור ניגוד עניינים עם האינטרס של הגוף המוסדי.
- (4) ביצועי מתוגמלים ייבחנו ביחס לרמות ביצוע וסיכונים שייקבעו מראש.

¹⁵² תקנה 8 (א) (15) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁵³ מקור: סעיפים 4,5,6 בחוזר 2009-9-24.

¹⁵⁴ ראו סעיף 2.3.2 י בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 לעניין תפקידי ועדת ביקורת.

¹⁵⁵ ראו לפי סעיף 1.3.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 לעניין ועדות דירקטוריון, לעניין ועדת גמול.

- (5) ביצועי מתוגמלים ייבחנו בראייה ארוכת טווח.
- (6) ביצועי מתוגמלים ייבחנו גם ביחס לקריטריונים שאינם פיננסיים, כגון: פיתוח והקמת מערכים שונים בגוף המוסדי וציות להוראות הדין.
- (7) מדיניות תגמול תתייחס לתקופת החזקה מינימלית של מניות, אופציות וכיוצא בזאת, שמקבל נושא משרה כחלק מן התגמול.
- (8) לגבי מי שעוסק בפועל בניהול השקעות בגוף מוסדי תגמול משתנה שכולו או חלקו נגזר מביצועיו, יחולו גם אלה:
- (א) הרכיב המשתנה בתגמול, יתבסס על תקופת מדידה של שלוש שנים לפחות, אם רכיב זה, כולו או חלקו, מתייחס לתוצאות השקעות שביצע¹⁵⁶.
- (ב) דירקטוריון גוף מוסדי יגבש מדיניות ביחס לתשלום רכיב משתנה הנגזר מביצועים למי שעובד בגוף המוסדי תקופה קצרה משלוש שנים, תוך עמידה בעקרונות המנויים בסעיפים קטנים 1-7) לעיל, והתחשבות בסיבת הפרישה או תקופת הוותק, לפי העניין.

2. פיקוח וכן טיפול בחריגים

ב. ניווד בעלי תפקידים ומניעת מעילות והונאות¹⁵⁷

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנתיים, על ניווד בעלי תפקידים מסוימים בו ודרישת חופשה רציפה של בעלי תפקידים מסוימים בגוף מוסדי¹⁵⁸;

1. מדיניות

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע מדיניות, אמצעים ושיטות להתמודדות עם הונאות ומעילות של גורמים בגוף המוסדי, ובכללם עובדים ומועסקים, או גורמי חוץ הקשורים לו, ובכללם יועצים פנסיונים, סוכני ביטוח העוסקים בשיווק מוצרים פנסיוניים או בתיווך לעניין ביטוח מטעמו של הגוף המוסדי וספקי השירותים של הגוף המוסדי.

2. פיקוח וכן טיפול בחריגים

- (א) דירקטוריון גוף מוסדי יקבע נהלים לדיווח אליו על חשדות למעילות והונאות של גורמים בגוף המוסדי או מחוצה לו.
- (ב) דירקטוריון גוף מוסדי יוודא ביצועו של סקר סיכונים תקופתי בנושא הונאות ומעילות.

¹⁵⁶ למען הסר ספק, יודגש שאין הכוונה לתדירות או למועדי תשלום אלא רק לבסיס תקופת המדידה.

¹⁵⁷ מקור: סעיף 3 בחוזר 2006-9-3. הוראות לעניין מעילות והונאות ראו בסעיף 1 של חלק 3 בשער 5.

¹⁵⁸ לפי תקנה 8 (א) (12) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

ג) דירקטוריון גוף מוסדי יוודא קיומו של ערוץ תקשורת ישיר (כגון: קו חם, תיבת תלונות) לעובדי הגוף המוסדי המעוניינים לדווח על חשדות לאי סדרים, ולהבטיח שמירת סודיות הדיווח.

3.7.13. הגדרת אירועים חריגים ודיון באירועים חריגים

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע, לפחות אחת לשנתיים, אירועים חריגים בעלי השפעה מהותית שיש לדון בהם באופן מידי או בהקדם, לפי הנסיבות, לרבות עבירות לכאורה על כל דין ואירועים שעשויה להיות להם השפעה מהותית על נכסי הגוף המוסדי¹⁵⁹;

3.7.14. כניסה לתחום פעילות חדש ועסקאות מהותיות¹⁶⁰

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט בנוגע לאישור תחומי פעילות חדשים בגוף המוסדי, לרבות תחומי השקעה חדשים וקביעת אמצעים לניהולם, לפני הכניסה לתחומים החדשים¹⁶¹.

א. מדיניות

דירקטוריון גוף מוסדי יאשר קווים מנחים לפעולות שיש לנקוט בעת כניסה לתחומי פעילות חדשים, בכלל זה מוצר חדש, תחום השקעות חדש או התקשרות בעסקה מהותית. הקווים המנחים יתייחסו לפחות לאלה¹⁶²:

1. התאמת תחום הפעילות החדש או העסקה המהותית לתכניות העבודה של הגוף המוסדי¹⁶³;
2. תרומת תחום הפעילות החדש או העסקה המהותית לפעילות הגוף המוסדי וליציבותו¹⁶⁴;
3. גורמים אחראים;
4. קביעת הגורמים שיש לשתף בתהליך;
5. קביעת דרכי שיתוף מידע בין הגורמים השונים;
6. זיהוי וניהול סיכונים הטבועים בתחום הפעילות החדש או העסקה המהותית;
7. הערכות תפעולית לניהול תחום הפעילות החדש או העסקה המהותית.

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

¹⁵⁹ תקנה 8 (א) (5) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.
¹⁶⁰ הוראות לעניין כניסה לתחום פעילות חדש ועסקאות מהותיות: ראו בסעיף 4 של חלק 3 בשער 5. כמו כן, ראו סעיף 3.14 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5 לעניין הנהלה.
¹⁶¹ תקנה 8 (א) (10) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.
¹⁶² מקור: סעיף 4 בחוזר גופים מוסדיים 2006-9-5. הורחב לעסקאות מהותיות.
¹⁶³ חדש.
¹⁶⁴ חדש.

3.7.15. ציות¹⁶⁵

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויחליט, לפחות אחת לשנתיים, על דרכים להבטחת קיום ההוראות והכללים המקצועיים החלים על הגוף המוסדי, על נושאי משרה בו ועל עובדיו, ומינוי אחראי להבטחת קיום הוראות הדין¹⁶⁶;

א. תכנית ציות ואכיפה פנימית¹⁶⁷

דירקטוריון גוף מוסדי ידון ויאשר תכנית ציות ואכיפה פנימית לגוף מוסדי, שתתייחס, לכל הפחות, לדרכים להבטיח כי נושאי משרה בגוף המוסדי ועובדיו מציתים להוראות הדין שבתחומי אחריותם.

ב. פיקוח וכן טיפול בחריגים

דירקטוריון גוף מוסדי יפקח על יישום תכנית ציות ואכיפה פנימית, ינקוט צעדים סבירים לוודא כי ננקטים הצעדים הדרושים להבטחת עמידת הגוף המוסדי, נושאי משרה בו, עובדיו ומי שפועל מטעמו, לרבות במיקור חוץ, בהוראות הדין, וידון בדוח שהוגש לו על ידי ממונה ציות ואכיפה פנימית סמוך למועד הגשתו.

3.7.16. פיקוח, בקרה, אורגנים מדווחים ודיווחים מיוחדים

א. דיון במצבו העסקי של הגוף המוסדי

דירקטוריון גוף מוסדי ידון במצבו העסקי של הגוף המוסדי, לפחות אחת לרבעון¹⁶⁸;

דיון כאמור יתקיים על בסיס הדיווחים שיקבל הדירקטוריון לפי פסקה ג להלן.

ב. דוחות ביקורת

דירקטוריון גוף מוסדי ידון, סמוך לאחר קבלתם, בדוחות ביקורת מטעם הממונה על שוק ההון וכן החלטות עקרוניות מטעמו בתלונות שהוגשו נגד גוף מוסדי לפי סעיפים 60 עד 62 לחוק הפיקוח על הביטוח¹⁶⁹ שהעתק מהן הועבר למבקר הפנימי של הגוף המוסדי; תשובת הגוף המוסדי, ככל שנדרשה, ונקיטת הפעולות המתחייבות¹⁷⁰;

¹⁶⁵ הוראות לעניין ציות ואכיפה פנימית ראה בפרק 6 של חלק 1 בשער 5.

¹⁶⁶ תקנה 8 (א) (16) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁶⁷ מקור: טיוטת חוזר ניהול סיכונים ציות.

¹⁶⁸ תקנה 8 (א) (4) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁶⁹ שהוחלו בסעיף 39(ג) לחוק הפיקוח על קופות גמל.

¹⁷⁰ תקנה 8 (א) (13) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

ג. דיווחים לדירקטוריון

דירקטוריון גוף מוסדי ידון, סמוך לאחר קבלת הדוחות בדוחות ובהודעות המוגשים לדירקטוריון לפי הוראות כל דין ובנוגע לנקיטת הפעולות המתחייבות מהם¹⁷¹;

1. דיווחי הנהלה תקופתיים לדירקטוריון

א. דוחות חודשיים¹⁷²

דירקטוריון גוף מוסדי יקבל מהנהלת הגוף המוסדי דוח חודשי, המתאר את מצבו העסקי של הגוף המוסדי¹⁷³, בתוך 30 ימים מתום החודש המדווח. דירקטוריון הגוף המוסדי ייקבע את מתכונת הדוח בהתייחס להיקף פעילות הגוף המוסדי, פעילויותיו ומורכבותן.

ב. דוחות רבעוניים¹⁷⁴

דירקטוריון גוף מוסדי יקבל מהנהלת הגוף המוסדי דוח רבעוני המתאר את מצבו העסקי של הגוף המוסדי¹⁷⁵, בתוך 30 ימים מתום הרבעון המדווח. דירקטוריון הגוף המוסדי ייקבע את מתכונת הדוח בהתייחס להיקף פעילות הגוף המוסדי, פעילויותיו ומורכבותן.

2. דוח מנהל סיכונים

ראו סעיף 3.7.3 לעיל.

3. הוראות ייחודיות לחברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה

א. דוח ביטוח משנה

ראו סעיף 3.7.4 לעיל.

ב. דוח אקטואר ממונה

לצורך מילוי תפקידו לעניין אחריות לעריכת הדוחות הכספיים לפי סעיף 92 לחוק החברות:

דירקטוריון חברת ביטוח ודירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, לפי העניין, יקבל בכתב, אחת לשנה לפחות, את המלצות האקטואר הממונה בנוגע להערכת התחייבויות ביטוח של חברת הביטוח בענפים להם מונה לצורך הכנת דוחות כספיים, או את המלצותיו בנוגע למאזן האקטוארי של קרן הפנסיה, לפי העניין¹⁷⁶.

¹⁷¹ תקנה 8 (א) (14) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

¹⁷² מקור: סעיף 5 בחוזר 2006-9-7.

¹⁷³ בהתאם לאמור בסעיף 4.1.1 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה).

¹⁷⁴ מקור: סעיף 5 בחוזר 2006-9-7.

¹⁷⁵ בהתאם לאמור בסעיף 4.1.2 בפרק 5 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה).

¹⁷⁶ מקור: סעיף 14 בחוזר 2006-1-14.

4. הוראות ייחודיות לחברת ביטוח

(א). דוח הערכות ליישום משטר כושר פירעון לפי Solvency II
ראו סעיף 3.7.3 לעיל.

ד. עבודת ביקורת, בקרה, ניהול סיכונים ואקטואריה

דירקטוריון גוף מוסדי יוודא עצמאות הביקורת, הבקרה, ניהול הסיכונים והאקטואריה, כשירותן וטיפול יעיל של ההנהלה בממצאיהן.

1. ביקורת פנימית

(א). מינוי מבקר פנימי

דירקטוריון גוף מוסדי ימנה מבקר פנימי, לפי הצעת ועדת הביקורת¹⁷⁷;
ככלל, מבקר פנימי יהיה עובד גוף מוסדי¹⁷⁸.

(1) מינוי מבקר פנימי שאינו עובד הגוף המוסדי

דירקטוריון גוף מוסדי רשאי למנות מבקר פנימי שאינו עובד הגוף המוסדי¹⁷⁹, אם המליצה על כך ועדת הביקורת של הגוף המוסדי¹⁸⁰.

(ב). הבטחת עצמאות ומשאבים

(1) דירקטוריון גוף מוסדי יאשר 'מסמך תפקידים וסמכויות' שהכין מבקר פנימי¹⁸¹;

(2) דירקטוריון גוף מוסדי יבטיח כי למערך הביקורת הפנימית יהיו הידע, הכישורים, הסגל, האמצעים והמקורות לבצע ביקורות בתחומי פעילותו של הגוף המוסדי¹⁸².

(ג). הפסקת כהונת מבקר פנימי

כהונתו של המבקר הפנימי תופסק רק בהסכמתו והוא לא יושעה מתפקידו, אלא אם כן החליט על כך הדירקטוריון לאחר שקיבל את עמדת ועדת הביקורת, ולאחר שניתנה למבקר הפנימי הזדמנות סבירה להשמיע את עמדתו בפני הדירקטוריון ובפני ועדת הביקורת¹⁸³. המניין החוקי לשיבת הדירקטוריון יהיה בהתאם להוראות סעיף 3.8.2 ה להלן.

¹⁷⁷ לפי סעיף 146 לחוק החברות שהוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁷⁸ ראו הוראות סעיף 2.1.1 א בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

¹⁷⁹ כנדרש לפי סעיף 2.1.1 א בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

¹⁸⁰ ראו סעיף 2.3.2 ג בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת ביקורת).

¹⁸¹ ראו הוראות סעיף 3.1 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

¹⁸² מקור: חוזר 2007-9-14 סעיף 4(ו), כמפורט בסעיף סעיף 3.1.2 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

¹⁸³ לפי סעיף 153 לחוק החברות, שהוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

(1) דירקטוריון גוף מוסדי יחליט על הפסקת כהונת מבקר פנימי על פי התנאים הקבועים בסעיף 153 לחוק החברות.

(2) החליט הדירקטוריון על סיום כהונה או השעיית מבקר הפנימי, יבוצעו כל אלה:

(א) בפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון בה אושרה הפסקת הכהונה או ההשעיה יפורטו הנסיבות והסיבות לסיום הכהונה או ההשעיה;

(ב) הודעה על הפסקת הכהונה או ההשעיה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר החלטת הדירקטוריון על הפסקת הכהונה או ההשעיה, לפי העניין, בצירוף הפרוטוקול. בגוף מוסדי שהוא חברה ציבורית - הודעה על הפסקת הכהונה תפורסם בהתאם להוראות סעיף 34(א) לתקנות ניירות ערך דיווחים תקופתיים ומידיים;

(ג) הצהרת מבקר פנימי שביקש לסיים כהונתו¹⁸⁴, תצורף לפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון הראשונה שתכנס לאחר ההתפטרות¹⁸⁵. הודעה על הפסקת הכהונה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר התקבלה הצהרת המבקר הפנימי, בצירוף הפרוטוקול. בגוף מוסדי שהוא חברה ציבורית - הודעה על הפסקת הכהונה תפורסם בהתאם להוראות סעיף 34(א) לתקנות ניירות ערך דיווחים תקופתיים ומידיים;

ד. טיפול הנהלה בממצאי ביקורת פנימית

דירקטוריון גוף מוסדי יודא טיפול יעיל של הנהלת הגוף המוסדי בממצאי ביקורת פנימית.

2. ניהול סיכונים¹⁸⁶

(א). מינוי מנהל סיכונים

מינוי מנהל סיכונים טעון אישור הדירקטוריון¹⁸⁷.

(ב). הבטחת עצמאות ומשאבים

דירקטוריון גוף מוסדי יודא כי ליחידת ניהול ובקרת הסיכונים, יהיו¹⁸⁸:

(1) גישה ישירה ובלתי תלויה לכל הנתונים והמסמכים הנדרשים לה למילוי תפקידה¹⁸⁹.

(2) משאבים מתאימים ומספיקים לבצע את תפקידה, באופן בלתי תלוי ביחידות העסקיות, ובכלל זה מערכת ניהול סיכונים ממוכנת

¹⁸⁴ כאמור בסעיף 4.1 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

¹⁸⁵ מקור: סעיף 5 בחוזר 2007-9-14.

¹⁸⁶ ראו הוראות לגבי מנהל סיכונים בפרק 10 של חלק 1 בשער 5.

¹⁸⁷ לפי הוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁸⁸ מקור: סעיף 6 בחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 הוחל על כל הגופים.

¹⁸⁹ כאמור בסעיף 3.1.1 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מנהל סיכונים).

התואמת את היקף ומורכבות הסיכונים להם חשופים לקוחות הגוף המוסדי והגוף המוסדי עצמו¹⁹⁰.

ג. הפסקת כהונת מנהל סיכונים

הפסקת כהונת מנהל סיכונים, לפני תום תקופת המינוי, טענה אישור הדירקטוריון¹⁹¹.

אשר הדירקטוריון סיום כהונה או השעיית מנהל סיכונים, יבוצעו כל אלה¹⁹²:

- (1) בפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון בה אושרה הפסקת כהונה או השעיה יפורטו הנסיבות והסיבות לסיום הכהונה או ההשעיה;
- (2) הודעה על הפסקת הכהונה או ההשעיה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה או ההשעיה, בצירוף הפרוטוקול;
- (3) הצהרת מנהל סיכונים שביקש לסיים כהונתו¹⁹³, תצורף לפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון הראשונה שתכנס לאחר ההתפטרות.

3. אקטואריה

א. מינוי אקטואר ממונה¹⁹⁴

מינוי והפסקת כהונת אקטואר ממונה, לפני תום תקופת המינוי, טעונים אישור הדירקטוריון¹⁹⁵.

ב. הבטחת עצמאות ומשאבים

דירקטוריון חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, יודא כי לאקטואר ממונה יהיו:

- (1) גישה ישירה ובלתי תלויה לכל הנתונים והמסמכים הנדרשים לו למילוי תפקידיו¹⁹⁶.
- (2) משאבים מתאימים ומספיקים לבצע את תפקידיו¹⁹⁷.

ג. הפסקת כהונת אקטואר ממונה

הפסקת כהונת אקטואר ממונה, לפני תום תקופת מינויו, טענה אישור הדירקטוריון¹⁹⁸.

¹⁹⁰ כאמור בסעיף 3.1.5 בפרק 10 (בחלק 1 של שער 5, לעניין מנהל סיכונים).

¹⁹¹ לפי הוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁹² סעיף חדש, הותאם לאקטואר ממונה ומבקר פנימי.

¹⁹³ כאמור בסעיף 4.1 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מנהל סיכונים). ראו גם פרק 4 בחלק 1 של שער 5 לעניין הודעה לממונה על סיום כהונה של נושא משרה.

¹⁹⁴ הוראות לעניין אקטואר ממונה ראו בפרק 9 של חלק 1 בשער 5.

¹⁹⁵ לפי הוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

¹⁹⁶ סעיף חדש, הותאם למנהל סיכונים. ראו סעיף 3.1.1 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה).

¹⁹⁷ סעיף חדש, הותאם למנהל סיכונים. ראו סעיף 3.1.5 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה).

¹⁹⁸ לפי הוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

(1) **סיום כהונת אקטואר ממונה לפני תום תקופת מינויו עקב החלטת חברת ביטוח או חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה**¹⁹⁹.

החליטה חברת ביטוח או חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה להפסיק כהונתו של אקטואר ממונה לפני תום תקופת המינוי או להשעותו²⁰⁰ - יפורטו בפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון בה אושרה הפסקת הכהונה או ההשעיה הנסיבות והסיבות לסיום הכהונה או ההשעיה;

(2) **סיום כהונת אקטואר ממונה לפני תום תקופת המינוי עקב התפטרות**²⁰¹

ביקש אקטואר ממונה של חברת ביטוח או של חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה להפסיק כהונתו²⁰², יקבל הדירקטוריון הצהרה מהאקטואר שתצורף לפרוטוקול ישיבת הדירקטוריון הראשונה שתכנס לאחר ההתפטרות.

(3) הודעה על הפסקת הכהונה או ההשעיה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה או ההשעיה²⁰³.

3.8. דרכי עבודה

3.8.1. נהלי עבודה לפעילות שוטפת²⁰⁴

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע נהלי עבודה, לפעילותו השוטפת ולפעילות ועדותיו. נהלי הדירקטוריון יתייחסו לכל הפחות לנושאים אלה:

- א. מועדי ישיבות רגילות ונסיבות ואופן כינוס ישיבות מיוחדות²⁰⁵;
- ב. מהות ותכיפות דוחות, ובכללם אלו הנדרשים על פי דין, שיקבל ממנהלו הכללי של הגוף המוסדי ומבעלי תפקידים אחרים²⁰⁶;
- ג. קביעת דרכי המעקב אחר ביצוע החלטות הדירקטוריון וועדותיו;
- ד. קביעת דרכי הדיווח של וועדות הדירקטוריון לדירקטוריון;
- ה. קביעת תכנית השתלמות לדירקטור הממונה לראשונה בגוף המוסדי, המתייחסת, לכל הפחות, לתחומי עיסוקו של הגוף המוסדי ולהוראות הדין הרלוונטיות החלות עליו;
- ו. קביעת תדירות להשתלמויות שוטפות של דירקטורים;

¹⁹⁹ מקור: סעיף 4ב בחוזר 2006-1-14.

²⁰⁰ כאמור בסעיף 2.2 בפרק 9 (בחלק 1 של שער 5 לעניין אקטואר ממונה). מוצע להתאים נוסח סעיף זה לנוסח הסעיף הנוגע למבקר פנימי.

²⁰¹ מקור: סעיף 4ג בחוזר 2006-1-14 הוראות הסעיף עודכנו והותאמו למבקר פנימי ומנהל סיכונים, כמו כן ראו הוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5 לעניין הודעה לממונה על סיום כהונת נושא משרה.

²⁰² כאמור בסעיף 4.1 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה).

²⁰³ חדש.

²⁰⁴ מקור: סעיף 3 בחוזר 2006-9-7.

²⁰⁵ חדש.

²⁰⁶ חדש.

3.8.2. ישיבות²⁰⁷

דירקטוריון גוף מוסדי נדרש להתכנס לפי צרכי החברה ולפחות אחת לשלושה חודשים²⁰⁸.

א. תכיפות ישיבות

דירקטוריון גוף מוסדי יקבע, לפחות אחת לשנה, את תדירות ישיבותיו בשנה הקרובה²⁰⁹.

1. דירקטוריון חברת ביטוח יקיים לפחות 12 ישיבות במהלך שנה קלנדארית;
2. דירקטוריון חברה מנהלת יקיים לפחות 8 ישיבות במהלך שנה קלנדארית;
3. הוראות ייחודיות לגוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך

(א). חברת ביטוח: מספר ישיבות הדירקטוריון לא יפחת מ-6 בשנה קלנדארית;

(ב). חברה מנהלת: מספר ישיבות הדירקטוריון לא יפחת מ-4 בשנה קלנדארית;

ב. הודעה על ישיבת דירקטוריון וחומר רקע לישיבות

הודעה על ישיבת דירקטוריון גוף מוסדי תימסר לכל חבריו זמן סביר לפני מועד הישיבה, ההודעה תימסר למענו של דירקטור, כפי שמסר, יצוין בה מועד הישיבה והמקום שבו תכונס ופירוט סביר שעל הנושאים של סדר היום²¹⁰.

1. הודעה על ישיבת דירקטוריון תימסר לכל חבריו זמן סביר לפני מועד קיומה, אך לא פחות מ-48 שעות לפני אותו מועד; במקרים חריגים, רשאי יושב ראש הדירקטוריון לכנס ישיבה תוך התראה קצרה מכך, ובלבד שקיבל לכך את הסכמת רוב הדירקטורים ובכלל זה רוב הדירקטורים החיצוניים. סיבת ההתראה הקצרה תפורט בפרוטוקול הישיבה.
2. בהודעה יצינו מועד הישיבה (תאריך ושעה) והמקום בו תתכנס.
3. להודעה יצורף סדר היום של הישיבה. סדר היום יכלול, בין היתר, כל נושא שקבע יו"ר הדירקטוריון או שנקבע לפי הוראות סעיף 98 לחוק החברות, או שדירקטור או מנהלו הכללי של הגוף המוסדי ביקש מי"ר הדירקטוריון לכלול בסדר היום.
4. להודעה יצורף חומר רקע בכתב לגבי הנושאים שיידונו בישיבה.

²⁰⁷ מקור: סעיפים 3 ו-4 בחוזר 2006-9-7.

²⁰⁸ לפי סעיף 97 לחוק החברות המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל על גוף מוסדי כאילו היה חברה ציבורית. ראו הוראות פסקה א' להלן המוסיפות עליו.

²⁰⁹ תקנה 8(א)(1) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²¹⁰ לפי סעיף 100 לחוק החברות המוחל על גוף מוסדי בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל, כאילו היה חברה ציבורית.

5. על אף האמור בפסקה א ובכפוף להוראות פסקאות 2 ו-3, הודעה על ישיבת דירקטוריון, לגבי אישור דוחות כספיים, בצירוף חומר רקע כאמור בפסקה 4 יימסרו לכל חבריו לפחות 96 שעות לפני מועד קיום הישיבה.

ג. קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת

דירקטוריון רשאי לכנס ישיבה באמצעות אמצעי תקשורת ובלבד שכל הדירקטורים המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בזמן²¹¹.

יוגדרו סדרי ביצוע ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת, לרבות:

1. אופן ייזום הישיבה, אופן הגשת חומר רקע, אופן תיעוד הישיבה;
2. החלטות הנוגעות לאישור עסקאות חריגות, שאינן במהלך עסקים רגיל והטענות אישור לפי סעיף 270 לחוק החברות לא יתקבלו בישיבה שאינה פרונטאלית;
3. על אף האמור בפסקה 2 לעיל, בנסיבות חריגות, כאשר נבצר מהדירקטוריון להתכנס פרונטאלית, לדיון בנושאים המפורטים בו, ניתן לקיים ישיבה באמצעות אמצעי תקשורת. בפרוטוקול הישיבה יפורטו הסיבות לקיום הישיבה בצורה זו;
4. על אף האמור בפסקה 2 לעיל, דירקטור שמקום מושבו הקבוע מחוץ לישראל יהא רשאי להשתתף בכל ישיבות הדירקטוריון באמצעות אמצעי תקשורת, וניתן יהא לקבל החלטות בישיבה כאמור.

ד. קבלת החלטות ללא התכנסות

דירקטוריון רשאי לקבל החלטות ללא התכנסות בפועל, ובלבד שכל הדירקטורים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע בעניין שהובא להחלטה, הסכימו שלא להתכנס לדיון באותו עניין²¹².

1. דירקטוריון יקבע את אופן קבלת הסכמת כל הדירקטורים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע בעניין שהובא להחלטה, ותיעוד הסכמתם וההחלטות שהתקבלו;
2. החלטות הנוגעות לאישור עסקאות חריגות, שאינן במהלך עסקים רגיל והטענות אישור לפי סעיף 270 לחוק החברות, והחלטות הנוגעות לנושאים ששר האוצר קבע, מכוח סמכותו לפי סעיף 141 לחוק הפיקוח על הביטוח, וסעיף 10 לחוק קופות גמל, כי על הדירקטוריון לדון בו, לא יתקבלו ללא התכנסות;
3. על אף האמור בפסקה 2 לעיל, בנסיבות חריגות, כאשר נבצר מהדירקטוריון להתכנס לצורך קבלת החלטה בנושא המפורט בפסקה זו, הוא יהיה רשאי לקבל החלטה ללא התכנסות, ובלבד שכל חברי הדירקטוריון אישרו את

²¹¹ לפי סעיף 101 לחוק החברות המאפשר כינוס ישיבה באמצעות אמצעי תקשורת.
²¹² סעיף 103 לחוק החברות.

ההחלטה בכתב וצירפו חתימתם לפרוטוקול ההחלטה. בפרוטוקול ההחלטה
יפורטו הנסיבות המיוחדות לקבלת ההחלטה ללא התכנסות.

ה. מניין חוקי בישיבות דירקטוריון

1. כללי

המניין החוקי בישיבת דירקטוריון הוא רוב חברי הדירקטוריון, ובלבד שמספר הדירקטורים החיצוניים הנוכחים בישיבה יהיה לפחות²¹³:

- (א) בדירקטוריון המונה עד 11 חברים – שני דירקטורים חיצוניים;
(ב) בדירקטוריון המונה למעלה מ-11 חברים – שלושה דירקטורים חיצוניים.

2. הוראות ייחודיות לחברה מנהלת של קופת גמל ענפית

אפשר שמספר הדירקטורים החיצוניים הנוכחים בישיבות דירקטוריון חברה מנהלת של קופת גמל ענפית יפחת מהנדרש לפי פסקה 1 לעיל, ובלבד שבישיבות הדירקטוריון ישתתף דירקטור חיצוני אחד לפחות²¹⁴;

3. הוראות ייחודיות לגוף מוסדי שהוא חברה ממשלתית

אפשר שמספר הדירקטורים החיצוניים הנוכחים בישיבות דירקטוריון גוף מוסדי שהוא חברה ממשלתית יפחת מהנדרש לפי פסקת משנה 1 לעיל, ובלבד שבישיבות הדירקטוריון ישתתף דירקטור חיצוני אחד לפחות²¹⁵;

4. הוראות ייחודיות לגוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך

אפשר שמספר הדירקטורים החיצוניים הנוכחים בישיבת דירקטוריון של גוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך יפחת מהנדרש לפי פסקת משנה 1 לעיל, ויהיה לכל הפחות²¹⁶:

(א) בדירקטוריון של חברה מנהלת שאינה מנהלת קרן פנסיה – דירקטור חיצוני אחד;

(ב) בדירקטוריון של גוף מוסדי בעל היקף פעילות נמוך שאינו חברה מנהלת כאמור בפסקה 1 לעיל –

(1) דירקטוריון המונה עד שמונה חברים – דירקטור חיצוני אחד;

(2) בדירקטוריון המונה יותר משמונה חברים – שני דירקטורים חיצוניים.

ו. נוכחות בעלי תפקידים וגורמים אחרים

בישיבות דירקטוריון לא ישתתף מי שאינו חבר דירקטוריון, למעט יועץ משפטי, מי שאחראי לתיעוד הישיבות, נושא משרה בגוף מוסדי, רואה חשבון מבקר, מבקר פנימי, אקטואר ממונה, מנהל סיכונים וכל מי שנדרש להצגת נושא מסוים הנדון

²¹³ תקנה 7 לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²¹⁴ תקנה 23 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²¹⁵ תקנה 24 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²¹⁶ תקנה 25 לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

בישיבה, כל עוד נדרשת השתתפותו. ניתן לקיים ישיבות משותפות לדירקטוריון גוף מוסדי ודירקטוריון חברה אם שלו לצורך הצגת נושאים משותפים, ובלבד שהחלטות הדירקטוריונים יתקבלו בנפרד²¹⁷.

1. אקטואר ממונה יהיה נוכח בדיון בדירקטוריון לגבי המלצות שהגיש²¹⁸.
2. מנהל סיכונים יהא נוכח בדיון בדירקטוריון בנוגע לדוח שהגיש²¹⁹.
3. מנהל אגף השקעות ובחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה וחברת ביטוח גם אקטואר ממונה ואחראי ביטוח משנה, יהיו נוכחים בדיון בדירקטוריון בנוגע לדוח שהגיש מנהל סיכונים²²⁰.

ז. פרוטוקול

חברה תערוך פרוטוקולים של ישיבת דירקטוריון, ותשמור אותם במענה הרשום למשך שבע שנים ממועד הישיבה²²¹.

1. יושב ראש הדירקטוריון, ובהעדרו ממלא מקומו, יהיה אחראי לרישום פרוטוקול הדיונים בישיבה;
2. בפרוטוקול יפורטו שמותיהם המלאים של הנוכחים ויצוין אם קיים קוורום חוקי לפתיחת הישיבה;
3. פרוטוקול שנרשם בשפה לועזית יירשם גם בעברית;
4. הפרוטוקול ישקף את מהלך הדברים שנדונו בישיבה, יפורטו בו עיקרי הדברים בשם אומרם, כפי שבאו לידי ביטוי בישיבה וההחלטות שהתקבלו, בציון הרוב בו התקבלו ההחלטות, מספר התומכים, המתנגדים והנמנעים;
5. פרוטוקול ישיבה שהתקיימה באמצעות אמצעי תקשורת כאמור בפסקה ג לעיל יובא לידיעת הדירקטוריון בישיבה הפרונטאלית הראשונה שלאחר הישיבה שהתקיימה באמצעות אמצעי תקשורת;
6. פרוטוקול החלטה שהתקבלה ללא התכנסות כאמור בפסקה ד לעיל יובא לידיעת הדירקטוריון בישיבה הפרונטאלית הראשונה שלאחר מועד ההחלטה;
7. בסמוך לישיבת הדירקטוריון ולא יאוחר מ-20 ימים לאחריה, יופץ הפרוטוקול לכל המשתתפים בישיבה, שיתבקשו להעביר הסתייגויותיהם, ככל שישנן, תוך זמן סביר ממועד קבלתו, אך בכל מקרה לפני ישיבת הדירקטוריון הבאה. אין באמור, כדי לגרוע מהוראות סעיף 108 (ב) לחוק החברות;
8. פרוטוקול מכל ישיבת דירקטוריון יחד עם חומר הרקע לישיבה, לרבות פרוטוקולים כאמור בפסקאות 2 ו-5 לעיל, יישמר אצל הגוף המוסדי;
9. בהתאם לסעיפים 3.7.16 ד(3-1) לעיל, לפי העניין, בפרוטוקול של ישיבת דירקטוריון בה אושרה הפסקת הכהונה או ההשעיה של מבקר פנימי, של

²¹⁷ תקנה 6(ד) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²¹⁸ מקור: סעיף 44 בחוזר 2006-1-14. ראו סעיף 3.1.2 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה).

²¹⁹ מקור: סעיף 66 בחוזר 2006-1-14 ראו סעיף 3.1.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מנהל סיכונים).

²²⁰ מקור: סעיף 66 בחוזר 2006-1-14.

²²¹ סעיף 108 לחוק החברות.

האקטואר הממונה או של מנהל הסיכונים, יפורטו הנסיבות והסיבות לסיום הכהונה או ההשעיה²²²;

10. בהתאם לסעיפים 3.7.16 ד(1-3) לעיל, לפי העניין, לפרוטוקול ישיבת דירקטוריון שנתכנסה לאחר קבלת הצהרת מבקר פנימי, אקטואר ממונה או מנהל הסיכונים על בקשתו להפסיק את כהונתו, תצורף ההצהרה הרלבנטית²²³.

4. סיום כהונה

הפסקת כהונת דירקטור טעונה הודעה לממונה על שוק ההון²²⁴.

²²² מקור: סעיף 5 בחוזר 2007-9-14. הסעיף עודכן.

²²³ מקור: סעיף 5 בחוזר 2007-9-14; הסעיף עודכן.

²²⁴ ראה פרק 4 של חלק 1 בשער 5, לעניין הודעה על סיום כהונת נושאי משרה.

פרק 3 – ועדות דירקטוריון

1. הוראות כלליות

1.1. האצלת סמכויות

דירקטוריון גוף מוסדי אינו רשאי לאצול מסמכויותיו לוועדת דירקטוריון בנושאים שנקבע כי עליו לדון ולהחליט לגביהם, וכן בנושא שהממונה על שוק ההון הורה להעמיד על סדר היום, אלא אם הממונה הורה אחרת, אולם הוא רשאי להקים ועדות לשם מתן המלצה בלבד²²⁵.

דירקטוריון רשאי לאצול לוועדת דירקטוריון, מסמכויותיו לגבי נושאים, בעלי חשיבות מהותית לפעילות הגוף המוסדי או לפיקוח ולבקרה עליה, שלא נקבעו במפורש – אם הסכימו לכך כל חברי הדירקטוריון²²⁶.

1.2. ועדות חובה

1.2.1. ועדת ביקורת

דירקטוריון גוף מוסדי ימנה ועדת ביקורת²²⁷.

ראו פירוט בסעיף 2 להלן. (פרק 3 של חלק 1 בשער 5)

1.2.2. ועדת השקעות

על דירקטוריון חברת ביטוח למנות ועדת השקעות להתחייבויות שאינן תלויות תשואה וועדת השקעות להתחייבויות תלויות תשואה²²⁸. על דירקטוריון חברה מנהלת למנות ועדת השקעות לכל קופת גמל²²⁹. הוראות חוק קופות גמל לעניין זה חלות על ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח. בוועדות השקעות יכול שיהיו חברים שאינם חברי דירקטוריון.

ועדת השקעות להתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח מוגדרת בתקנות הדירקטוריון וועדותיו כוועדת דירקטוריון, למרות שחברים בה גם מי שאינם דירקטורים. לעומת זאת, ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח וועדת השקעות של קופת גמל אינן מוגדרות כוועדות דירקטוריון, משום שחברים בהן גם מי שאינם דירקטורים. יצוין כי לפי חוק קופות גמל, הדירקטוריון אף אינו רשאי ליטול מסמכויותיהן.

ראו פירוט בסעיפים 3 ו-4 להלן (פרק 3 של חלק 1 בשער 5)

1.2.3. ועדת אשראי

על פי הוראות הממונה על שוק ההון²³⁰ ועדות השקעה שבתחום טיפולן אשראי בהיקף גבוה נדרשות למנות ועדת אשראי כוועדת משנה²³¹. בדומה לוועדת השקעות, ועדת אשראי אינה מוגדרת כוועדת דירקטוריון ואפשר שיהיו חברים בה גם מי שאינם דירקטורים. יצוין כי משום שלפי חוק קופות גמל ועדת השקעות אינה רשאית לאצול מסמכויותיה לאחר, למעט

²²⁵ תקנה 14 (א) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²²⁶ תקנה 14 (ב) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²²⁷ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח המוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל. הסעיפים מחילים על גוף מוסדי את הוראות סעיפים 114-117 לחוק החברות.

²²⁸ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח.

²²⁹ לפי סעיף 11 לחוק הפיקוח על קופות גמל.

²³⁰ כאמור בסעיף קטן 3.3.4 בפרק 3 של חלק בשער 5 (לעניין ועדת השקעות).

²³¹ מקור: סעיף 5(ו) בחוק גופים מוסדיים 2007-9-15.

בעניינים שנקבעו באופן מפורש בתקנות, בשלב זה משמשת ועדת אשראי לצורך המלצה בלבד.

ראו פירוט בסעיף 6 להלן (פרק 3 של חלק 1 בשער 5)

1.2.4.

ועדת מעקב אחר מקבלי קצבת נכות בקרנות פנסיה²³²

דירקטוריון חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה ימנה ועדה לפיקוח על טיפול החברה המנהלת והמעקב אחר מקבלי קצבת נכות²³³.

1.2.5.

ועדת Solvency II (רלבנטית לחברות ביטוח בלבד)²³⁴

דירקטוריון חברת ביטוח נדרש למנות ועדה ליישום הדירקטיבה Solvency II. על אף האמור, במקרה בו מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים ניתן לבצע תפקידים אלו באמצעותה.

ראו פירוט בסעיף 5 להלן (פרק 3 של חלק 1 בשער 5)

1.3. ועדות שאינן ועדות חובה

דירקטוריון גוף מוסדי ראשי להקים ועדות לשם מתן המלצה. בנוסף, דירקטוריון גוף מוסדי ראשי למנות ועדת מאזן וועדות גמול שיבצעו חלק מתפקידי ועדת ביקורת. לגבי ועדת מאזן וועדת גמול נקבעו הסדרים ספציפיים²³⁵.

1.3.1.

ועדת מאזן

גוף מוסדי ראשי להקים ועדת מאזן לביצוע תפקידים אלה של ועדת ביקורת: דיון בחוות דעתו רואה חשבון מבקר לגבי דוחות כספיים של גוף מוסדי ודיון בנאותות הדוחות הכספיים, ובכלל זה המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות של הגוף המוסדי.

כל חברי וועדת מאזן צריכים להיות בעלי מומחיות חשבונאית פיננסית, וכל הדירקטורים החיצוניים שהם בעלי מומחיות חשבונאית פיננסית יהיו חברים בה²³⁶.

א. וועדת מאזן של גוף מוסדי מבוקר תקבל מרואה החשבון המבקר אחת לשנה, דו"ח שנתי מפורט (Long Form Report) הכולל ממצאים מהותיים שעלו בביקורת ונושאים הרלבנטיים לדוח הכספי²³⁷. נמסרו לוועדת מאזן ממצאים בכתב על בסיס שוטף במהלך השנה, אין חובה לחזור עליהם בדוח השנתי המפורט, ובלבד שהממצאים יאוזכרו, כולל הפניה למקור.

ב. ועדת מאזן או מי שהוסמך על ידה, תעביר בכתב לרואה החשבון המבקר את התייחסותה לדוח השנתי המפורט, בתוך 60 יום מקבלתו תוך התייחסות לכל הליקויים לרבות לוחות זמנים לתיקון ליקויים.

²³² מקור: סעיף 4 בחוזר פנסיה 2002/9. ראו סעיף 5.3.1 בחלק 6 של שער 6.

²³³ מוצע לבטל את חובת מינוי הועדה.

²³⁴ מקור: סעיף 14(ב) בחוזר 2008-1-5. ראו סעיף 3.7.3 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון בקשר לניהול סיכונים).

²³⁵ תקנה 14 (א) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²³⁶ תקנה 21 לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²³⁷ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 ראו סעיף 3.6 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 (לעניין רואה חשבון מבקר).

ג. דו"ח תקופתי של מבקר פנימי

יו"ר ועדת מאזן יקבל מהמבקר הפנימי, אחת לשנה, דין וחשבון המפרט את כל אלה²³⁸:

1. המלצותיו שלא התקבלו בידי ההנהלה;
2. סטאטוס תיקון הליקויים עליהם הצביע בדוחות ביקורת שהגיש;
3. ביצוע הביקורות בפועל, מול התכנון בתוכנית העבודה.

ד. דו"ח מידי של מבקר פנימי

העלתה הביקורת בגוף המוסדי ממצאים חריגים או יסוד להניח שבוצעה עבירה פלילית, ביא המבקר הפנימי את העניין ללא דיחוי לידיעת יו"ר ועדת מאזן²³⁹;

1.3.2. ועדת גמול²⁴⁰

דירקטוריון גוף מוסדי רשאי למנות ועדת גמול ייעודית, במקום ועדת ביקורת, למתן המלצה על מדיניות הגמול²⁴¹. בוועדת גמול יכול שדירקטורים חיצוניים יהיו מיעוט, ואולם מספרם לא יפחת ביותר מאחד ממספר יתר החברים בוועדה.

1.4. הרכב ועדת דירקטוריון

בוועדת דירקטוריון, ובכלל זה בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, יכהנו בין שלושה לשבעה חברים, בהם דירקטור חיצוני אחד. לגבי ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח ולגבי ועדת השקעות של קופת גמל, נקבעו הוראות ספציפיות נוספות לגבי הרכב²⁴².

²³⁸ ראו סעיף 1.3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²³⁹ ראו סעיף 1.3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁴⁰ מקור: סעיף 44 בחוזר 2009-9-24.

²⁴¹ ראו סעיף 3.7.2 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

²⁴² תקנה 15 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

2. ועדת ביקורת

2.1. כללי

סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל, מחילים על גופים מוסדיים את סעיפים 114-117 לחוק החברות, המחייבים מינוי ועדת ביקורת ומגדירים את הרכבה, דרכי עבודתה ומגבלות על חבריה.

2.2. מינוי

2.2.1. כשירות חבר

2.2.2. הגבלות על מינוי חבר ועדה

בוועדת ביקורת לא יכהן: יו"ר הדירקטוריון; דירקטור המועסק על ידי החברה או על ידי בעל שליטה בה או על ידי תאגיד בשליטת בעל השליטה; דירקטור הנותן שירותים, דרך קבע לחברה, לבעל שליטה בה או לתאגיד בשליטת בעל השליטה; דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה; בעל השליטה או קרובו²⁴³.

2.2.3. יו"ר ועדת ביקורת

יו"ר ועדת ביקורת יהיה דירקטור חיצוני²⁴⁴;

2.2.4. הרכב ועדת ביקורת

מספר חברי ועדת ביקורת לא יפחת משלושה, כל הדירקטורים החיצוניים יהיו חברי וועדת ביקורת, ורוב חבריה יהיו דירקטורים בלתי תלויים²⁴⁵. רוב חברי ועדת ביקורת יהיו חיצוניים (היינו, המינימום הוא על פי הנדרש בחוק החברות)²⁴⁶; לפחות מחצית מחברי ועדת ביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית²⁴⁷.

2.3. כהונה

2.3.1. נוכחות בישיבות²⁴⁸

דירקטור ישתתף לפחות במחצית מישיבות ועדת ביקורת במשך שנה ולא יעדר מיותר מארבע ישיבות ועדה רצופות.

אם דירקטור נעדר מיותר מארבע ישיבות רצופות, הוא נדרש להתפטר מתפקידו. התפטרות דירקטור תיכנס לתוקף לא יאחר ממועד ישיבת הוועדה הראשונה לאחר הישיבה הרביעית ברצף הישיבות מהן נעדר. ואולם, הדירקטוריון רשאי, בנסיבות מיוחדות שיירשמו, לאשר המשך כהונת דירקטור שנעדר מיותר מארבע ישיבות רצופות, אם לא נעדר מישיבות במשך למעלה משישה חודשים רצופים.

²⁴³ סעיף 115 לחוק החברות.

²⁴⁴ סעיף 115 לחוק החברות ולפי תקנה 16 סעיף(א) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁴⁵ סעיף 115 לחוק החברות.

²⁴⁶ סעיף 115 לחוק החברות.

²⁴⁷ תקנה 16 סעיף (ב) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁴⁸ תקנה 17 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

אם דירקטור לא התפטר או לא אושר המשך כהונתו, כהונתו תפקע במועד ישיבת הדירקטוריון הראשונה לאחר הישיבה הרביעית ברצף הישיבות מהן נעדר.²⁴⁹

2.3.2. תפקידי ועדת ביקורת²⁵⁰

א. ליקויים בניהול העסקי

על ועדת ביקורת לעמוד על ליקויים בניהול עסקי החברה, בין השאר תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של החברה או עם רואה החשבון המבקר, ולהציע לדירקטוריון דרכים לתיקונם; מצאה ועדת הביקורת ליקוי שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות בעניין ליקוי זה, בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות נושאי משרה בחברה שאינם חברי הוועדה; עם זאת, נושא משרה רשאי להיות נוכח לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו.²⁵¹

ב. עסקאות הטעונות אישור ועסקאות עם צדדים קשורים

1. על ועדת ביקורת להחליט על יסוד נימוקים שיפורטו, לגבי פעולות כאמור בסעיף 255 לחוק החברות אם הן פעולות מהותיות או פעולות שאינן מהותיות, ולגבי עסקאות כאמור בסעיף 270(1), (4) ו-4(א) לחוק החברות אם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות, לצורך אישורן לפי חוק החברות, ורשאית ועדת ביקורת להחליט כאמור לגבי סוג של פעולות או עסקאות, לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש;²⁵²
2. על ועדת ביקורת להחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור ועדת ביקורת לפי סעיפים 255 ו-268 עד 275 לחוק החברות;²⁵³
3. על ועדת ביקורת לאשר מראש של השקעה של חברת ביטוח בצד קשור או עסקה של חברת ביטוח עם צד קשור במסגרת השקעותיה כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה;²⁵⁴
4. וועדת ביקורת תקבל אחת לרבעון דיווח אודות מצבת ההלוואות העדכנית של נושאי המשרה באותו רבעון; הדיווח יכלול פירוט אודות תנאי ההלוואה שניתנה לכל אחד מנושאי המשרה ואודות עמידת כל נושא משרה בתנאי פירעון ההלוואה.²⁵⁵

ג. ביקורת פנימית

1. על ועדת ביקורת לבחון את מערך הביקורת הפנימית של החברה ואת תפקודו של המבקר הפנימי וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו, בשים לב, בין השאר, לצרכיה המיוחדים של החברה ולגודלה;²⁵⁶
2. ועדת ביקורת תדון ותחליט במתן המלצה לדירקטוריון על שכרם ואופן תגמול

²⁴⁹ לפי תקנה 6 סעיפים (א, ב, ג) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁵⁰ תפקידי ועדת הביקורת מפורטים בסעיף 117 לחוק החברות, כפי שהוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל, וכן בסעיף 19 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁵¹ לפי סעיף 117 לחוק החברות.

²⁵² לפי סעיף 117 לחוק החברות.

²⁵³ לפי סעיף 117 לחוק החברות.

²⁵⁴ לפי תקנה 19 סעיף (12) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁵⁵ מקור: חוזר 9-2012.

²⁵⁶ לפי סעיף 117 לחוק החברות.

המבקר הפנימי ועובדי מערך הביקורת הפנימית²⁵⁷;

3. ועדת ביקורת תדון ותחליט באי תלות מבקר פנימי בגוף מוסדי, לרבות משך כהונתו²⁵⁸;

4. המלצה על מינוי מבקר פנימי

מבקר פנימי ימונה על ידי הדירקטוריון לפי הצעת ועדת הביקורת²⁵⁹. מבקר פנימי יהיה עובד הגוף המוסדי²⁶⁰. ואולם דירקטוריון גוף מוסדי רשאי למנות מבקר פנימי שאינו עובד הגוף המוסדי, אם המליצה על כך ועדת הביקורת של הגוף המוסדי²⁶¹.

ועדת ביקורת של גוף מוסדי רשאית להציע לדירקטוריון למנות מבקר פנימי שאינו עובד הגוף המוסדי, לאחר ששקלה, ותיעדה את התייחסותה המפורטת, לפחות לכל אלה:

- (א). מורכבות פעילות הגוף המוסדי והיקפה;
- (ב). מידת היכרות המועמד להתמנות כמבקר פנימי את עסקי הגוף המוסדי;
- (ג). עיסוקיו האחרים של המועמד להתמנות כמבקר פנימי ומידת השפעתם על יכולתו למלא את תפקידו בגוף המוסדי, ובכלל זה –

(1) היקף השעות שביכולתו להקצות למילוי תפקידו בגוף המוסדי;

(2) ניגודי עניינים שהוא עלול להימצא בהם;

5. אישור מסמך סמכויות מבקר פנימי

ועדת ביקורת של גוף מוסדי תאשר 'מסמך תפקידים וסמכויות' שהכין מבקר פנימי²⁶².

6. הפסקת כהונת מבקר פנימי

כהונת מבקר פנימי לא תופסק שלא בהסכמתו והוא לא יושעה מתפקידו, אלא אם כן החליט על כך הדירקטוריון לאחר שקיבל את עמדת ועדת הביקורת, לאחר שניתנה למבקר הפנימי הזדמנות סבירה להשמיע את עמדתו בפני הדירקטוריון ובפני ועדת הביקורת²⁶³.

(א). ועדת ביקורת תמליץ לדירקטוריון על הפסקת כהונת מבקר פנימי, על פי התנאים הקבועים בסעיף 153 בחוק החברות.

(ב). בפרוטוקול ישיבת ועדת ביקורת בה הוחלט להמליץ לדירקטוריון על הפסקת הכהונה או השעיה, יפורטו הנסיבות והסיבות להמלצה²⁶⁴;

²⁵⁷ תקנה 19 (4) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁵⁸ תקנה 19(5) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁵⁹ לפי סעיף 146 לחוק החברות שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 בחוק קופות גמל.

²⁶⁰ ראו סעיף 2.1.1 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁶¹ כאמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

²⁶² לפי סעיף 1.1.1 בפרק 8 (חלק 1 של שער 5 לעניין מבקר פנימי).

²⁶³ לפי סעיף 153 לחוק החברות, שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

²⁶⁴ מקור: סעיף 5 בחוזר 2007-9-14.

- ג. לגבי מבקר פנימי שביקש לסיים כהונתו, ועדת ביקורת תקבל את הצהרת מבקר פנימי שביקש להפסיק את כהונתו²⁶⁵.
- ד. לפי סעיף פי סעיף 2.2 בפרק 8 (חלק 1 של שער 5 לעניין מבקר פנימי).

7. תכנית עבודה

א. *ועדת ביקורת של גוף מוסדי תדון ותחליט באישור תכנית עבודה שנתית או תקופתית למבקר הפנימי, לרבות היקפה, בשים לב להבטחת רציפותה וסבירותה, ומעקב אחר יישומה²⁶⁶; מבלי לגרוע מהאמור, בחברה שבה תכנית העבודה של המבקר הפנימי מאושרת בידי הדירקטוריון לפי סעיף 149 לחוק החברות – על ועדת ביקורת לבחון את תכנית העבודה לפני הגשתה לאישור הדירקטוריון ולהציע שינויים בה²⁶⁷.*

ב. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תקבע את תדירות ביצוע סקר סיכונים כולל בכל תחומי פעילות גוף מוסדי, כבסיס לתכנית עבודה לביקורת הפנימית²⁶⁸, ועל פי עקרונותיו;

ג. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תבטיח כי תכניות העבודה השנתית והרב שנתית לביקורת הפנימית²⁶⁹, תואמות את פעילות הגוף המוסדי והיקף הנכסים המנוהלים בידו, וכי לביקורת הפנימית יש את המשאבים, הידע, הכישורים ויכולת ליישמן.

ד. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תמנה גורם בלתי תלוי לבחינת הביקורת הפנימית אחת לחמש שנים לפחות, ועל פי עקרונותיו²⁷⁰.

ה. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תמנה גורם בלתי תלוי לביצוע ביקורת בתחומים בהם המבקר הפנימי אינו רשאי לבצע ביקורת בשל ניגודי עניינים²⁷¹.

8. דוחות תקופתיים של מבקר פנימי

ועדת ביקורת תדון ותחליט בדוח שהגיש מבקר פנימי וממצאיו וכן מעקב אחר תיקון ליקויים שנמצאו בדוח²⁷²;

א. ועדת ביקורת תקבל ממבקר פנימי ממצאי סקר סיכונים לעניין מעילות והונאות²⁷³.

²⁶⁵ לפי סעיף פי סעיף 2.2 בפרק 8 (חלק 1 של שער 5 לעניין מבקר פנימי).

²⁶⁶ תקנה 19 (9) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁶⁷ לפי סעיף 117 לחוק החברות, המוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

²⁶⁸ כאמור בסעיף 5.2 בפרק 8 (חלק 1 של שער 5 לעניין מבקר פנימי). ראו סעיף 3.2.3 ג בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 לעניין תכנית עבודה שנתית ורב שנתית של מבקר פנימי, המוגשות לאישור ועדת ביקורת.

²⁶⁹ ראו סעיף 3.2.3 ג בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 לעניין תכנית עבודה שנתית ורב שנתית של מבקר פנימי.

²⁷⁰ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2007-9-14 סעיף 46. ראו הוראות סעיף 3.2.1 ב בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁷¹ ראו הוראות סעיף 3.2.1 ג בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁷² תקנה 19(10) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

²⁷³ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2006-9-3 סעיף 5.

(ב). יושב ראש ועדת הביקורת יקבל מידי מבקר פנימי דין וחשבון על ממצאיו
274.

(ג). יושב ראש ועדת ביקורת יקבל ממבקר פנימי, אחת לשנה, דין וחשבון
המפרט את כל אלה²⁷⁵ :

(1) המלצותיו שלא התקבלו בידי ההנהלה ;

(2) סטאטוס תיקון ליקויים עליהם הצביע בדוחות ביקורת שהגיש ;

(3) ביצוע ביקורות בפועל, מול התכנון בתוכנית העבודה.

9. דו"חות מידיים של מבקר פנימי

העלתה ביקורת בגוף המוסדי ממצאים חריגים או יסוד להניח שבוצעה עבירה
פלילית, יביא המבקר הפנימי את העניין ללא דיחוי לידיעת יו"ר ועדת
הביקורת²⁷⁶ ;

ד. ביקורת חיצונית

על ועדת ביקורת²⁷⁷ לבחון את היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ואת שכרו,
ולהביא את המלצותיה לפני מי שקובע את שכרו לפי סעיפים 155 ו-165 לחוק החברות
(אסיפה כללית/דירקטוריון). מינתה החברה ועדה לבחינת דוחות כספיים לפי סעיף
171(ה) לחוק החברות (ועדת מאזן), רשאית היא לקבוע כי הבחינה לפי פסקה זו תיעשה
בידי הוועדה האמורה ; לפי תקנות הדירקטוריון וועדותיו (מספרי הסעיפים לפי
התקנות), ועדת ביקורת תדון ותחליט גם בנושאים אלה :

1. בסיום תקופת מינויו של רואה חשבון מבקר ולפחות אחת לשלוש שנים - מינוי
רואה חשבון מבקר חדש במקומו או המשך כהונתו ותמליץ לאסיפה הכללית של
הגוף המוסדי בעניין זה ;
2. מתן המלצה לאסיפה הכללית של הגוף המוסדי או לדירקטוריון, לפי העניין, על
שכרו של רואה החשבון המבקר עבור ביקורתו, לאחר שבחנה כי השכר הולם
את היקף הביקורת הנדרש ;
3. קביעת שירותים נוספים שנותן רואה חשבון מבקר לגוף המוסדי שאינם פעולת
ביקורת, שלא יידרשו לגביהם אישור מראש של הוועדה וקביעת שכר בעדם,
אישור מראש של שירותים נוספים שלא נקבעו כאמור ואישור השכר בעדם ;
4. שמירה על אי תלות של רואה חשבון מבקר ושל מבקר פנימי בגוף המוסדי,
לרבות לעניין משך כהונתם של רואה חשבון מבקר ושל מבקר פנימי שאינו עובד
הגוף המוסדי, ומעקב שוטף אחר אי תלותם ;
5. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תנקוט צעדים סבירים שיניחו את דעתה כי לרואה
חשבון מבקר או למועמד להתמנות כרואה חשבון מבקר בו יש ידע, מומחיות,

²⁷⁴ מקור : חוזר גופים מוסדיים 2007-9-14 סעיף 4 יא. לפי סעיף 3.6.2 ו בפרק 8 של חלק 1 ב שער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁷⁵ כאמור בסעיף 3.6.2 ו בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁷⁶ כאמור בסעיף 3.6.2 ו בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

²⁷⁷ לפי סעיף 117 לחוק החברות.

משאבים וניסיון הנדרשים למלא את תפקידו, בהתאם לאופיו, גודלו ומורכבותו של הגוף המוסדי.²⁷⁸

6. מבלי לגרוע מהוראות פסקה 5 לעיל, ועדת ביקורת של חברת ביטוח או של חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, תנקוט צעדים סבירים לוודא כי לרואה חשבון מבקר או למועמד להתמנות כרואה החשבון המבקר של חברת הביטוח, חברה מנהלת או קרן הפנסיה שבניהולה, יש מצעים הנדרשים להערכת עבודת האקטואר הממונה ונאותות ההתחייבויות הביטוח בדוחות הכספיים.²⁷⁹
7. במקרה בו מונו כמה רואי חשבון מבקרים לביקורת גוף מוסדי, תוודא ועדת ביקורת כי כל תחומי הפעילות של הגוף המוסדי מבוקרים ותבחן את חלוקת האחריות לביקורת בין המבקרים השונים בהתבסס על דיווחים שתקבל מהם. יובהר כי האחריות הכוללת לכל סעיפי הדוח הכספי המבוקר תחול על כל רואי החשבון השותפים, ביחד ולחוד.²⁸⁰
8. ועדת ביקורת של גוף מוסדי תוודא כי רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי אינו מסייע לגוף המוסדי בהכנת דוח כספי ודוח נלווה הנדרש על ידי הממונה.²⁸¹

ה. דוחות כספיים

1. *ועדת ביקורת תדון ותחליט בחוות דעתו של רואה חשבון מבקר לגבי דוחות כספיים של גוף מוסדי.*²⁸²
2. *ועדת ביקורת תדון ותחליט בנאותות דוחות כספיים של גוף מוסדי, ובכלל זה מדיניות חשבונאית, שלמות גילוי וסקירת בקורות פנימיות.*²⁸³

ו. דוח שנתי מפורט של רואה חשבון מבקר²⁸⁴

1. וועדת ביקורת של גוף מוסדי מבוקר תקבל מרואה החשבון המבקר אחת לשנה, דו"ח שנתי מפורט (Long Form Report) הכולל ממצאים מהותיים שעלו בביקורת ונושאים הרלבנטיים לדוח הכספי.²⁸⁵ נמסרו לוועדת הביקורת ממצאים בכתב על בסיס שוטף במהלך השנה, אין חובה לחזור עליהם בדוח השנתי המפורט, ובלבד שיהא אזכור לממצאים כולל הפניה למקור.
2. ועדת ביקורת או מי שהוסמך על ידה, תעביר בכתב לרואה חשבון מבקר את התייחסותה לדוח השנתי המפורט, בתוך 60 יום מקבלתו תוך התייחסות לכל הליקויים ולוחות זמנים לתיקונם.

²⁷⁸ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 4.א.1.

²⁷⁹ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 4.א.2.

²⁸⁰ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 4.א.3.

²⁸¹ מקור: חוזר 2009-9-5 סעיף 4.א.4. כאמור בסעיף להוראות סעיף 2.1.3 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 (לעניין רואה חשבון מבקר).

²⁸² לפי תקנה 19 סעיפים (6, 7) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁸³ לפי תקנה 19 סעיפים (6, 7) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁸⁴ מקור: סעיף 5א7 בחוזר 2009-9-5.

²⁸⁵ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 4.א.1. בהתאם לאמור בסעיף 3.6 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 (לעניין רואה חשבון מבקר).

ז. תלונות עובדים

1. ועדת ביקורת תקבע הסדרים לטיפול בתלונות עובדי החברה על ליקויים בניהול עסקיה ולהגנה לעובדים שהתלוננו²⁸⁶;
2. ועדת ביקורת תדון ותחליט גם בקביעת נהלים לטיפול בתלונות עובדים הקשורות בדוחות כספיים של הגוף המוסדי, בבקרה הפנימית בגוף מוסדי ובציות להוראות הדין, תוך הבטחת שמירה על סודיות זהות המתלונן²⁸⁷;

ח. דוחות ביקורת מטעם הממונה על שוק ההון

1. ועדת ביקורת תמליץ לדירקטוריון לגבי לפעולות המתחייבות מדוחות ביקורת של הממונה על שוק ההון ומהחלטות שלו בתלונות שהוגשו נגד גוף מוסדי לפי סעיפים 60 עד 62 לחוק הפיקוח על הביטוח, שהעתק מהן הועבר למבקר הפנימי של הגוף המוסדי²⁸⁸;

ט. ציות והוראות הממונה על שוק ההון

1. ועדת ביקורת תדון ותחליט בקיום הוראות הדין וכללים מקצועיים ואתיים החלים על גוף מוסדי, על נושאי משרה בו ועל עובדיו²⁸⁹;
2. ועדת ביקורת תדון ותחליט בכל נושא שהממונה על שוק ההון דרש להעמיד על סדר היום²⁹⁰;

י. גמול לנושאי משרה

ועדת ביקורת תביא המלצתה לדירקטוריון לצורך קביעת מדיניות תגמול נושאי משרה, אם מינה אותה לשם מתן המלצה כאמור לפי סעיף 3.7.12 בפרק 2 בחלק 1 של שער 5²⁹¹.

יא. אקטואר ממונה

התפטר אקטואר ממונה מתפקידו, תקבל ועדת ביקורת הצהרה בכתב אודות הנסיבות והסיבות להתפטרותו²⁹².

²⁸⁶ סעיף 117 לחוק החברות.

²⁸⁷ תקנה 19 (13) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁸⁸ תקנה 19 (11) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁸⁹ תקנה 19 (8) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

²⁹⁰ תקנה 19 (14) לתקנות דירקטוריון וועדותיו. בין אם הממונה על שוק ההון דרש זאת מכלל הגופים המוסדיים ובין אם מהגוף המוסדי לבדו.

²⁹¹ מקור : סעיף 4.1 בחוק 24-9-2009.

²⁹² כאמור בסעיף 4.1 בפרק 7 בחלק 1 של שער 6 (לעניין אקטואר ממונה).

2.3.3.

דרכי עבודה²⁹³

א. נהלי עבודה לפעילות שוטפת

ועדת ביקורת של גוף מוסדי תקבע נהלי עבודה לפעילותה השוטפת ותפעל בהתאם לנהלים שקבע הדירקטוריון²⁹⁴.

ב. ישיבות

1. תדירות

(א.) וועדת ביקורת של חברת

ביטוח תקיים לפחות 6 ישיבות במהלך שנה קלנדארית;

(ב.) וועדת ביקורת של חברה

מנהלת תקיים לפחות 6 ישיבות במהלך שנה קלנדארית;

(ג.) ועדת ביקורת של גוף

מוסדי שהמבקר הפנימי שמונה לו, אינו עובד בו²⁹⁵, תקיים דיון בנושאים המנויים בסעיף 2.3.2 (ג) לעיל לפחות אחת לשנתיים;

(ד.) הוראות ייחודיות לגופים

מוסדיים בעלי היקף פעילות נמוך

(1) חברת ביטוח - מספר

ישיבות ועדת ביקורת לא יפחת מ-4 בשנה קלנדארית;

(2) חברה מנהלת - מספר

ישיבות ועדת ביקורת לא יפחת מ-4 בשנה קלנדארית;

2. הודעה על ישיבת ועדת ביקורת

(א.) הודעה על ישיבת ועדת

ביקורת תימסר לכל חברה זמן סביר לפני מועד קיומה, אך לא פחות מ-48 שעות לפני אותו מועד; במקרים חריגים, רשאי יושב ראש הוועדה לכנס ישיבה בהתראה קצרה מהקבוע, ובלבד שקיבל לכך את הסכמת רוב הדירקטורים החברים בוועדה ובכללם רוב הדירקטורים החיצוניים; סיבת ההתראה הקצרה תפורט בפרוטוקול הישיבה;

(ב.) בהודעה יצינו מועד

הישיבה (תאריך ושעה) והמקום בו תתכנס;

²⁹³ מקור: חוזר 2006-9-7.

²⁹⁴ ראו סעיף 3.8.1 בפרק 2 של חלק 1 בשער 6 (לעניין דרכי עבודת דירקטוריון).

²⁹⁵ ראו סעיף 2.1 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מבקר פנימי).

ג. להודעה יצורף סדר היום.

של הישיבה; סדר היום יכלול, לכל הפחות, כל נושא שקבע יו"ר הועדה או שדירקטור החבר בוועדה ביקש מי"ר הועדה לכלול בסדר היום;

ד. להודעה יצורף חומר רקע.

בכתב לגבי הנושאים שיידונו בישיבה;

3. קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת (סעיף 101 לחוק החברות)

א. יוגדרו סדרי ישיבות.

באמצעות אמצעי תקשורת, לרבות: אופן ייזום הישיבה, אופן הגשת חומר רקע, אופן תיעוד הישיבה;

ב. החלטות הנוגעות לאישור

עסקאות חריגות, שאינן במהלך עסקים רגיל והטענות אישור הועדה לפי סעיף 270 לחוק החברות ועסקאות הטענות אישור הועדה לפי כללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים ולפי תקנות הדירקטוריון וועדותיו, לא יתקבלו בישיבה שאינה פרונטאלית;

ג. על אף האמור בסעיף

קטן ב), בנסיבות חריגות, כאשר נבצר מהועדה להתכנס פרונטאלית, לצורך דיון בנושאים המפורטים בו, ניתן לקיים ישיבה באמצעות אמצעי תקשורת. בפרוטוקול הישיבה יפורטו הסיבות לקיום הישיבה באמצעות אמצעי תקשורת;

ד. על אף האמור בסעיף

קטן ב), דירקטור שמקום מושבו הקבוע מחוץ לישראל יהא רשאי להשתתף בכל ישיבות הועדה באמצעות אמצעי תקשורת, וניתן יהא לקבל החלטות בישיבה כאמור.

4. נוכחות בעלי תפקידים וגורמים אחרים

מי שאינו רשאי להיות חבר ועדת ביקורת לא יהיה נוכח בישיבת הוועדה בעת הדיון ובעת קבלת החלטה, אלא אם כן, קבע יושב ראש הועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים. עובד החברה שאינו בעל השליטה או קרובו, רשאי להיות בדיון ובלבד שהחלטה תתקבל ללא נוכחותו. היועץ המשפטי של החברה ומזכיר החברה שאינם בעל השליטה או קרובו רשאים להיות נוכחים בעת הדיון ובעת קבלת החלטה אם ביקשה זאת הועדה²⁹⁶. בקבלת החלטות בישיבת ועדת ביקורת יהיו נוכחים: חברי הועדה, המבקר הפנימי, רואה חשבון מבקר, יועץ משפטי ומי שאחראי לתיעוד הישיבות²⁹⁷.

א. מבקר פנימי.

מבקר פנימי של חברה יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת ביקורת ויהיה רשאי להשתתף בהן. מבקר פנימי רשאי לבקש מיושב ראש ועדת הביקורת לכנס את

²⁹⁶ סעיף 115 לחוק החברות, כפי שהוחל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.
²⁹⁷ תקנה 17(ב) לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

הועדה לדיון בנושא שפירט בדרישתו, ויושב ראש ועדת הביקורת יכנסה בזמן סביר ממועד הבקשה, אם ראה טעם לכך.²⁹⁸

מצאה ועדת הביקורת ליקוי שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות לעניין הליקוי הנדון, בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר, לפי העניין, וללא נוכחות נושאי משרה בחברה שאינם חברי הוועדה; על אף האמור בסעיף זה, נושא משרה רשאי להיות נוכח לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו.²⁹⁹

ועדת ביקורת תקיים דיון לפי בקשת מבקר פנימי בהשתתפותו, ולבקשתו ללא משתתפים נוספים שאינם חברי הוועדה, רואה חשבון מבקר, יועץ משפטי ומי שאחראי על תיעוד הישיבות.³⁰⁰

(ב) מנהל סיכונים

ועדת ביקורת תקיים דיון לפי בקשת מנהל סיכונים בהשתתפותו, ולבקשתו ללא משתתפים נוספים שאינם חברי הוועדה ושאין: מבקר הפנימי, רואה חשבון מבקר, יועץ משפטי ומי שאחראי על תיעוד הישיבות.³⁰¹

(ג) אקטואר ממונה

ועדת ביקורת תקיים דיון לפי בקשת האקטואר הממונה בהשתתפותו, ולבקשתו ללא נוכחות משתתפים נוספים שאינם חברי הוועדה ושאין: מבקר פנימי, רואה חשבון מבקר, יועץ משפטי ומי שאחראי על תיעוד הישיבות.³⁰²

(ד) רואה חשבון מבקר

ועדת ביקורת תקיים דיון לפי בקשת רואה חשבון מבקר בהשתתפותו, ולבקשתו ללא משתתפים נוספים שאינם חברי הוועדה ושאין: מבקר פנימי, יועץ משפטי ומי שאחראי על תיעוד הישיבות.³⁰³

מצאה ועדת ביקורת ליקוי שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות בליקוי, בנוכחות מבקר פנימי או רואה חשבון מבקר, לפי העניין, ובלא נושאי משרה בחברה שאינם חברי הוועדה; נושא משרה רשאי להיות נוכח לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו.³⁰⁴

(ה) ממונה ציות ואכיפה

פנימית

ועדת ביקורת תקיים דיון לפי בקשת ממונה ציות ואכיפה פנימית בהשתתפותו, ולבקשתו ללא משתתפים נוספים שאינם חברי הוועדה ושאין: מבקר פנימי, רואה חשבון מבקר, יועץ משפטי ומי שאחראי על תיעוד הישיבות.³⁰⁵

פרוטוקול 5.

²⁹⁸ לפי סעיף 116 לחוק החברות, כפי שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

²⁹⁹ לפי סעיף 117 לחוק החברות, כפי שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

³⁰⁰ תקנה 20 (1) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

³⁰¹ תקנה 20 (4) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

³⁰² תקנה 20 (3) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

³⁰³ תקנה 20 (2) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

³⁰⁴ לפי סעיף 117 לחוק החברות, כפי שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

³⁰⁵ תקנה 20 א (5) לתקנות דירקטוריון וועדותיו.

- (א). יושב ראש ועדת ביקורת של גוף מוסדי ובהעדרו ממלא מקומו, יהיה אחראי לרישום פרוטוקול הדיונים בישיבה ;
- (ב). בפרוטוקול יפורט שמותיהם המלאים של הנוכחים ויצוין אם קיים קוורום חוקי לפתיחת הישיבה ;
- (ג). פרוטוקול שנרשם בשפה לועזית יירשם גם בעברית ;
- (ד). פרוטוקול ישקף את מהלך הדברים שנדונו בישיבה, יפורטו בו עיקרי הדברים בשם אומרם, כפי שבאו לידי ביטוי בישיבה וההחלטות שהתקבלו, בציון הרוב בו התקבלו ההחלטות, מספר התומכים, המתנגדים והנמנעים ;
- (ה). פרוטוקול ישיבה שהתקיימה באמצעות אמצעי תקשורת כאמור בסעיף 2.3.3 ב3 לעיל יובא לידיעת הועדה בישיבה הפרונטאלית הראשונה שלאחר הישיבה באמצעות אמצעי תקשורת ;
- (ו). בסמוך לישיבת הועדה ולא יאוחר מ-20 ימים, יופץ הפרוטוקול לכל משתתפי הישיבה, שיתבקשו להעביר הסתייגויותיהם, ככל שישנן, תוך זמן סביר ממועד קבלתו, אך בכל מקרה לפני ישיבת הועדה הבאה.
- (ז). פרוטוקול מכל ישיבת ועדת ביקורת של גוף מוסדי יחד עם חומר הרקע לישיבה, לרבות פרוטוקולים כאמור בפסקת משנה ה) לעיל, יישמרו אצל גוף מוסדי ;

2.4. סיום כהונת חבר ועדת ביקורת

3. ועדת השקעות לניהול כספי קופת גמל ו/או התחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח³⁰⁶

3.1 כללי

3.2 מינוי

דירקטוריון חברה מנהלת ימנה ועדת השקעות לכל קופת גמל שבניהול, ורשאי הוא למנות ועדת השקעות אחת למספר קופות גמל³⁰⁷. דירקטוריון חברת ביטוח ימנה ועדת השקעות להתחייבויות תלויות תשואה. רוב חברי ועדת השקעות אלו יהיו בעלי כשירות לכהן כדירקטורים חיצוניים ורשאי הדירקטוריון למנות גם מי שאינו דירקטור³⁰⁸.

3.2.1 כשירות למינוי חבר ועדת השקעות

- א. על מינוי חבר ועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח שהוא דירקטור חלים תנאי הכשירות למינוי וההגבלות על מינוי החלים על דירקטור בגוף מוסדי³⁰⁹, וכן הוראות פסקה ב' להלן.
- ב. על מינוי חבר ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה שאינו דירקטור בגוף המוסדי חלים תנאים אלה, לפי העניין:

1. כשירות למינוי חבר ועדת השקעות³¹⁰

- א. חבר ועדת השקעות יעמוד בכללי ידע וניסיון מתאימים שקבע הדירקטוריון³¹¹.
- ב. לא יכהן אדם כחבר בוועדת השקעות, אלא אם הוא יחיד והתקיימו בו לפחות

³¹²
תנאים אלה:

ה (1)

וא בעל ניסיון בשוק ההון במשך שנתיים לפחות ונתקיים בו אחד מאלה:

- (א) לגבי חבר ועדת השקעות של קופת גמל- הוא בעל תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהכירה בו המועצה להשכלה גבוהה בישראל; לגבי חבר ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח - הוא בעל תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהכירה בו המועצה להשכלה גבוהה בישראל, בתחומים – כלכלה, חשבונאות, מנהל עסקים או תחום מקביל אחר;
- (ב) הוא בעל רישיון רואה חשבון בישראל;

³⁰⁶ (***)סומנה בחלק זה על אף שאינה מוגדרת כוועדת דירקטוריון).

³⁰⁷ לפי סעיף 11 לחוק קופות גמל.

³⁰⁸ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח.

³⁰⁹ ראו סעיף 2 בפרק 2 (חלק 1 בשער 5, לעניין מינוי חברי דירקטוריון).

³¹⁰ תנאי כשירות ומהימנות חבר ועדת השקעות של קופת גמל קבועים בתקנה 41ה5 לתקנות מס הכנסה ו של חבר ועדת השקעות תלויות תשואה בתקנה 31 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³¹¹ לפי סעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון בפיקוח על השקעות).

³¹² לפי תקנה 4 לתקנות מס הכנסה ותקנה 33 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

(ג) לגבי חבר ועדת השקעות של קופת גמל - הוא בעל רישיון ניהול תיקי השקעות.

ה (2)

וא לא הורשע בפסק דין חלוט בעבירה מהעבירות המפורטות להלן, אלא אם כן חלפו 5 שנים מיום מתן פסק הדין שבו הורשע, או אם בית המשפט קבע כי אין בהרשעה, בהתחשב במהותה, חומרתה ונסיבותיה, למנוע כהונה כאמור; ואלה העבירות:

(א) עבירה לפי סעיפים 290 עד 297, 392, 415, 418 עד 428 לחוק העונשין, ולפי סעיפים 52, 53, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

(ב) בבית משפט מחוץ לישראל - שוחד, מרמה, עבירות מנהלים בתאגיד או עבירות של ניצול מידע פנים;

(ג) בעבירה אחרת שהממונה קבע, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, כי מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה היא מונעת כהונה כחבר ועדת השקעות.

ה. החלת הוראות חוק החברות

לגבי נציג חיצוני בוועדת השקעות של קופת גמל³¹³ - על נציג חיצוני בוועדת השקעות של קופת גמל שאינו דירקטור, יחולו הוראות סעיפים 241, 245 עד 247 ו-249 לחוק החברות. ואולם בכל מקום שנאמר בו "האסיפה הכללית" יראו כאילו נאמר במקומו "הדירקטוריון", ובאגודה שיתופית - "הוועד המנהל"³¹⁴.

3.2.2 הגבלות על מינוי חבר

מינוי חבר ועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח טעון אישור הממונה על שוק ההון³¹⁵.

א. על מינוי חבר ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה שהוא דירקטור חלות המגבלות החלות על דירקטור בגוף מוסדי³¹⁶ וכן הוראות פסקה ב' להלן.

ב. על מינוי חבר ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה שאינו דירקטור בגוף המוסדי חלות מגבלות אלה, לפי העניין:

1. איסור כהונת עובד העוסק בניהול השקעות בוועדת השקעות

עובד גוף מוסדי העוסק בניהול השקעות לא יכהן כחבר בוועדת השקעות של קופה או

ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח³¹⁷.

2. איסור כהונת יועץ חיצוני בוועדת השקעות

יועץ חיצוני של גוף מוסדי העוסק בניהול השקעות, לא יכהן בוועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה³¹⁸.

³¹³ אין התייחסות דומה בהוראות הדין לנציג חיצוני בוועדת השקעות תלויות תשואה.

³¹⁴ תקנה 4ה לתקנות מס הכנסה.

³¹⁵ סעיף 41 לחוק החברות. ראו גם הוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין נושאי משרה.

³¹⁶ סעיף 2.2 בפרק 2 (חלק 1 בשער 5, לעניין הגבלות על חברי דירקטוריון).

³¹⁷ תקנה 3ה4 (ח) לתקנות מס הכנסה ותקנה 30(ו) לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³¹⁸ תקנה 3ה4 (ח) לתקנות מס הכנסה ותקנה 30 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

3. איסור כהונה צולבת

חבר ועדת השקעות של קופת גמל לא יכהן כחבר ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח או של קופה אחרת, אלא אם כן הם חלק מקבוצת משקיעים אחת³¹⁹; חבר ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח לא יכהן כחבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של אותה חברת ביטוח, ולא יכהן כחבר ועדת השקעות של חברת ביטוח אחרת, של קופת גמל או של חברה מנהלת, אלא אם הם מוחזקים בידי אותו בעל שליטה³²⁰.

ג. הוראות ייחודיות למינוי נציג חיצוני בקופת גמל ענפית

נציג חיצוני בוועדת השקעות של קופת גמל ענפית שאינה מהווה חלק מקבוצת משקיעים יהיה רשאי לכהן כנציג חיצוני בוועדות השקעות של עוד שתי קופות כאמור³²¹;

3.2.3 יושב ראש ועדת השקעות

יושב ראש ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה יהיה נציג חיצוני³²²; ממלא מקום יושב ראש ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יהיה נציג חיצוני³²³.

3.2.4 הרכב ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת

ביטוח

א. מספר חברים

בוועדת ההשקעות של קופת גמל ובוועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח מספר החברים לא יפחת משלושה ולא יעלה על שבעה. בנוסף בוועדת השקעות של קופת גמל מספר החברים יהיה אי זוגי³²⁴.

ב. נציגים חיצוניים

1. מספר מזערי

רוב חברי ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יהיו נציגים חיצוניים³²⁵;

2. הוראות ייחודיות לקופות גמל ענפיות

בוועדת השקעות קופת גמל ענפית יכול שהנציגים החיצוניים יהיו מיעוט, ואולם מספרם לא יפחת ביותר מאחד ממספר יתר החברים בוועדה³²⁶.

³¹⁹ תקנה 34(ו) לתקנות מס הכנסה.

³²⁰ תקנה 30 (ד)-(ה) לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³²¹ תקנה 34(ו) לתקנות מס הכנסה.

³²² תקנה 41(3) לתקנות מס הכנסה ותקנה 30(ג) לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³²³ תקנה 30(ג) לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³²⁴ תקנה 41(3) לתקנות מס הכנסה ותקנה 30(א) לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³²⁵ תקנה 41(3) לתקנות מס הכנסה ותקנה 30(ב) לתקנות דרכי השקעה בביטוח. ראו סעיף 3.2.3 לגבי יו"ר ועדת השקעות וממלא מקומו.

³²⁶ תקנה 34(ו) לתקנות מס הכנסה.

3.3.	כהונה	
3.3.1.	כשירות לכהונה	
3.3.2.	הגבלות על כהונה	
3.3.3.	הגבלות והוראות בעת כהונה	
א. גמול לנציג חיצוני		
1. גמול נציג חיצוני בוועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה של חברת		
ביטוח, אף אם אינו דירקטור חיצוני בגוף המוסדי, יהיה בהתאם להוראות לדירקטור חיצוני בגוף מוסדי ³²⁷ . ואולם בכפוף, להוראות כל דין, גוף מוסדי רשאי לשלם לנציג חיצוני בוועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח או ועדת השקעות של קופת גמל המשמש יושב ראש הוועדה גמול גבוה יותר מהגמול המשולם לנציגים חיצוניים אחרים בוועדה, עד הגמול המכסימלי לדירקטור חיצוני ³²⁸ .		
3.3.4.	תפקידי ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת	
ביטוח		
תפקידי ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, כוללים ³²⁹ :		
(1) קביעת מדיניות ההשקעות של קופת הגמל או התחייבות תלויות תשואה במסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שקבע הדירקטוריון ³³⁰ ;		
(2) גיבוש כללים ונהלים לניהול השקעות קופת הגמל;		
(3) קביעת סוגי עסקאות הטעונות אישור מראש של ועדת ההשקעות טרם ביצוען, וכן שיעורי החזקה בניירות ערך מסוגים שונים הטעונים אישור כאמור טרם רכישתם;		
(4) קביעת נכסי הבסיס של אופציות וחוזים עתידיים שניתן לרכוש או ליצור במסגרת השקעות קופת הגמל או התחייבות תלויות תשואה;		
(5) קביעת סוגי ניירות הערך שניתן למכור בחסר במסגרת השקעות קופת הגמל או התחייבות תלויות תשואה;		
(6) קביעת שיעור בטוחות מרבי שניתן להעמיד בשל עסקאות באופציות ובחוזים עתידיים ובשל מכירות בחסר הנעשות במסגרת השקעות קופת הגמל או התחייבות תלויות תשואה;		
(7) הנחיית בעלי התפקידים העוסקים בהשקעות קופת הגמל, ביישום מדיניות ההשקעות שנקבעה על ידי הוועדה ועל ידי הדירקטוריון, ופיקוח עליהם, ואם קבע הדירקטוריון כי חלק מניהול השקעות קופת הגמל ייעשה שלא בידי החברה המנהלת במישרין – הנחיית הגורמים		

³²⁷ ראו סעיף 3.5.1 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5, (לעניין גמול לדירקטור חיצוני).

³²⁸ מקור: סעיף 4 בחוזר 2009-9-4. ראו סעיף 3.5.1 בפרק 2 של חלק 1 של שער 5 (לעניין גמול מרבי לדירקטור חיצוני).

³²⁹ סעיף 11(ב) בחוק הפיקוח על קופות גמל (וכן בתקנה 41ה4 לתקנות מס הכנסה ותקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח).

³³⁰ ראו סעיף 3.7.5 בפרק 2, בחלק 1 של שער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון – קביעת מדיניות השקעות כוללת).

המנהלים את ההשקעות בפועל, מתן הוראות לגורמים אלה לעניין יישום מדיניות ההשקעות וקביעת אופן הפיקוח עליהם;

(8) קביעת אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות שנקבעה על ידי הועדה או הדירקטוריון.

(9) קבלת החלטות הנוגעות לשימוש באמצעי שליטה בתאגידים, המוחזקים בקופת הגמל;

(10) ביצוע כל תפקיד אחר שיטיל עליה הדירקטוריון או הממונה על שוק ההון.

התפקידים המפורטים להלן באים להוסיף על התפקידים המפורטים בחוק קופות גמל. יובהר כי יש להתייחס בנפרד לכל קופת גמל מסלולית וכן לכל מסלול השקעה.

א. מדיניות

ראו לעיל לפי הוראות חוק קופות גמל;

ב. פיקוח, בקרה ודיווח

1. נהלי בקרה ודיווח

ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יקבעו מנגנונים ונהלים לפיקוח, בקרה ודיווח לעניין ניהול ההשקעות ויעקבו אחר קיומם, בין היתר, בהתייחס לנושאים הבאים:

(א). **בקרת יישום המדיניות** - בקרה ומעקב שוטף אחר יישום מדיניות ההשקעות, הנהלים וההחלטות שקבעו, ובכלל זה:

(1) דיווחים שוטפים של מבצעי המדיניות ושל יחידת בקרת השקעות ואשראי לוועדות ההשקעה, לכל הפחות בהתאם לאמור בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³³¹, לגבי יחידת בקרת השקעות ואשראי;

(2) קביעת תדירות הדיווח של יחידת בקרת ההשקעות לפי סעיף XXX פרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³³², על אופן הצבעת המשקיע המוסדי באספות כלליות.

(3) דיווחים מידיים של מבצעי המדיניות ושל יחידת בקרת ההשקעות לוועדת ההשקעות, אודות חריגה מהמדיניות שנקבעה וממגבלות ההשקעה, לכל הפחות בהתאם לאמור בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³³³, לגבי יחידת בקרת השקעות ואשראי, ולצעדים שנקטו לתיקון חריגות אלו וליקויים שנמצאו.³³⁴

(ב). **בקרת ביצוע** - ביצוע בקרה שוטפת על ביצועי הנכסים.³³⁵

ג. זיהוי חשיפות

³³¹ מספר הסעיף יעודכן עם הוספת פרק ניהול נכסי השקעה לשער 5.

³³² מספר הסעיף יעודכן עם הוספת פרק ניהול נכסי השקעה לשער 5.

³³³ מספר הסעיף יעודכן עם הוספת פרק ניהול נכסי השקעה לשער 5.

³³⁴ מקור: סעיפים (ב) ו-5(ד) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיפים שונה והורחב לכל סוגי ההשקעות ולא רק לאשראי).

³³⁵ סעיף חדש.

(1) זיהוי החשיפות של קופת הגמל או של ההתחייבות תלויה תשואה, לפי העניין, להשקעות, בהתייחס למגבלות שנקבעו על ידי ועדת ההשקעות ועל ידי הדירקטוריון³³⁶.

(2) זיהוי מוקדם של כשלים שעשויים לקרות בנוגע לאשראי אגב השקעות, שאינו אשראי מוחרג, בתיק נכסי ההשקעה של משקיע מוסדי, בין אם בדרך של השקעה באיגרת חוב, בדרך של מתן הלוואה 'מותאמת' או דרך כל סוג אחר של אשראי אגב השקעות, שאינו אשראי מוחרג, ודיווח טיפול ומעקב אחר כשלים כאמור³³⁷.

(3) זיהוי חשיפה הנובעת מאי שמירה של לווה על הוראות הדין ובכלל זה בתחום הגנת הסביבה³³⁸;

ד. מניעת ניגודי עניינים

מניעת ניגודי עניינים בהשקעה בנכסים, לרבות נהלים לזיהוי שוטף של צדדים קשורים³³⁹.

2. בקרה שוטפת

ועדת השקעות תקיים בקרה, לפחות אחת לרבעון, על החשיפה של קופת הגמל או התחייבויות תלויות תשואה שבתחום טיפולה, לאפיקי ההשקעה השונים, תוך התייחסות, בין היתר, לסוגים שונים של נכסים, בטוחות, תאגידים, ענפים ומגזרים שונים, לשינויים שחלו בסביבה הכלכלית, המקומית והגלובלית, ובהתאמת התשואה לסיכון הגלום בהשקעה בנכסים אלה³⁴⁰.

3. מינוי ועדת אשראי

ועדת השקעות אשר כלל הנכסים שבתחום טיפולה עולה על 5 מיליארד ₪ ומתוכם שיעור האשראי אגב השקעות שאינו אשראי מוחרג עולה על 15 אחוזים -

(א). תמנה ועדת אשראי שיחולו לגביה הוראות סעיף 6 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדות דירקטוריון)³⁴¹;

(ב). תקבע את סמכויותיה של ועדת האשראי ואת מארג היחסים ביניהן;

(ג). תקבע סכומים ושיעורי אשראי אגב פעילות השקעות הטעונים אישור ועדת אשראי; הוועדה רשאית לקבוע סכומים ושיעורי אשראי שניתן לאשר בידי ועדת אשראי, ובלבד שהוקצו לפי יחס שיעורין שנקבע מראש. סמכויות ועדת אשראי יוצגו לדירקטוריון³⁴².

(ד). לא מינתה ועדת השקעות ועדת אשראי לקופת גמל או להתחייבויות תלויות תשואה שבתחום טיפולה, תבצע את תפקידיה לפי סעיף 6 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדות דירקטוריון);

4. אישור בטוחה מספקת

³³⁶ מקור: סעיף 4(ב2) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי ההשקעות ולא רק לאשראי).
³³⁷ מקור: סעיף 5(ב) בחוזר 2007-9-15. ראו סעיף 3.7.5 בפרק 2, של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון-קביעת מדיניות השקעות כוללת).
³³⁸ מקור: סעיף 4(ב3) בחוזר 2007-9-15.
³³⁹ מקור: סעיף 7(ב2) בחוזר 2007-9-16 (נוסח הסעיף שונה והורחב לכל סוגי אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).
³⁴⁰ מקור: סעיף 5(א) בחוזר 2007-9-15 (נוסח הסעיפים שונה, הורחב ויוחס לכלל אפיקי ההשקעה ולא רק לאשראי).
³⁴¹ עם הסדרת הרכב ועדת השקעות, בכוונתנו לקבוע את ועדת אשראי כוועדה אופציונאלית.
³⁴² מקור: סעיפים 5(ו), 5(ט) בחוזר 2007-9-15 (שינוי נוסח בלבד).

ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה תאשר כי בטוחה שהתקבלה כנגד הלוואה מותאמת שאינה מדורגת בדירוג BBB- היא בטוחה מספקת, כנדרש לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 לעניין ניהול השקעות³⁴³ ;

³⁴³ מקור: סעיף 8 בחוזר 9-2012.

5. טיפול בחובות בעייתיים

א. ועדת השקעות תחליט על אמצעים שינקוט משקיע מוסדי לגביית חוב והשתתפותו בנציגות בעלי חוב, ביחס לקופת גמל או התחייבות תלוית תשואה שבתחום טיפולה, כדלהלן :

- 1) בהתבסס על המלצת ועדת אשראי, ועדת השקעות תדון ותחליט על צעדים שינקוט משקיע מוסדי ביחס לחוב שסווג כבעייתי ;
- 2) החלטת ועדת השקעות שלא לשתף פעולה עם בעלי חוב אחרים, לא להשתתף בנציגות בעלי חוב או לא לנקוט בצעדים משפטיים כנגד לווה, תבוסס על חוות דעת על השלכות אפשריות על כספי עמיתים ועל אמצעים חלופיים לגביית החוב³⁴⁴.

ב. החלטה בדבר אישור תנאי הסדר חוב

- 1) החלטה על אישור תנאי הסדר חוב שבטיפולו של ועדת השקעות תהיה בסמכות ועדת השקעות בלבד, לאחר קבלת המלצת ועדת אשראי³⁴⁵.
- 2) לצורך החלטה על אישור הסדר חוב, תקבל ועדת השקעות בדיקת נאותות מעודכנת על מצב הלווה, בהסתמך על מצגים שיתקבלו מהלווה או מגורם אחר, המאפשרת לבסס החלטה על אופן הטיפול בחוב. ראוי כי מצגים אלה יכללו, בין היתר, את אלה המפורטים בסעיף 2 של נספח 7.1.2³⁴⁶, ככל שהם מהותיים ורלוונטיים.
- 3) החלטת ועדת השקעות שלא לאשר הסדר חוב, תתועד, בציון הנימוקים שהיוו בסיס להחלטה שנתקבלה³⁴⁷.
- 4) על אף האמור בפסקה 1) לעיל, ניתן לאשר תנאי הסדר חוב באמצעות ועדת אשראי משותפת³⁴⁸.
- 5) ועדת השקעות תאשר את סבירות ההוצאה למימון הסדר חוב ונקיטת אמצעים לגביית חוב לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³⁴⁹. הועדה תוודא כי משקיע מוסדי פועל מול הלווה להחזר הוצאות אלו³⁵⁰.

³⁴⁴ מקור: סעיף 9 בחוזר 2009-9-7.

³⁴⁵ סעיף 6 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדות דירקטוריות).

³⁴⁶ מספר הנספח בטיטות פרק השקעות שפורסמה. המספר יעודכן עם שילוב פרק השקעות בשער 5.

³⁴⁷ מקור: סעיף 10 בחוזר 2009-9-7.

³⁴⁸ מקור: סעיף 11 בחוזר 2009-9-7. ראו הוראות לעניין ועדת אשראי משותפת בסעיף 6.7 בפרק 3 בחלק 1 בשער 5 (לעניין ועדות דירקטוריות).

³⁴⁹ סעיף חדש.

³⁵⁰ מקור: סעיף 8 בחוזר 2009-9-7.

6) ועדת השקעות תאשר מראש היענות להצעת מנפיק לרכישה חוזרת של איגרת חוב שהנפיק שבטיפולה, בכפוף לתנאים המנויים בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³⁵¹.

6. ניהול סיכונים

א). לצורך המלצה לדירקטוריון בדבר מדיניות ההשקעות ועדכונה ועל התאמת מדיניות ההשקעות למדיניות ההשקעות המוצהרת של הגוף המוסדי, וועדת ההשקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יקבלו את חוות דעתו של מנהל הסיכונים בדבר סיכונים קיימים ופוטנציאלים בתיק נכסי ההשקעה של קופת גמל או בהתחייבות תלוית תשואה³⁵²;

ב). וועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח ייקבעו מדדי השוואה ומדדי סיכון רלבנטיים אשר בהתייחסות אליהם יבחן מנהל הסיכונים³⁵³, לפחות אחת לרבעון, את הסיכונים הגלומים בתיק ההשקעות וכן יקבעו תיקי סמן רלבנטיים אשר בהתייחסות אליהם לפחות אחת לרבעון, יבחנו ביצועי ההשקעות³⁵⁴.

ג). ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יאשרו כלים ואמות מידה להערכת הסיכונים בתיק ההשקעה של קופת גמל או של מסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, ויקבעו תרחישים בלתי צפויים ובעלי הסתברות משמעותית וכן תרחישי קיצון (stress testing) אשר על בסיסם יערוך מנהל הסיכונים תרחישים להערכת הפסדים או קשיי נזילות³⁵⁵. תרחישי קיצון יוגדרו על בסיס אירועי קיצון שקרו בישראל ובעולם או על בסיס מודל אמפירי הנוגע לשינויים בגורמי סיכון שונים³⁵⁶.

ד). ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יאשרו אמות מידה ותקופות עתידיות לפיהן מנהל הסיכונים יאמוד חשיפה ויעריך השפעה פוטנציאלית של סיכונים המהותיים שזוהו על ידו³⁵⁷, על נכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות עמיתים ומבוטחים³⁵⁸.

ה). ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יקבעו את התדירות (לפחות אחת לרבעון) ואת המועדים בהם מנהל הסיכונים יבחן³⁵⁹, את מידת התאמת החשיפות בפועל של קופת הגמל והתחייבות תלויות תשואה למדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי הדירקטוריון וועדת ההשקעות ויצג מדדי סיכון רלבנטיים³⁶⁰.

³⁵¹ מקור: סעיף 13 בחוזר 2009-9-7.

³⁵² מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 1א5. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה. ראו סעיף 3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים).

³⁵³ ראו סעיף 3.3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

³⁵⁴ מקור: חוזר 2009-2-3 סעיף 3א5. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה.

³⁵⁵ ראו סעיף 4.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים).

³⁵⁶ מקור: חוזר 2009-2-3 סעיף 2א5. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה.

³⁵⁷ כאמור בסעיף 3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים).

³⁵⁸ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 3ב5. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה.

³⁵⁹ ראו סעיף 3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי מנהל סיכונים).

³⁶⁰ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 7. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה.

ו. ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יאשרו למנהל הסיכונים את השיטות הסטטיסטיות בהן יבחן הלימות, עקביות, אמינות ותקפות מודלים מיושמים.³⁶¹

ז. דיווחים מידיים

וועדת השקעות של קופת גמל או וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, יקבלו ממנהל הסיכונים, דוח מידי כל אימת שתתגלה חריגה מהותית, שטרם תוקנה, ממדיניות ניהול סיכונים השקעה של גוף מוסדי בהתייחס לקופת גמל או מסלול השקעה שבתחום טיפול.³⁶²

ח. דיווחים תקופתיים

ועדת ההשקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, יקבלו לפחות אחת לרבעון, דוח בכתב של מנהל הסיכונים המתייחס לקופת גמל או מסלול השקעה שבתחום טיפול.³⁶³

ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח יגדירו אירועים יוצאים מן הכלל, המחייבים דיווח תקופתי של מנהל הסיכונים בתדירות גבוהה יותר מאחת לרבעון.³⁶⁴

7. שיערוך נכסים לא סחירים

א. ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, יאשרו מומחה לעניין חישוב שווי נכסים.³⁶⁵

ב. אם התגלתה לוועדת ההשקעות של קופת גמל או תלויות תשואה, אינדיקציה עדכנית שיש בה כדי להפחית שווי נכס, עליה לדון בכך, לשקול את הפחתת שווי של הנכס ולפעול בהתאם.³⁶⁶

ג. כאשר משקיע מוסדי רשאי לחשב שווי הוגן של מניה לא סחירה בהתאם להערכת שווי פנימית, תאשר הערכת השווי על ידי ועדת ההשקעות הרלבנטית;³⁶⁷

8. השקעה בצדדים קשורים וביצוע עסקאות עימם

א. אישור עסקה עם צד קשור³⁶⁸

עסקה של משקיע מוסדי עם צד קשור או באמצעותו וכן עסקה עם גוף מוסדי הנמנה על אותה קבוצה, המותרת לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין

³⁶¹ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 8. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה.

³⁶² מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 115. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה. ראו הוראות סעיף 3.3.2 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

³⁶³ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 סעיף 215. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה. ראו הוראות בסעיף 3.3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

³⁶⁴ מקור: חוזר 2009-2-3 סעיף 215 ג. הורחב לוועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח. ראו הוראות סעיף 3.3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

³⁶⁵ מקור: חוזר 2011-9-2, הגדרת מומחה. ראו סעיף 3 בפרק 1 של חלק 2 בשער 5 (לעניין הערכת נכסים) טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

³⁶⁶ מקור: חוזר 2011-9-2, סעיף 6. ראו בסעיף 3 בפרק 1 של חלק 2 בשער 5, לעניין הערכת נכסים) טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

³⁶⁷ מקור: חוזר 2011-9-2 סעיף 4. כאמור סעיף 3 בפרק 1 (חלק 2 בשער 5, לעניין הערכת נכסים) טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

³⁶⁸ מקור: סעיפים 9א-ב, ד בחוזר 2012-9-9.

ניהול נכסי השקעה)³⁶⁹, טעונה אישור מראש ובכתב של רוב הנציגים החיצוניים בוועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, לפי העניין. תהליך האישור יתייחסו הנציגים החיצוניים, בין היתר, לאלה:

- (1) היקף העסקאות שבוצעו במהלך השנה הקלנדארית שבה מאושרת העסקה, עם כל הצדדים הקשורים המעורבים בעסקה;
- (2) השתתפות משקיעים מוסדיים אחרים שאינם בקבוצת המשקיעים של המשקיע המוסדי בעסקה האמורה ואחידות התנאים החלים על כל המשתתפים.

(ב). אישור השקעה בצד קשור מהותי³⁷⁰

השקעת משקיע מוסדי במי שבעל עניין מהותי בו מחזיק 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בו, בניירות ערך סחירים, בהנפקת ניירות ערך לציבור או בהלוואה לא סחירה, טעונה אישור מראש ובכתב של רוב הנציגים החיצוניים בוועדת ההשקעות³⁷¹. ובלבד שההשקעה מותרת לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5, (לעניין ניהול נכסי השקעה)³⁷² ובתנאים הקבועים בו.

(ג). נוהל השקעה בניירות ערך סחירים של צד קשור מהותי³⁷³

השקעה של משקיע מוסדי במי שבעל עניין מהותי בו מחזיק 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בו, בניירות ערך סחירים ובפיקדונות, תהיה בהתאם לנוהל שקבעו הנציגים החיצוניים שחברים בוועדת ההשקעות של קופת גמל או תלויות תשואה, לפי העניין³⁷⁴. לעניין זה:

"בעל עניין מהותי במשקיע מוסדי" -

1. אדם השולט במשקיע המוסדי או המחזיק בו 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בו;
2. אדם המנהל את השקעות המשקיע המוסדי - ביחס לכספי המשקיע המוסדי שמנוהלים על ידו;
3. אדם השולט או המחזיק ב- 20 אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה באדם המנהל את השקעותיו של המשקיע המוסדי - ביחס לכספי המשקיע המוסדי שמנוהלים על ידו;

9. קביעת תקופה לתיקון חריגות פאסיביות והגדרת חריגות פאסיביות מהותיות

ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה תקבע תקופות לתיקון חריגות פאסיביות לגבי סוגי נכסים שלא נקבעו לגביהם תקופות כאמור, לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2

³⁶⁹ טיוטת פרק השקעות טרם שובצה בשער 5.

³⁷⁰ מקור: סעיף 10 בחוזר 2012-9-9.

³⁷¹ כאמור בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה) – טיוטת הפרק טרם שובצה בשער 5.

³⁷² טיוטת הפרק טרם שובצה בשער 5.

³⁷³ מקור: סעיף 10 בחוזר 2012-9-9.

³⁷⁴ כאמור בסעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה), טיוטת הפרק טרם פורסמה.

בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)³⁷⁵. בנוסף, תקבע חריגה פאסיבית מהותית המחייבת
 דיווח לממונה על שוק ההון לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול
 נכסי השקעה)³⁷⁶;

³⁷⁵ מקור: חוזר 9-9-2012. סעיף 2ג3(ג).
³⁷⁶ מקור: חוזר 9-9-2012. סעיף 3ה.

10. אישור מינוי דירקטור מטעם גוף מוסדי

ועדת השקעות תאשר מינוי דירקטור שמונה מטעם הגוף המוסדי³⁷⁷ לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 לעניין ניהול השקעות ;

11. אישור תנאי מסלול מחקה מדד³⁷⁸

ועדת ההשקעות תאשר מראש את התנאים על פיהם יושקעו כספי המבוטחים או העמיתים במסלול השקעה מחקה מדד, לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 לעניין ניהול השקעות.

12. קביעת כללים בהם ניתן להעביר זכויות עמיתים שלא במזומן³⁷⁹

ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח תקבע נוהל עבודה מפורט לדרך ולתנאים בהם תבוצע העברת זכויות עמיתים ומבוטחים שלא במזומן³⁸⁰, באישור הנוהל יובאו בחשבון, בין היתר, השיטה והתנאים להעברת נכסים שלא במזומן במטרה למנוע פגיעה בעמיתים המעורבים בתהליך ההעברה.

13. קביעת נוהל למתן הלוואות לעמיתים ומבוטחים

ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח תקבע נוהל להעמדת הלוואות לעמיתים ומבוטחים מתוך כספי קופת גמל או התחייבות תלויות תשואה³⁸¹, לפי הוראות סעיף XXX בפרק 4 שבחלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה) ;

3.3.5. דרכי עבודת ועדת השקעות של קופות גמל ותלויות תשואה

א. נהלי עבודה לפעילות שוטפת

ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה תקבע נהלי עבודה לפעילותה.

ב. ישיבות³⁸²

1. ישיבות ועדת השקעות יתקיימו אחת לשבועיים לפחות; מנין חוקי בישיבות ועדת השקעות הוא רוב החברים.
2. החלטות ועדת השקעות יתקבלו ברוב קולות החברים הנוכחים. בוועדת השקעות של קופת גמל - במקרה של שוויון בהצבעה תהיה זכות הכרעה ליושב ראש הועדה.
3. כל חבר בוועדת ההשקעות של קופת גמל רשאי לבקש כינוס ישיבה מיוחדת; ישיבה מיוחדת תכונס בקרות אירוע חריג בשוק ההון או בתיק ההשקעות של הקופה.

³⁷⁷ מקור: סעיף 4א בחוזר 2012-9-9.

³⁷⁸ מקור: סעיף 1א6 בחוזר 2012-9-9.

³⁷⁹ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-8 סעיף 4.

³⁸⁰ לפי סעיף 5.2.1 בבחלק 4 של שער 6.

³⁸¹ מקור: סעיף 78 בחוזר 2012-9-9.

³⁸² לפי תקנה 64 לתקנות מס הכנסה ותקנה 32 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

ג. הודעה על ישיבת ועדת השקעות

1. הודעה על ישיבת ועדת השקעות תימסר למנהל הסיכונים זמן סביר לפני מועד קיומה, אך לא פחות מ-48 שעות לפני אותו מועד³⁸³;

ד. קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת (סעיף 101 לחוק החברות)

ועדת השקעות של קופת גמל וועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח רשאיות לקבוע מראש נושאים מסוימים שבשל אופיים יהיה ניתן לקיים בהם ישיבות באמצעות תקשורת המאפשרת למשתתפים קשר בו-זמני; בוועדת השקעות של קופת גמל ניתן לקבל החלטות דחופות לאחר התייעצות באמצעות תקשורת המאפשרת למשתתפים קשר בו-

³⁸⁴

זמני .

ה. נוכחות בעלי תפקידים

2. מנהל סיכונים ומנהל אגף השקעות יהיו נוכחים בדיון בוועדת השקעות בדוח שהגיש מנהל הסיכונים³⁸⁵.

3. מנהל סיכונים יוזמן דרך קבע לישיבות ועדת השקעות, אך לא ייטול חלק בקבלת החלטות³⁸⁶.

ו. פרוטוקול

ישיבות ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה יתועדו בפרוטוקול שבו יירשמו שמות הנכחים, עיקרי הדיון וההחלטות שהתקבלו. לפרוטוקול יצורפו כל ניירות העבודה שהוצגו לצורך קבלת החלטות. הפרוטוקול החתום בידי יושב ראש ועדת ההשקעות ונספחיו יעמדו לעיון כל דירקטור, כל חבר בוועדת השקעות והמנהל הכללי של החברה המנהלת או חברת הביטוח³⁸⁷. לגבי ועדת השקעות של קופת גמל נקבע גם כי: פרוטוקול ישיבה יאושר בישיבה הבאה אחריה.

3.4. סיום כהונה

³⁸³ חדש.

³⁸⁴ לפי תקנה 4 לתקנות מס הכנסה ותקנה 32 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³⁸⁵ מקור: סעיף 66 בחוזר 14-1-2006. ראו סעיף 4.4.3 בפרק 10 (חלק 1 שער 5 לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

³⁸⁶ סעיף חדש.

³⁸⁷ לפי תקנה 14ה6 לתקנות מס הכנסה ותקנה 32 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין נושאי משרה – סיום כהונת חבר ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה, וסיום כהונת יושב ראש ועדות אלו, טעון הודעה לממונה על שוק ההון.

4. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח³⁸⁸

4.1. כללי

דירקטוריון חברת ביטוח ימנה ועדת השקעות להשקעת ההון העצמי של חברת הביטוח ולהשקעת כספים לכיסוי התחייבויות ביטוח שלו שאינן התחייבויות תלויות תשואה. בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יכולים לכהן גם מי שאינם דירקטורים בחברת הביטוח³⁸⁹.

4.2. מינוי

4.2.1. כשירות למינוי חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה³⁹⁰

א. על מינוי חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה שהוא דירקטור חלים תנאי הכשירות החלים על דירקטור בגוף מוסדי³⁹¹, וכן התנאים לפי פסקה ב להלן.
ב. על מינוי חבר ועדת שאינן תלויות תשואה שאינו דירקטור בגוף המוסדי חלים תנאים אלה, לפי העניין:

1. חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יעמוד בכללים להבטחת ידע וניסיון מתאימים שקבע הדירקטוריון³⁹²
2. לא יכהן אדם כחבר בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה, אלא אם הוא יחיד והתקיימו בו לפחות תנאים אלה³⁹³:

א). הוא בעל ניסיון בתחום שוק ההון במשך שנתיים לפחות ונתקיים בו אחד מאלה:

- (1)
 - א בעל תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהכירה בו המועצה להשכלה גבוהה בישראל, בתחומים – כלכלה, חשבונאות, מינהל עסקים או תחום מקביל אחר;
- (2)
 - א בעל רישיון רואה חשבון בישראל;
 - ב). הוא לא הורשע בפסק דין חלוט בעבירה מהעבירות המפורטות להלן, אלא אם כן חלפו 5 שנים מיום מתן פסק הדין שבו הורשע, זולת אם בית

³⁸⁸ בכוונתנו לקבוע חובת מינוי ועדת ניהול סיכונים (ו-ALM) של הדירקטוריון. הנושא יעוגן בחקיקה. בנוסף, יבחן הצורך במינוי וועדת השקעות שאינן תלויות תשואה.

³⁸⁹ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח.

³⁹⁰ תנאי כשירות ומהימנות חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה קבועים בתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³⁹¹ לפי סעיף 2 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין דירקטוריון).

³⁹² לפי סעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון בפיקוח על השקעות).

³⁹³ לפי תקנה 31 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

המשפט קבע כי אין בהרשעה, בהתחשב במהותה, חומרתה ונסיבותיה, למנוע כהונה כאמור; ואלה העבירות:

(1)

עבירה לפי סעיפים 290 עד 297, 392, 415, 418 עד 420 ו-422 עד 428 לחוק העונשין, ולפי סעיפים 52ג, 52ד, 53(א) ו-54 לחוק ניירות ערך;

(2)

בב

ית משפט מחוץ לישראל - בעבירות של שוחד, מרמה, עבירות מנהלים בתאגיד או עבירות של ניצול מידע פנים;

(3)

בע

בירה אחרת אשר הממונה קבע, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, כי מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר ועדת השקעות.

4.2.2. הגבלות על מינוי חבר

א. על מינוי חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה שהוא דירקטור חלות המגבלות החלות על דירקטור בגוף מוסדי³⁹⁴ וכן המגבלות לפי סעיף ב להלן.

ב. איסור כהונה צולבת

חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה לא יכהן כחבר ועדת השקעות תלויות תשואה של אותה חברת ביטוח³⁹⁵;

4.2.3. יושב ראש ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה

מינוי יו"ר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה טעון אישור הממונה על שוק ההון³⁹⁶.

4.2.4. הרכב ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה

א. בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יכול לכהן גם מי שאינו דירקטור בחברת הביטוח³⁹⁷.

ב. מספר חברים

בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה לא יפחת משלושה ולא יעלה על שבעה³⁹⁸.

ג. דירקטורים חיצוניים

בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יכהן לפחות דירקטור חיצוני אחד³⁹⁹.

4.3. כהונה

4.3.1. כשירות לכהונה

³⁹⁴ ראו סעיף 2 בפרק 2 של חלק ב שער 5 (לעניין מגבלות על דירקטור).

³⁹⁵ תקנה 30 לתקנות כללי השקעה בביטוח.

³⁹⁶ סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח והוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5 לעניין מינוי נושא משרה.

³⁹⁷ לתקנה 41(ב) לתקנות הפיקוח על הביטוח.

³⁹⁸ תקנה 15 לתקנות דירקטוריון וועדותיו ותקנה 30 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

³⁹⁹ תקנה 13 לתקנות הדירקטוריון וועדותיו.

על כהונת חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יחולו הוראות הכשירות למינוי לפי סעיף 4.2. לעיל.

4.3.2. הגבלות על כהונה

על כהונת חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יחולו המגבלות על מינוי לפי סעיף 4.2. לעיל.

4.3.3. הגבלות והוראות בעת כהונה

4.3.4. תפקידי ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה

תפקידי ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה כוללים:

- א. קביעת מדיניות ההשקעות של חברת הביטוח במסגרת המדיניות העסקית הכוללת של חברת הביטוח⁴⁰⁰;
- ב. אישור עסקאות מסוימות ושיעורי אחזקה בניירות ערך מסוגים שונים טרם ביצוען⁴⁰¹;
- ג. הנחיית בעלי התפקידים שעוסקים בהשקעות חברת הביטוח ביישום מדיניות ההשקעות שנקבעה בהחלטותיה⁴⁰²;
- ד. קביעת אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות שנקבעה⁴⁰³;
- ה. בקרת יישום מדיניות ההשקעות שנקבעה⁴⁰⁴.

ו. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תפעל ביחס להתחייבויות שאינן תלויות תשואה לכל הפחות, על פי הקבוע בסעיף 3.3.4 למעט פסקאות 9,8 לעניין תפקידי ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח ושל קופת גמל, ובשינויים המחויבים.

ז. הלוואות לסוכני ביטוח

1. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תקבע מדיניות לעניין מתן הלוואות לסוכני ביטוח, בהתייחס לתנאים לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)⁴⁰⁵.
2. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תפקח באופן שוטף על מתן הלוואות לסוכני ביטוח ותנהל מעקב אחר יישום ההוראות והמגבלות שנקבעו, והכול בהתייחס לתנאים לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)⁴⁰⁶.
3. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תאשר מראש ומטעמים מיוחדים שנרשמו בפרוטוקול הדיון ודווחו לדירקטוריון, הגדלת שיעור ההלוואה לסוכן לווה ביחס לתזרים עמלות עתידי, בהתאם לתנאים לפי סעיף XXX בפרק 4 של חלק 2 בשער 5, (לעניין ניהול נכסי השקעה), מ-50 אחוזים ל-60 אחוזים⁴⁰⁷.

⁴⁰⁰ תקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴⁰¹ תקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴⁰² תקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴⁰³ תקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴⁰⁴ תקנה 29 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴⁰⁵ מקור: חוזר 2005-1-2. טיוטת פרק השקעות בקודקס טרם שובצה בשער 5.

⁴⁰⁶ מקור: חוזר 2005-1-2. טיוטת פרק השקעות בקודקס טרם שובצה בשער 5.

⁴⁰⁷ מקור: חוזר 2004/24. טיוטת פרק השקעות בקודקס טרם שובצה בשער 5.

ח. ניהול סיכונים

ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תגדיר אירועים יוצאים מן הכלל המחייבים דיווח תקופתי של מנהל הסיכונים בתדירות גבוהה יותר מאחת לרבעון⁴⁰⁸.

⁴⁰⁸ מקור: חוזר 2009-2-3 (סעיף 2ג5). הורחב לועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח. ראו סעיף 3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

4.3.5.

דרכי עבודה⁴⁰⁹

א. נהלי עבודה לפעילות שוטפת

ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תקבע נהלי עבודה לפעילותה השוטפת ותפעל בהתאם לנהלים שקבע הדירקטוריון⁴¹⁰.

ב. ישיבות

ישיבות ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יתקיימו לפחות אחת לחודש. מנין חוקי בישיבותיה הוא רוב חבריה הקבועים⁴¹¹.

1. הודעה על ישיבת ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה⁴¹²

א. הודעה על ישיבת ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תימסר לכל חבריה ולמנהל סיכונים, זמן סביר לפני מועד קיומה, אך לא פחות מ-48 שעות לפני אותו מועד; במקרים חריגים, רשאי יו"ר הועדה לכנס ישיבה תוך התראה קצרה מזו, ובלבד שקיבל לכך את הסכמת רוב חברי הועדה; סיבת ההתראה הקצרה תפורט בפרוטוקול הישיבה;

ב. בהודעה על ישיבה יצוינו מועד הישיבה (תאריך ושעה) והמקום בו תתכנס;

ג. להודעה יצורף סדר היום של הישיבה, שיכלול, בין היתר, כל נושא שקבע יו"ר הועדה או שחבר בוועדה ביקש מיו"ר הועדה לכלול בסדר היום;

ד. להודעה יצורף חומר רקע בכתב לגבי הנושאים שיידונו בישיבה;

2. קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת (סעיף 101 לחוק החברות)⁴¹³

ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה רשאית לקבוע מראש נושאים מסוימים שבשל אופיים יהיה ניתן לקיים בהם ישיבות באמצעות תקשורת המאפשרת למשתתפים

קשר בזמני⁴¹⁴;

א. יוגדרו סדרי ביצוע ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת, לרבות: אופן ייזום הישיבה, אופן הגשת חומר רקע, אופן תיעוד הישיבה;

ב. החלטות הנוגעות לאישור עסקאות חריגות, שאינן במהלך עסקים רגיל והטעונות אישור הועדה, לא יתקבלו בישיבה שאינה פרונטאלית;

⁴⁰⁹ דרכי עבודת ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה קבועים הן בתקנות כללי השקעה בביטוח והן בהוראות הממונה על שוק ההון.

⁴¹⁰ ראו סעיף 3.8 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין דרכי עבודה דירקטוריון).

⁴¹¹ לפי תקנה 32א לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

⁴¹² מקור: סעיף 4ב בחוזר גופים מוסדיים 2006-9-7. הורחב גם לחובת הודעה מוקדמת למנהל סיכונים.

⁴¹³ מקור: סעיף 3ה בחוזר 2006-9-7.

⁴¹⁴ לפי תקנה 32ד לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

ג. על אף האמור בפסקה ב, בנסיבות חריגות, כאשר נבצר מהועדה להתכנס פרוטוקולית, ניתן לקיים ישיבה כאמור באמצעות באמצעי תקשורת. בפרוטוקול הישיבה יפורטו הסיבות לקיום הישיבה באמצעות באמצעי תקשורת;
 ד. על אף האמור בפסקה ב, חבר ועדה שמקום מושבו הקבוע מחוץ לישראל יהא רשאי להשתתף בכל ישיבות הועדה באמצעות באמצעי תקשורת, וניתן יהא לקבל החלטות בישיבה כאמור.

3. קבלת החלטות ללא התכנסות⁴¹⁵

ועדת השקעות רשאית לקבל החלטות ללא התכנסות, ובלבד שכל הדירקטורים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע בעניין שהובא להחלטה, הסכימו שלא להתכנס לדיון באותו עניין⁴¹⁶.

א. ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תקבע את אופן קבלת הסכמת החברים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע, את אופן תיעוד הסכמת החברים ואת אופן תיעוד ההחלטות שהתקבלו;
 ב. החלטות הנוגעות לאישור עסקאות חריגות, שאינן במהלך עסקים רגיל והטעונות אישור הועדה לא יתקבלו ללא התכנסות;
 ג. על אף האמור בפסקה ג, בנסיבות חריגות, כאשר נבצר מהועדה להתכנס, היא תהיה רשאית לקבל החלטה כאמור בפסקה 2 ללא התכנסות, ובלבד שכל חברי הועדה אישרו את ההחלטה בכתב וצירפו חתימתם לפרוטוקול ההחלטה. בפרוטוקול ההחלטה יפורטו הנסיבות המיוחדות לקבלת ההחלטות ללא התכנסות.

4. נוכחות בעלי תפקידים

א. מנהל סיכונים ומנהל אגף השקעות יהיו נוכחים בדיון בוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה בדוח שהגיש מנהל הסיכונים⁴¹⁷;
 ב. מנהל סיכונים יוזמן דרך קבע לישיבות ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה, אך לא ייטול חלק בקבלת החלטות⁴¹⁸.

5. פרוטוקול⁴¹⁹

ישיבות ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יתועדו בפרוטוקול שבו יירשמו שמות הנוכחים, עיקרי הדיון וההחלטות שהתקבלו; לפרוטוקול יצורפו כל ניירות העבודה שהוצגו לצורך קבלת החלטות; הפרוטוקול החתום בידי יושב ראש ועדת ההשקעות

⁴¹⁵ מקור: סעיף 13 בחוזר 2006-9-7.

⁴¹⁶ לפי סעיף 103 לחוק החברות.

⁴¹⁷ מקור: סעיף 6ה בחוזר 2006-1-14 – הסעיף הורחב גם לוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה. ראו סעיף 3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין חובות דיווח של מנהל סיכונים).

⁴¹⁸ חדש.

⁴¹⁹ מקור: סעיף 6ד בחוזר 2006-9-7.

ונספחיו יעמדו לעיון כל דירקטור, חבר בועדת השקעות שאינן תלויות תשואה

⁴²⁰

והמנהל הכללי של חברת הביטוח .

- (א). יו"ר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של גוף מוסדי ובהעדרו ממלא מקומו, יהיה אחראי לרישום פרוטוקול הדיונים בישיבה ;
- (ב). בפרוטוקול יפורטו שמותיהם המלאים של הנוכחים ויצוין אם קיים קוורום חוקי לפתיחת הישיבה ;
- (ג). פרוטוקול שנרשם בשפה לועזית יירשם גם בעברית ;
- (ד). הפרוטוקול ישקף את מהלך הדברים שנדונו בישיבה, יפורט בו עיקרי הדברים בשם אומנם, כפי שבאו לידי ביטוי בישיבה וההחלטות שהתקבלו, בציון הרוב בו התקבלו ההחלטות, מספר התומכים, המתנגדים והנמנעים ;
- (ה). פרוטוקול ישיבה שהתקיימה באמצעות אמצעי תקשורת כאמור בפסקה 2 לעיל יובא לידיעת הועדה בישיבה הפרונטאלית הראשונה שלאחר הישיבה שהתקיימה באמצעות אמצעי תקשורת ;
- (ו). בסמוך לאחר ישיבת הועדה ולא יאוחר מ-20 ימים, יופץ הפרוטוקול לכל המשתתפים בישיבה, אשר יתבקשו להעביר הסתייגויותיהם, ככל שישנן, תוך זמן סביר ממועד קבלתו, אך בכל מקרה לפני ישיבת הועדה הבאה.
- (ז). פרוטוקול מכל ישיבת ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה יחד עם חומר הרקע לישיבה, לרבות פרוטוקולים כאמור בפסקת משנה 5 לעיל, יישמרו אצל חברת הביטוח ;

4.4. סיום כהונת חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה

בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין נושאי משרה – סיום כהונת יו"ר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה, טעון הודעה לממונה על שוק ההון .

⁴²⁰ לפי תקנה 332 לתקנות דרכי השקעה בביטוח.

5. ועדת היערכות ליישום משטר כושר פירעון לפי Solvency II בחברות ביטוח (להלן – 'ועדת סולבנסי 2')

כאמור בסעיף 3.7.3 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) דירקטוריון חברת ביטוח נדרש למנות ועדת דירקטוריון ליישום משטר כושר פירעון לפי הדירקטיבה Solvency II. על אף האמור, אם מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, ניתן לבצע את תפקידי הוועדה באמצעות ועדת ניהול סיכונים.

5.1 מינוי

5.1.1 כשירות למינוי

5.1.2 הגבלות על מינוי

5.1.3 הרכב

הרכב ועדת סולבנסי 2 יהיה בהתאם להרכב ועדת דירקטוריון לפי סעיף 1.4 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5, לעניין הרכב ועדת דירקטוריון).

5.2 כהונה

5.2.1 תפקידים

פיקוח ובקרה על ההיערכות ליישום משטר כושר פירעון לפי הדירקטיבה Solvency II מטעם הדירקטוריון;

5.2.2 דרכי עבודה

א. על ועדת סולבנסי 2 יחולו הוראות סעיפים 2.2.3 א, ב, 2, 3 ו-5, בפרק זה לעניין דרכי עבודת וועדת ביקורת.

5.2.3 דיווחים לוועדה

הנהלת חברת הביטוח תגיש לוועדת סולבנסי 2, דוח חצי שנתי על התקדמות היערכות חברת הביטוח ליישום הדירקטיבה⁴²¹.

5.3 סיום כהונת חבר ועדה

⁴²¹ מקור: סעיף 1ג3 בחוזר 2008-9-15.

6. ועדת אשראי**6.1 מינוי****6.1.1 מינוי ועדה**

א. ועדות השקעה המטפלות באשראי בהיקף גבוה נדרשות למנות ועדת אשראי כוועדת משנה⁴²². ועדת אשראי אינה מוגדרת כוועדת דירקטוריון וכך יכולים להיות בה חברים שאינם דירקטורים. לפי חוק קופות גמל ועדת השקעות אינה רשאית לאצול מסמכויותיה לאחר, למעט בעניינים שנקבעו באופן מפורש בתקנות. לפיכך בשלב זה ועדת אשראי ממליצה בלבד.

ב. הוראות ייחודיות לגופים מוסדיים בעלי היקף פעילות נמוך

ראה הוראות לעניין חובת מינוי ועדת אשראי, ככל שרלוונטי⁴²³.

ג. הוראות ייחודיות לקבוצת גופים מוסדיים

ניתן למנות ועדת אשראי משותפת לקבוצת גופים מוסדיים, ובכלל זה להתחייבויות תלויות תשואה והתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, ויחולו לגביה כל אלה:

1. ניתן להקצות אשראי שאושר בידי ועדת אשראי משותפת ושאינו טעון אישור ועדת השקעות, בכפוף ליחס שיעורים שנקבע מראש.
2. הרכב ועדת אשראי משותפת יאושר על ידי כל אחד מהדירקטוריונים בקבוצה.
3. בוועדת אשראי משותפת של התחייבויות תלויות תשואה או קופת גמל יכהנו לפחות שני חברים בעלי כשירות לכהן כדירקטורים חיצוניים⁴²⁴.

6.1.2 כשירות למינוי

א. חבר ועדת אשראי יהיה מי שהינו בעל מומחיות וניסיון מוכחים בתחום אשראי⁴²⁵.

6.1.3 הגבלות על מינוי

א. בוועדת אשראי לא יכהן מי שעוסק בניהול השקעות או העמדת אשראי של הגוף המוסדי⁴²⁶.

6.1.4 הרכב

א. בוועדת אשראי להתחייבויות תלויות תשואה ובוועדת אשראי של קופת גמל יכהנו לפחות שני חברים בעלי כשירות לכהן כדירקטורים חיצוניים⁴²⁷.

⁴²² מקור: סעיף 5(ו) בחוזר גופים מוסדיים 2007-9-15. ראו סעיף 3334 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5, הנוגע לוועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה. הסעיף הוחל גם לגבי ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה.

⁴²³ סעיף 3334 וסעיף 4.3.4 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 הנוגעים לוועדת השקעות של קופת גמל, תלויות תשואה ושאינן תלויות תשואה.

⁴²⁴ מקור: סעיף 5(ט) בחוזר 2007-9-15 (עדכון נוסח בלבד).

⁴²⁵ מקור: סעיף 5(ז) בחוזר 2007-9-15.

⁴²⁶ מקור: סעיף 5(ז) בחוזר 2007-9-15.

⁴²⁷ מקור: סעיף 5(ז) בחוזר 2007-9-15 (עדכון נוסח בלבד).

ב. בוועדת אשראי יכולים לכהן חברים בוועדת השקעות שמינתה אותה. ואולם, שיעורם של חברי ועדת אשראי בוועדת השקעות לא יעלה על שליש מחברי ועדת השקעות.

6.2 כהונה

6.2.1 כשירות לכהונה והגבלות על כהונה

6.2.2 תפקידים

ועדת אשראי אחראית על הנושאים הבאים:

א. אישור מראש של כל העמדת אשראי אגב השקעות שאינו אשראי מוחרג, מעל סכומים ושיעורים שקבעה ועדת ההשקעות הרלוונטית לפי סעיף 3.3.4ב או 14.3.4 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 לעניין ועדות השקעה⁴²⁸.

ב. דיון בדרכים ובאמצעים לגביית חוב אשר זוהה כחוב בעייתי ושנמצא בתחום טיפולה על פי מדרג הסמכויות שקבעו הדירקטוריון לפי סעיף 5.5 בפרק 1 (חלק 1 של שער 5, לעניין תפקידי דירקטוריון) וועדת ההשקעות הרלוונטית לפי סעיף 3.6.1ד בפרק 3 (חלק 1 של שער 5, לעניין ועדת השקעות של קופת גמל או תלויות תשואה) או סעיף 4 בפרק 3 (חלק 1 של שער 5, לעניין ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה), ועדת האשראי תשקול, בין היתר, את הצעדים המנויים להלן, ותמליץ לוועדת ההשקעות על דרכי הפעולה, בהתייחס לצורך, לשימוות, לעלויות ולהשלכות כל צעד:⁴²⁹

1. פנייה יזומה ללווה או פנייה יזומה לנאמן החוב, במטרה לפעול מול הלווה לפירעון מוקדם של החוב, לשיפור תנאי החוב או לארגון מחדש של החוב;
2. פנייה יזומה לבעלי חוב אחרים, כדי לפעול ביחד מול הלווה לפירעון מוקדם של החוב, לשיפור תנאי החוב או לארגון מחדש של החוב;
3. מינוי גורם חיצוני לרכז לגוף המוסדי, יחד עם גופים מוסדיים אחרים את הטיפול בחוב;
4. נקיטת אמצעים משפטיים כנגד הלווה;
5. שיתוף פעולה עם בעלי חוב אחרים כשבטוחות זהות משרתות חובות שונים של הלווה;
6. דרישה למימוש מידי של בטוחות וניהול עצמאי של הבטוחות;
7. פנייה לערבים לחוב;
8. צעדים אחרים להבטחת גביית החוב.

6.2.3 דרכי עבודה

6.3 סיום כהונת חבר ועדה

⁴²⁸ עד לכניסתו לתוקף של תקנות לפי סעיף 11(ג) לחוק קופות גמל, שיאפשרו האצלת סמכויות של ועדת השקעות, תפעל ועדת אשראי לצורך מתן המלצה בלבד לוועדת השקעות.

⁴²⁹ מקור סעיף (ב): סעיף 7 בחוק 2009-9-7.

פרק 4 – נושאי משרה - תנאי כשירות ומהימנות, מינוי והפסקת כהונה

1. כללי

2. כשירות למינוי ולכהונה

שר האוצר רשאי לקבוע תנאי כשירות לנושאי משרה, למנהל הכללי, למנהל סיכונים, לאקטואר ולמי שעוסק בניהול השקעות, והוראות לעניין עיסוקים נוספים שלהם ומגבלות שיחולו עליהם בתום הכהונה או ההעסקה⁴³⁰.

הממונה על שוק ההון פרסם הבהרה משותפת עם הרשות לניירות ערך והמפקח על הבנקים לעניין מהימנות.

3. מניעת ניגודי עניינים (במינוי ובכהונה)

לא ימונה ולא יכהן כדירקטור, כחבר ועדה, כמנהל כללי, כנושא משרה או כבעל תפקיד אחר בגוף מוסדי, מי שתפקידו או עיסוקיו האחרים יוצרים או עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו או שיש בהם כדי למנוע ביכולתו לכהן בתפקידו⁴³¹.

4. מינוי והפסקת כהונה של נושאי משרה ובעלי תפקידים⁴³²

4.1. אישור מינוי נושאי משרה

לא יכהן אדם כנושא משרה בגוף מוסדי, אלא אם כן נמסרה לממונה על שוק ההון הודעה, שישים ימים לפחות לפני תחילת הכהונה והממונה על שוק ההון לא הודיע, בתוך התקופה האמורה על התנגדותו למינוי האמור, או שהודיע כי אינו מתנגד למינוי. נושא משרה לעניין זה כולל דירקטור, מנהל כללי ומבקר פנימי ומי שהממונה על שוק ההון יקבע⁴³³.

4.2. דיווח על מינוי נושא משרה טעון אישור

4.2.1. גוף מוסדי ימסור לממונה על שוק ההון, בתוך שישים ימים לפחות לפני תחילת הכהונה, הודעה על כוונה למנות נושא משרה הטעון אישור; ההודעה תינתן לפי הנוסח שבנספח 5.1.4.1;

4.2.2. חברת ביטוח תמסור לממונה על שוק ההון הודעה על מינוי חבר ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה תוך 14 ימים מיום המינוי; ההודעה תינתן לפי הנוסח שבנספח 5.1.4.1;

4.3. סיום כהונה

שר האוצר רשאי לקבוע מגבלות שיחולו על נושא משרה, מנהל כללי, מנהל סיכונים, אקטואר ומי שעוסק בניהול השקעות (ראה הערת שוליים 430)

דיווח על סיום כהונה של נושא משרה טעון אישור

4.3.1. גוף מוסדי ימסור לממונה על שוק ההון הודעה על סיום כהונה של נושא משרה וחבר ועדת השקעות, מיד לאחר שנודע לו על סיום הכהונה, ולגבי נושא משרה שהפסקת כהונתו טעונה אישור הדירקטוריון - מיד עם אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה או ההשעיה, לפי העניין, בצירוף הפרוטוקול. ההודעה תינתן לפי הנוסח שבנספח 5.1.4.2⁴³⁴.

⁴³⁰ לפי סעיף 41 ח לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴³¹ לפי סעיף 41 ט לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴³² מקור: חוזרים 2005-1-48, 2006-2-4, 2006-3-6 – הוראות החוזרים שולבו.

⁴³³ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח, כפי שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴³⁴ הסעיף שונה. במקור: "גוף מוסדי ימסור לממונה על שוק ההון הודעה על סיום כהונה של נושא משרה, חבר ועדת השקעות וחבר ועדת ביקורת, תוך 14 ימים מיום סיום הכהונה".

4.3.2. נושא משרה טעון אישור שתקופת כהונתו נסתיימה לפני המועד שנקבע לה, ישלח לממונה על שוק ההון מכתב, ובו פירוט הסיבות לסיום הכהונה, בתוך ארבעה עשר ימים מיום סיום הכהונה.

4.4. רשימת בעלי תפקידים ונושאי משרה⁴³⁵

4.4.1. גוף מוסדי ידווח לממונה, באמצעות מערכת נושאי משרה, את פרטי בעלי התפקידים המכהנים בו, בהתאם לרשימת בעלי התפקידים המפורטת במערכת.

4.4.2. גוף מוסדי יעדכן את נתוני בעלי התפקידים המכהנים בו, במועדים הבאים:

א. **עדכון שוטף** - אם חל שינוי במידע שדווח באמצעות המערכת, תוך שבעה ימים מיום השינוי.

ב. **עדכון רבעוני** - תוך שבעה ימים מתום כל רבעון קלנדארי.

לעניין זה:

"נושא משרה טעון אישור" כל אחד מאלה: דירקטור (לרבות יו"ר הדירקטוריון), מנהל כללי, מבקר פנימי, יושב ראש ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה, חבר ועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח (לרבות יו"ר הוועדה), מנהל כספים, אקטואר, מנהל סיכונים, מנהל מערכות מידע ויועץ משפטי; הממונה על שוק ההון רשאי להורות על החלפה בבעלי תפקידים אחרים בגוף מוסדי מסוים.

⁴³⁵ מקור: חוזר 2012-9-7. נספח הדיווח על נושאי משרה יטופל במסגרת טיוטת דיווחים לממונה ואינו מופיע בטיזטה זו.

פרק 5 – הנהלת גוף מוסדי

1. כללי

ממשל תאגידי בגוף מוסדי משקפת את הדרך שבה הדירקטוריון וההנהלה מפקחים על עסקי הגוף המוסדי ומנהלים אותם

2. מנהל כללי

על פי סעיף 121 לחוק החברות, תפקיד מנהל כללי של גוף מוסדי הוא להפעיל את הגוף המוסדי שבניהולו, לשם קיום מטרותיו, בעצמו או על ידי הכפופים לו, למעט פעולות שהואצלו מפורשות לאורגן אחר בגוף, ובכפוף להוראות הדין ולמדיניות הדירקטוריון.

מינוי

מינוי מנהל כללי טעון אישור הממונה על שוק ההון.⁴³⁶

תנאי כשירות למינוי ולכהונה

שר האוצר רשאי לקבוע תנאי כשירות למנהל הכללי והוראות לעניין עיסוקים נוספים שלו ומגבלות שיחולו עליו בתום כהונתו או העסקתו.⁴³⁷

תנאים למניעת ניגודי עניינים במינוי ובכהונה

לא ימונה ולא יכהן כמנהל כללי מי שתפקידו או עיסוקיו האחרים יוצרים או עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו או שיש בהם כדי למנוע ביכולתו לכהן באותו תפקיד.⁴³⁸

אחריות לניהול השוטף וחובת פיקוח

מנהל כללי אחראי לניהול השוטף של עניני החברה במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון וכפוף להנחיותיו.⁴³⁹

מנהל כללי של גוף מוסדי חייב לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים למניעת ביצוע הפרת הוראת דין בידי התאגיד או עובד.⁴⁴⁰

מנהל כללי חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה בידי התאגיד או מי מעובדיו.⁴⁴¹

מנהל כללי כדירקטור

ניתן למנות מנהל כללי כחבר בדירקטוריון, אך הוא אינו רשאי לשמש כיו"ר דירקטוריון.⁴⁴²

סיום כהונת מנהל כללי מנהל

שר האוצר רשאי לקבוע מגבלות שיחולו על מנהל כלל בתום כהונתו או העסקתו (ראה הערת שוליים 437) הפסקת כהונת מנהל כללי טעונה דיווח לממונה על שוק ההון.⁴⁴³

⁴³⁶ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל. וכן בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין נושאי משרה.

⁴³⁷ לפי סעיף 41 ח לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴³⁸ לפי סעיף 41 ט לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴³⁹ לפי סעיף 120 חוק החברות.

⁴⁴⁰ לפי סעיף 92ג לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בחוק קופות גמל.

⁴⁴¹ לפי סעיף 105 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בחוק קופות גמל.

⁴⁴² לפי סעיף 95 לחוק החברות שהוחל בסעיף 41 ג לחוק הפיקוח על הביטוח. כאמור בכוונתנו לאסור כהונת מנכ"ל כדירקטור.

⁴⁴³ בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5, לעניין נושאי משרה.

3. תפקידים

המנהל הכללי אחראי לניהול השוטף של הגוף המוסדי במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי הוראות פרק 2 בחלק 1 של שער 5. למנהל הכללי נתונות סמכויות הניהול והביצוע שלא הוקנו על פי חוק החברות ועל פי הוראות חוק הפיקוח על הביטוח וחוק קופות גמל לאורגן אחר של הגוף המוסדי.

להלן הוראות הנוגעות לתפקידי הנהלת גוף מוסדי בתחומי פעילות שונים. תפקידים המפורטים בחלק זה, מופיעים גם בפרקים הספציפיים הנוגעים לתחומי הפעילות השונים. אין בפירוט בפרק זה כדי לגרוע מאחריות המנהל הכללי לניהול השוטף של כל פעילויות הגוף המוסדי.

3.1. אסטרטגיה כללית ויעדים

גוף מוסדי ינהל את עסקיו במסגרת האסטרטגיה והמדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.1 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

3.2. תקציב כולל

גוף מוסדי ינהל את עסקיו במסגרת התקציב שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.2 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

3.3. ניהול סיכון כולל

גוף מוסדי ינהל את סיכוניו לפי הוראות פרק 10 בחלק 1 של שער 5, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.3 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

3.4. ביטוח משנה

חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה ינהלו את פעילותן מול מבטחי המשנה לפי הוראות פרק 5 של חלק 2 בשער 5, במסגרת המדיניות שהתווה הדירקטוריון, לפי סעיף 3.7.4 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון), ובהתייחס לאלה⁴⁴⁴:

3.4.1. תקבע מסגרת חשיפה מרבית למבטח משנה, בכל סוגי החוזים ובכל ענפי הביטוח בכפוף למדיניות שקבע הדירקטוריון;

3.4.2. כל מסגרת פעילות ביטוח חדשה הקשורה בחוזי התקשרות עם מבטחי משנה (ענף ביטוח חדש, חוזי התקשרות עם מבטחי משנה מסוג חדש וכדומה) תאושר לאחר שנדונה החשיפה הכרוכה בפעילות החדשה⁴⁴⁵.

3.4.3. ייקבעו נהלי עבודה לפעילות מול מבטחי משנה, שיתייחסו, ככל שרלבנטי, לנושאים אלו:

- א. דרכי התקשרות עם מבטחי משנה, לרבות התקשרות באמצעות ברוקר;
- ב. הטיפול בסוגי עסקים שונים המכוסים באמצעות מבטחי המשנה;
- ג. זמן סילוק תביעה קצר ("זנב קצר" לעומת "זנב ארוך");
- ד. עסקים המועברים להסכמים פקולטיביים;
- ה. שכיחות אירועים גבוהה שכיחות אירועים נמוכה.
- ו. הטיפול ביתרות חוב בפיגור של מבטחי משנה.

⁴⁴⁴ מקור כל האמור בסעיף 3.4 - סעיף 3 בחוזר 2003/17.

⁴⁴⁵ בהתאם להוראות סעיף 4 בחלק 3 של שער 5 לעניין כניסה לתחום פעילות חדש ולמדיניות הדירקטוריון לעניין זה לפי סעיף 3.7.14 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5.

3.5. השקעות

גוף מוסדי ינהל את נכסי ההשקעה לפי הוראות פרק 4 בחלק 2 של שער 5, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

3.6. הלימות הון

גוף מוסדי ינהל את ההון לפי הוראות פרק 2 בחלק 2 של שער 5, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.6 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

3.7. מדיניות מחשוב ואבטחת מידע⁴⁴⁶

גוף מוסדי ינהל את טכנולוגיות המידע שלו לפי הוראות סעיף 3 של חלק 3 בשער 5, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון, לפי סעיף 3.7.7 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

גוף מוסדי ינהל את טכנולוגיות המידע שלו באופן המבטיח שימוש יעיל, אפקטיבי והולם בהן. במסגרת זו עליו לפעול לביצועם של לפחות אלו:

3.7.1. גיבוש תכנית עבודה שנתית ותכנית עבודה רב-שנתית בתחום טכנולוגיות המידע ופיקוח באופן שוטף אחר ביצוען;

3.7.2. הבטחת תאימות תכניות העבודה בתחום טכנולוגיות מידע של היחידות העסקיות והתאמתן ליעדי הגוף המוסדי. תאימות של המשאבים המוקצים לטכנולוגיות מידע, לרבות בתקציב שוטף, ובתקציבי הצטיידות והשקעות כלליות, כדי להבטיח תמיכה של מערכות המידע בתהליכים העסקיים בהתאם לאסטרטגיה וליעדי הגוף המוסדי;

3.7.3. קיום נהלים מתאימים לניהול טכנולוגיות המידע.

3.7.4. הבטחת תמיכה נאותה של טכנולוגיות מידע בצרכים עסקיים שוטפים ועתידיים של הגוף המוסדי;

3.7.5. קיום מנגנוני פיקוח ובקרה על ביצועי טכנולוגיות המידע, בהתאם ליעדים ולאסטרטגיה של הגוף המוסדי, ולתוכניות ולנוהלי עבודה שלו;

3.7.6. מיפוי נכסי טכנולוגיות מידע הקשורים למערכות הליבה בגוף המוסדי, ועדכון המיפוי אחת לתקופה מוגדרת, לרבות: מאגרי נתונים, אפליקציות, ונכסים טכנולוגיים אחרים.

3.7.7. הגדרת מסגרת סמכויות של גורמים העוסקים בטכנולוגיות מידע ואחריותם על נכסי טכנולוגיות המידע בגוף המוסדי, תוך שמירה על עקרונות הפרדת תפקידים וסמכויות והבטחת התאמה של מערך ההרשאות לאמור;

3.7.8. קיום מבנה ארגוני הולם בתחום טכנולוגיות המידע בארגון והגדרת נוהלי התיאום והשיתוף בין מחלקות בארגון, ממשקים וקשרי עבודה ביניהן, לרבות לעניין תהליכים עסקיים ובקורות נדרשות והשתלבותם במבנה הארגוני, במטרה להבטיח מתן מענה מיטבי לצרכי היחידות העסקיות ולהבטיח את תמיכתן בהוראות הדין;

⁴⁴⁶ מקור: סעיף 33 בחוזר 2010-9-4.

3.7.9. קיום תהליך סדור לתעדוף משימות מהותיות בתחום טכנולוגיות המידע, על בסיס יעדים עסקיים, סביבה רגולטורית וצורכי היחידות העסקיות, ותגדיר לוחות הזמנים לביצועם בשיתוף עם יחידת מערכות המידע;

3.7.10. קיום תכניות הדרכה למשתמשים הכוללות הטמעת מערכות חדשות, שימור הרמה המקצועית ועדכון שוטף של משתמשי המערכות.

3.7.11. הבטחת המשכיות הפעילות העסקית בכל הקשור למערכות מידע (BCP) כולל מענה לתרחישים אפשריים⁴⁴⁷.

3.7.12. מינוי ועדת היגוי בתחום טכנולוגיית המידע

גוף מוסדי שאינו בעל היקף פעילות נמוך ימנה ועדת היגוי מקצועית בראשות המנהל הכללי של הגוף המוסדי שתעסוק ב טכנולוגיות המידע. בין חבריה הקבועים יכללו מנהל מערכות המידע והמשתמשים המרכזיים בטכנולוגיות המידע בגוף המוסדי (להלן – **"ועדת היגוי לטכנולוגיות מידע"**).

גוף מוסדי יגדיר בכתב מינוי, שיאושר על ידי הדירקטוריון לפי סעיף 5.7.2 בפרק 2 (חלק 1 שער 5 – לעניין תפקידי דירקטוריון), את תפקידי וסמכויות הוועדה, חברה ומועדי התכנסותה ובלבד שלא יפחתו מאחת לרבעון.

הוועדה תסייע לגוף המוסדי בניהול תקין של טכנולוגיות המידע, במעקב אחר יישום תכנית עבודה בתחום, בהטחת קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח נאותים, בקבלת החלטות בכל הקשור לטכנולוגיות מידע.

על הוועדה לדווח לדירקטוריון, לכל הפחות אחת לחצי שנה, על פעילותה ועל מסקנותיה והמלצותיה בנושאי עיסוקה ולערוך פרוטוקולים של ישיבותיה.

א. הוראות ספציפיות לקבוצת גופים מוסדיים

קבוצת גופים מוסדיים רשאית לקיים ועדת היגוי אחת לכל הגופים המוסדיים הכלולים בה (להלן – **"ועדת היגוי קבוצתית"**) ובלבד שהגורמים המוסמכים לכך בכל גוף מוסדי בקבוצה, יאשרו את מינויה כועדת ההיגוי של הגוף המוסדי. מונתה ועדת היגוי קבוצתית, ניתן לקיים דיונים משותפים הרלוונטיים לכל הגופים המוסדיים הכלולים בקבוצה ובלבד שבנוסף, יתקיימו דיונים בנושאים הייחודיים לכל גוף מוסדי בקבוצה.

לדיונים הנוגעים לכל גוף מוסדי ספציפי יוזמנו כל הגורמים בגוף המוסדי שנקבעו לפי הוראות הממונה על שוק ההון והגורמים שהוסמכו לכך בגוף המוסדי.

3.7.13. איכות נתונים⁴⁴⁸

גוף מוסדי יפעל לטיוב נתוני זכויות עמיתים ומבוטחים בהתאם להוראות סעיף 3 בחלק 3 של שער 5, ויקים ועדת היגוי הכפופה למנהלו הכללי של הגוף המוסדי, שתגבש תכנית עבודה ותדווח באופן שוטף לדירקטוריון על התקדמות טיוב נתוני זכויות עמיתים ומבוטחים. חברי ועדת ההיגוי ייכללו נציגים מהתחומים הבאים: חסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, קופות גמל, קרנות פנסיה), מערכות מידע, תפעול, כספים ויעוץ משפטי. ועדת ההיגוי תתכנס, לכל הפחות, אחת לחודש.

⁴⁴⁷ בהתאם למדיניות הדירקטוריון לעניין המשכיות עסקית לפי סעיף 3.7.11 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

⁴⁴⁸ מקור: סעיף 4ב בחוזר 2011-9-10.

לעניין זה:

"טיוב נתוני זכויות עמיתים ומבוטחים":

כלל הפעולות הנדרשות מגוף מוסדי בהתאם להוראות סעיף 3 בחלק 3 של שער 5, כדי להבטיח, ככל הניתן, שרישום זכויות עמיתים ומבוטחים, במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור.

3.8. קוד אתי

גוף מוסדי ינהל את עסקי התאגיד ויפעל לפי קוד אתי שקבע הדירקטוריון לפי הוראות סעיף 3.7.8 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון)

3.9. יישוב סכסוכים והוגנות

גוף מוסדי יפעל ביישוב תביעות לפי הוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 6, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.9 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון)

3.10. שירות

גוף מוסדי יתן שירות לפי הוראות שער 4 לעניין חובות גוף מוסדי במתן שירות, במסגרת המדיניות שהתווה הדירקטוריון, לפי סעיף 3.7.10 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון)

3.10.1. בהתאם להוראות סעיף XXX בשער 4, גוף מוסדי יקבע אמנת שירות בהתאם למדיניות הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.10 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) שלכל הפחות, תתייחס לעקרונות הקבועים בסעיף XXX בשער ⁴⁴⁹.

3.10.2. גוף מוסדי ימנה ממונה שירות לקוחות, שיתקיימו לגביו הוראות המנויות בסעיף XXX בשער ⁴⁵⁰;

לעניין זה:

"גוף מוסדי" - לרבות קרנות והפול, למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים שהעמית היחיד בה הוא הבנק, כמשמעותה בסעיף 147(1) לחוק הבנקאות רישוי, וקופת גמל מרכזית לקצבה.

3.11. המשך פעילות עסקית והערכות למשבר וחירום⁴⁵¹

גוף מוסדי ידון ויקבע ההסדרים לביצוע המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.11 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) ויבטיח את קיום ההוראות לפי סעיף 2 בחלק 3 של שער 5 לעניין הערכות לשעת משבר וחירום, לרבות:

3.11.1. מינוי צוות ניהולי בראשות נושא משרה בכיר, שיכין תכניות להתמודדות עם מצבי משבר וחירום. צוות ניהולי זה יפעל לפקח על תהליכי יישום, הטמעה והדרכה בחברת הביטוח ובגופים הקשורים לה (להלן - "צוות חירום ניהולי"). צוות חירום ניהולי יקבע

⁴⁴⁹ מקור: סעיף 3א) בחוזר 2011-9-7. שער 4 טרם פורסם בקודקס, מספר הסעיף יעודכן כשיפורסם.

⁴⁵⁰ מקור: שער 4 טרם פורסם בקודקס, מספר הסעיף יעודכן כשיפורסם.

⁴⁵¹ מקור: חוזר 2003/12.

נהלי עבודה לשעת חירום, לרבות נהלים להמשך טיפול בתביעות ויפקח על הטמעות ויישום נהלים אלו, ובכלל זה הדרכת עובדי הגוף המוסדי לגבי נהלים אלו;

3.11.2. מינוי "הנהלת גיבוי" שתחליף, במקרה צורך, את ההנהלה הקיימת בעת משבר. מינוי "הנהלת הגיבוי" יאושר בידי הדירקטוריון;

3.11.3. מינוי צוותי חירום במערכים השונים;

3.11.4. הקמת תשתיות טכנולוגיות ופיזיות לתמיכה בהמשכיות העסקית של חברת הביטוח, ובניית תוכניות פעולה ליחידות הקריטיות;

3.11.5. הקמת אתר חירום לגיבוי טכנולוגיות המידע - ובכללן נתונים, חומרה, תוכנה וידע;

א. בחינת היערכות ספקי שירותים עיקריים, ובפרט ספקי מחשוב ומערכות מידע, ומוסדות באמצעותם מבוצעים תשלומים למבוטחים;

ב. הדרכה והכשרת עובדים, לרבות חברי ההנהלה וצוותי החירום, במדיניות הגוף המוסדי ובהלי עבודה בשעת משבר או חירום;

ג. תרגול והפעלת סימולציות בנוגע למצבי חירום שונים;

ד. מעקב אחר ביצוע תכנית ההערכות ודיווח לדירקטוריון.

3.12. גמול נושאי משרה

גוף מוסדי יפעל במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.12 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

3.13. ניווד בעלי תפקידים ומניעת הונאות

3.13.1. נהלים פנימיים⁴⁵²

גוף מוסדי יעגן את מדיניות הדירקטוריון למניעת הונאות ומעילות של גורמים בגוף המוסדי ומחוצה לו, לפי סעיף 3.7.12 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) במערכת נהלים פנימיים, שתבטיח תמיכה בשלמות ובמהימנות המידע הפיננסי והתפעולי ותסייע במדידה, בזיהוי ובסיווג של הסיכונים האמורים. הנהלים יתייחסו לתפקידים ונושאים, לפי תחומי פעילות. הנהלים יתייחסו, לכל הפחות, לנושאים המנויים בנספח 5.1.3.1⁴⁵³.

גוף מוסדי יפעל בהתאם להוראות לפי סעיף 3 בחלק 1 שער 5 לעניין מניעת מעילות והונאות.

3.14. כניסה לתחום פעילות חדש ועסקאות מהותיות⁴⁵⁴

3.14.1. תכנית פעולה

גוף מוסדי יקבע תכנית פעולה מפורטת ומקיפה טרם כניסה לתחומי פעילות חדשים, בכלל זה מוצר חדש, תחום השקעות חדש, וביצוע עסקאות מהותיות (להלן – **תכנית הפעולה**), בהתאם לקווים המנחים שאישר הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.14 בפרק 2 של

⁴⁵² מקור: סעיף 4 בחוזר גופים מוסדיים 2006-9-3, יוחס להנהלה.

⁴⁵³ הנספח יפורסם עם פרסום טיוטת הפרק הרלבנטי.

⁴⁵⁴ מקור: סעיף 5 בחוזר 2006-9-5. הסעיף הורחב לעסקאות מהותיות.

חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון). פירוט והיקף תכנית הפעולה יותאמו למהות והיקף התחום החדש או העסקה, לרבות שינויים בסיכונים להם חשוף הגוף המוסדי ובהתחייבויותיו כלפי העמיתים או מבוטחים.

תכנית הפעולה תתייחס, בין היתר, לכל אלה:

א. הפעולות והבקורות הנדרשות, תרשימי זרימה ולוחות זמנים ביישום התהליך ובפרט במערכת הממוחשבת של הגוף המוסדי;

ב. חלוקת תפקידים, וקביעת גורמים אחראים בתהליך;

ג. זיהוי והערכה של סיכונים ואילוצים הנובעים מהתחום החדש או מהעסקה ומיישומם וקביעת כלים לניהולם;

ד. בחינת הטיפול החשבונאי הנובע מהתחום החדש או מהעסקה;

ה. אפיון המערכת הממוחשבת שיכלול, בין היתר, תרשימי זרימה, תיאור מאגרי מידע המשתתפים בתהליך ועיבודם, מערכות דרושות וקביעת בקורות בתהליכי הקלט העיבוד והפלט, וייתייחס לפחות לאלה:

1. הבטחת נאותות רישום פרטי לקוח ומקבלי שירות אחרים, לרבות מוטבים ומיופי כוח, ככל שהפרטים נדרשים.

2. הבטחת תמיכת המערכת הממוחשבת בתחום הפעילות החדש או בעסקה המהותית, לרבות רישום הפקדות ודמי ביטוח, תנאי הצמדה של סוגי הפקדות ודמי ביטוח, סוגי תעריפים, חלוקת הפקדות ודמי ביטוח לקופות/חשבונות/חוזי הביטוח של הלקוח ולמרכיביהם, מועדי ביצוע פעולות, נוסחאות אקטואריות, חישוב זכויות, מיסוי, דמי ניהול, הבטחת תשואה וכיוצא באלה, וכל מידע הנוגע לזכויות לקוח על פי החוזה עימו או על פי התקנון, הכול לפי העניין.

3. קישוריות ותאימות בין תוכנות מרכזיות הקשורות בניהול תחום הפעילות החדש או העסקה המהותית

גוף מוסדי יפעל בהתאם להוראות לפי סעיף 4 בחלק 3 של שער 5, לעניין כניסה לתחום פעילות חדש ועסקאות מהותיות.

3.14.2. הצהרת מנכ"ל לפני אישור תכנית ביטוח או תקנון קופת גמל⁴⁵⁵

לפני מתן אישור הממונה על שוק ההון לתכנית ביטוח או לתקנון קופת הגמל לפי סעיף 1.1.2 בחלק 1 בשער 6, תוגש הצהרת מנכ"ל החברה המנהלת של קופת הגמל או מנהל האגף או ראש התחום האחראי על ענף הביטוח הרלוונטי בחברת הביטוח, בנוסח המפורט בנספח 6.1.1.

3.15. ציות

גוף מוסדי יפעל לפי הוראות פרק 6 בחלק 1 של שער 5, במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.15 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

⁴⁵⁵ מקור: חוזר גופים מוסדיים 4-9-2006.

3.16. עבודת פונקציות הביקורת, ביקורת פנימית, ניהול סיכונים ואקטואריה

3.16.1. ביקורת פנימית

- א. גוף מוסדי יבטיח כי למערך הביקורת הפנימית יהיו הידע, הכישורים, הסגל, האמצעים והמקורות לבצע ביקורות בתחומי פעילותו של הגוף המוסדי, כמפורט בסעיף 3.1.2 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (ביקורת פנימית);⁴⁵⁶
- ב. גוף מוסדי יבטיח את נגישות מבקר פנימי ועובדיו לכל מידע ומסמך שבידי הגוף המוסדי, לפי הוראות סעיף 3.1.1. בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (ביקורת פנימית);⁴⁵⁷
- ג. גוף מוסדי יבטיח כי כל דוח ביקורת הנוגעת לגוף המוסדי, לרבות סקרי סיכונים ודוחות ביקורת של ר"ח המבקר ורשויות פיקוח, יועברו למבקר הפנימי באופן מיידי;⁴⁵⁸
- ד. גוף מוסדי יקיים דיון בדוחות מבקר פנימי לפי סעיפים 3.3.2 ו-3.3.3 בפרק 8 של חלק 1 ב שער 5 (ביקורת פנימית), סמוך להפצתם וינחה את הגורמים המתאימים לתקן את הליקויים שנמצאו וליישם את ההמלצות.⁴⁵⁹

3.16.2. אקטואריה

- א. כאמור בסעיף 3.1.1 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (אקטואר ממונה), חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה תבטיח את נגישותו של האקטואר הממונה לכל מידע ומסמך שבידי החברה.
- ב. כאמור בסעיף 3.1.5 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (אקטואר ממונה), חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה תבטיח כי לאקטואר הממונה משאבים מתאימים לקיום תפקידיו.
- ג. חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, תקבל מהאקטואר הממונה את המלצותיו בכתב לגבי ההתחייבויות הביטוחיות והמאזן האקטוארי, בהתאם להוראות סעיף 3.3 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (אקטואר ממונה).⁴⁶⁰

3.16.3. ניהול סיכונים

- א. כאמור בסעיף 3.1.1 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (מנהל סיכונים), גוף מוסדי יבטיח את נגישותו של מנהל סיכונים ועובדיו לכל מידע ומסמך שבידי הגוף המוסדי.
- ב. כאמור בסעיף 3.1.5 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (מנהל סיכונים) גוף מוסדי יבטיח כי למנהל סיכונים יש משאבים מתאימים, בהתאם להוראות המנויות בו.
- ג. גוף מוסדי יקבל דיווחי מנהל סיכונים לפי סעיפים 3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 (לעניין מנהל סיכונים).

3.17. ביקורת חיצונית⁴⁶¹

⁴⁵⁶ מקור: חוזר 2007-9-14 סעיף 4(ו).
⁴⁵⁷ מקור: חוזר 2007-9-14 סעיף 4(ו).
⁴⁵⁸ מקור: סעיף 7 בחוזר 2007-9-14.
⁴⁵⁹ מקור: סעיף 7 בחוזר 2007-9-14.
⁴⁶⁰ מקור: סעיף 14 בחוזר 2006-1-14.
⁴⁶¹ מקור: חוזר 2009-9-5, סעיף 5.

3.17.1. דיווחי רואה חשבון מבקר

גוף מוסדי יקבל דיווח מידי מרואה חשבון מבקר לפי הוראות סעיף 3 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 (לעניין רואה חשבון מבקר).

3.17.2. שיתוף פעולה על רואה חשבון מבקר

א. מבלי לגרוע מהוראות כל דין, גוף מוסדי יאפשר לרואה חשבון מבקר, בכל עת, גישה לספריו ולמסמכיו הכספיים והאחרים, לרבות לפרוטוקולים משיבות הדירקטוריון וועדותיו, בכל צורה שבה הם מוחזקים ולכל מידע אחר הנדרש לרואה החשבון המבקר למילוי תפקידו.

ב. גוף מוסדי ינקוט צעדים סבירים לוודא כי כל בעלי תפקידים, לרבות ספקים וממלאי תפקידים במיקור חוץ, מספקים לרואה החשבון המבקר כל מידע, מסמך או הסבר, הנוגעים לגוף המוסדי המבוקר והנחוצים לו למילוי תפקידו.

ג. גוף מוסדי ימסור לרואה חשבון מבקר כל דוח ביקורת של הממונה על שוק ההון או של גורמים אחרים, הנוגע לדוחות כספיים, לרבות לעניינים שבתחום טיפולו של רואה החשבון המבקר.

3.17.3. נסיבות בהן על גוף מוסדי מבוקר לדווח לממונה על שוק ההון⁴⁶²

א. בכל מקרה של סיום כהונת רואה חשבון מבקר, ידווח על כך הגוף המוסדי לממונה על שוק ההון. בדיווח יפורטו הסיבות לסיום הכהונה.

ב. קיבל גוף מוסדי מרואה חשבון מבקר דוח המצביע על חולשה מהותית בבקרה הפנימית, ידווח על כך לממונה על שוק ההון.

ג. התעורר חשש אצל גוף המוסדי בדבר כשירותו, התאמתו או אי תלותו של רואה חשבון מבקר, וממצאי בדיקה שערך לא הניחו את דעתו, ידווח על כך לממונה על שוק ההון.

ד. דיווח לפי פסקה א' יימסר לממונה בתוך 24 שעות מהמועד בו נודע לגוף המוסדי על סיום הכהונה; דיווחים לפי פסקאות ב-ג יימסרו לממונה על שוק ההון בהקדם על פי הנסיבות.

3.18. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דוחות כספיים⁴⁶³**3.19. דיווחים להנהלה⁴⁶⁴**

⁴⁶² מקור: 2009-9-5 סעיף 6, תתווסף הפניה גם בפרק הדיווחים לממונה על שוק ההון.

⁴⁶³ טרם שובץ.

⁴⁶⁴ הסעיף יעודכן עם השלמת פרקים אחרים.

4. דרכי עבודה

4.1. דוחות לדירקטוריון

4.1.1. דוחות חודשיים⁴⁶⁵

הנהלת גוף מוסדי תמסור לדירקטוריון דוח חודשי, המתאר את מצבו העסקי של הגוף המוסדי, במתכונת שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון), תוך 30 יום מתום החודש המדווח;

4.1.2. דוחות רבעוניים

א. הנהלת גוף מוסדי תמסור לדירקטוריון דוח רבעוני המתאר את מצבו העסקי של הגוף המוסדי, במתכונת שקבע לפי סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון), תוך 30 יום מתום הרבעון המדווח;

ב. הנהלת חברת ביטוח תדווח לדירקטוריון, לפחות פעם בשנה:

1. על פעילות חברת הביטוח מול מבטחי משנה, לרבות יתרות חוב בפיגור של מבטחי משנה;

2. על החשיפה הכוללת של חברת הביטוח לכל מבטח משנה בנפרד, בכל הענפים, נכון לסוף חודש דצמבר;

3. על אופן העמידה במדיניות שקבע;

4. על ההערכות הארגוניות והמיכוניות, להבטחת ניהול נאות של הפעילות.

ג. הנהלת חברת הביטוח תגיש לדירקטוריון ולוועדת סולבנסי 2, דוח חצי שנתי אודות התקדמות היערכות החברה ליישום משטר כושר פירעון לפי הדירקטיבה II solvency.

⁴⁶⁵ מקור: סעיף 5 בחוזר 2006-9-7.

פרק 6 - בקרה פנימית וציות

הפרק ישובץ עם הפיכת טיוטת חוזר ציות לסופית.

1. כללי
2. מינוי
3. כהונה
4. סיום כהונה

פרק 7 - רואה חשבון מבקר

1. כללי

גוף מוסדי ימנה רואה חשבון מבקר, ויחולו עליו הוראות סעיפים 154 עד 170 לחוק החברות כאילו היה חברה ציבורית.⁴⁶⁶

2. תנאים כשירות ותנאים למניעת ניגודי עניינים

טיוטה מעודכנת של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(מניעת ניגודי עניינים של רואה חשבון מבקר), התשס"ט-2009, תפורסם בהמשך לקודקס.

הבטחת כשירותו של רואה חשבון מבקר תהיה בידי ועדת ביקורת לפי סעיף 2.3.2 ד בפרק 3 של חלק 1 של בשער 5 (לעניין ועדת ביקורת) ובכפוף לתנאים אלה:

2.1. אי תלות ושירותים נוספים

רואה חשבון מבקר יהיה בלתי תלוי בחברה במישרין או בעקיפין.⁴⁶⁷
בנוסף יחולו התנאים שקבעה ועדת ביקורת לפי סעיף 2.3.2 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדת ביקורת) וכן תנאים אלה:

2.1.1. הממונה על שוק ההון אימץ את החלטת הרשות לניירות ערך לגבי אי תלות רואה חשבון מבקר לחברות ביטוח, כאילו היו חברות ציבוריות. החלטה זו תחול על כל הגופים המוסדיים החל מ- 1 בינואר 2013.⁴⁶⁸

קישור להבהרה – http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_304.pdf

2.1.2. רואה חשבון מבקר רשאי לספק שירותים נוספים לגוף מוסדי, בהתאם החלטת ועדת ביקורת לפי סעיף 2.3.2 ד בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדת ביקורת) וככל שאינם אסורים בהוראות לפי פסקה 2.1.1.

2.1.3. רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי לא יסייע לגוף המוסדי בהכנת דוח כספי ודוח נלווה הנדרש על ידי הממונה; לעניין זה "סיוע" – לרבות פעולות ניסוח ועריכה.⁴⁶⁹

2.1.4. ייעוץ ביישום הוראות לעניין הצהרה לגבי גילוי בדוחות הכספיים⁴⁷⁰

א. גוף מוסדי המבקש לקבל שירותי ייעוץ חיצוניים להיערכותו ליישום הוראות בדבר גילוי בדוחות כספיים, לא יעזר בשירותי רואה החשבון המבקר שלו.

ב. על אף האמור בפסקה (א), היה לגוף המוסדי יותר מרואה חשבון מבקר אחד, יהיה רשאי לקבל שירותי ייעוץ מאחד מרואי החשבון להיערכות ליישום הוראות סעיף XXX בפרק 1 בחלק 4 של שער 5, לעניין דין וחשבון לציבור⁴⁷¹, ובלבד שהיקף שירותי ייעוץ אלו לא יעלה על 50% מהיקף השירותים הנדרש להערכות הגוף המוסדי ליישום הוראות אלו ורואה החשבון לא ייעץ בעניין זה לשתי קבוצות הביטוח הגדולות הקיימות בישראל.

⁴⁶⁶ לפי סעיף 141 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴⁶⁷ לפי סעיף 160 לחוק החברות.

⁴⁶⁸ מקור: חוזר ביטוח 1992/4. הורחב לכל הגופים המוסדיים.

⁴⁶⁹ מקור: סעיף 4א4 בחוזר 2009-9-5.

⁴⁷⁰ מקור: סעיף 4 ב. בחוזר 2010-9-7.

⁴⁷¹ טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

2.1.5. שירותי ייעוץ ליישום הוראות לעניין אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית⁴⁷²

- א. גוף מוסדי המבקש לקבל ייעוץ חיצוני להיערכותו ליישום הוראות בדבר אחריות ההנהלה על בקרה פנימית על דיווח כספי לפי סעיף 3.18 בפרק 4 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה), לא ייעזר בשירותי רואה חשבון מבקר ;
- ב. על אף האמור בסעיף קטן א, היה לגוף המוסדי יותר מרואה חשבון מבקר אחד, יהיה רשאי לקבל שירותי ייעוץ מאחד מרואי החשבון להיערכותו ליישום הוראות אלו, ובלבד שהתקיימו כל אלה :

- (1) מתן שירותי הייעוץ לא יפגע באי תלותו של רואה החשבון המבקר ;
- (2) היקף שירותי הייעוץ החיצוני בגוף מוסדי של רואה החשבון המבקר אינו עולה על 30% מהיקף השירותים הנדרש לצורך הערכות הגוף המוסדי ליישום הוראות אלו.
- (3) הגוף המוסדי מקבל בנוסף שירותי ייעוץ מיועץ חיצוני שאינו רואה חשבון המבקר. היקף שירותי הייעוץ של היועץ החיצוני יהיה גדול באופן מהותי מהיקף שירותי הייעוץ של רואה החשבון המבקר ;

2. תפקידים

רואה חשבון מבקר יבקר את הדוחות הכספיים השנתיים של חברה ויחווה את דעתו עליהם⁴⁷³.

3. דרכי עבודה

3.1. חובת רוטציה של שותפים האחראים על הביקורת ועל סקירת הביקורת⁴⁷⁴

- 3.1.1. רואה חשבון מבקר ימנה שותף אחראי על הביקורת בגוף מוסדי.
 - 3.1.2. בגוף מוסדי שהיקף פעילותו אינו נמוך, רואה חשבון מבקר ימנה שותף אחראי על סקירת הביקורת.
 - 3.1.3. השותף האחראי על הביקורת והשותף האחראי על סקירת הביקורת ימונו לתקופה שלא תעלה על חמש שנים רצופות.
 - 3.1.4. ניתן למנות מחדש שותף אחראי על הביקורת או שותף אחראי על סקירת הביקורת, רק בתום שנתיים לפחות מסיום תקופת מינויו הקודמת לאחד מתפקידים אלו.
- (הערה: שותף אחראי על הביקורת ושותף אחראי על סקירת ביקורת שניהנו כדין בגוף מוסדי לפני יום 9 במרץ 2009, רשאים להמשיך ולכהן עד תום חמש שנים ממועד תחילת כהונתם).

3.2. דיווח מידי ליו"ר דירקטוריון, לוועדת ביקורת ולמנהל הכללי⁴⁷⁵

רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי ידווח ליו"ר הדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולמנהלו הכללי של הגוף המוסדי, בהקדם על פי הנסיבות, על כל מידע שלדעתו נדרש למילוי תפקידם, לרבות כל אחד מאלו :

⁴⁷² מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 סעיף 3.

⁴⁷³ לפי סעיף 154 לחוק החברות.

⁴⁷⁴ מקור: סעיף 4ב4 בחוזר 2009-9-5.

⁴⁷⁵ מקור: סעיף 7ב בחוזר 2009-9-5.

3.2.1. כל ספק של ממש להמשך קיומו של הגוף המוסדי המבוקר כעסק חי, ובכלל זה כל מקרה בו להערכתנו לגוף מוסדי צפוי חוסר מהותי מההון המינימאלי הנדרש לפי הוראות הדין. דיווח זה יימסר בתוך 24 שעות מהמועד בו נודע לרואה החשבון המבקר.

3.2.2. כל מידע מהותי שגוי בדוחות הכספיים.

3.2.3. כל חולשה מהותית בבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי, ואי עמידה בהוראות החוק שיש לה השפעה או שעשויה להיות לה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3.2.4. ליקוי שיש לו או שעשויה להיות לו השפעה מהותית על דוחות הכספיים של הגוף המוסדי.

3.2.5. כל אירוע שלדעתו עלול להשפיע באופן מהותי ושליילי על מצבו הפיננסי של הגוף המוסדי או על ניהולו.

3.2.6. כל חשש של ממש לפגיעה בזכויות לקוחות הגוף המוסדי, בידי הגוף המוסדי או גוף בשליטתו.

3.2.7. צפי לצרוף לדוחות הכספיים חוות דעת שאיננה בנוסח האחיד.

3.3. דיווח לאקטואר ממונה⁴⁷⁶

רואה חשבון מבקר של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת קרן פנסיה או של קרן פנסיה ימסור לאקטואר הממונה העתק כל הודעה בכתב שמסר למנהל כללי, למנהל הכספים או לדירקטוריון חברת הביטוח או החברה המנהלת, הקשורה לענפים להם התמנה האקטואר הממונה או לקרן הפנסיה, בעניין מצב, אירוע או עסקה הדרושים תיקון והעלולים לפגוע בחוסנה הפיננסי של חברת הביטוח או בכספי החוסכים בקרן הפנסיה.

3.4. דיווח למנהל הסיכונים⁴⁷⁷

רואה חשבון המבקר של גוף מוסדי ימסור למנהל הסיכונים של הגוף המוסדי, העתק של הודעה בכתב שמסרו למנהל הכללי, למנהל הכספים או לדירקטוריון הגוף המוסדי, שעניינה מצב, אירוע או עסקה הדרושים תיקון והעלולים לפגוע בחוסנו הפיננסי של הגוף המוסדי או בכספי החוסכים באמצעותו.

3.5. דיווחים לממונה על שוק ההון

אם נודע לרואה חשבון המבקר, בביצוע תפקידו, על הפרה מהותית של הוראה מהוראות לפי חוק הפיקוח על הביטוח או חוק קופות גמל או הוראת מנהל שניתנה לפיהם, ימסור על כך הודעה, בכתב, לוועדת ביקורת ולמנהל כללי, ויבקש את תגובת המנהל הכללי במועד שיקבע בהודעה; לא התקבלה תגובת המנהל הכללי עד המועד שנקבע, או שרואה חשבון מבקר לא השתכנע, לאחר שעניין בתגובת המנהל הכללי, כי ההפרה אינה הפרה מהותית, ימסור רואה החשבון המבקר, לממונה על שוק ההון, על אף הוראות כל דין או הסכם, הודעה על ההפרה בצירוף תגובת המנהל הכללי, ככל שהתקבלה⁴⁷⁸.

3.5.1. דוחות ביקורת שיש בהם עניין לממונה על שוק ההון⁴⁷⁹

רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי ימסור לממונה על שוק ההון, באמצעות יו"ר הדירקטוריון, דוחות ביקורת שערך לגוף המוסדי, שיש בהם לדעתו ממצאים מהותיים בעלי עניין לממונה על שוק ההון.

⁴⁷⁶ מקור: חוזר ביטוח 14-1-2006 סעיף 14.

⁴⁷⁷ מקור: חוזר ביטוח 14-1-2006 סעיף 16.

⁴⁷⁸ על פי סעיף 141 לחוק הפיקוח על הביטוח שהוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁴⁷⁹ מקור: סעיף 17 בחוזר 5-9-2009.

3.5.2. דיווחים מידיים לממונה על שוק ההון

א. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן 3.5.1 לעיל, רואה החשבון המבקר של גוף מוסדי ידווח לממונה, בתוך 24 שעות מהמועד שנודע לו על אחד מאלה:

1. כל ספק של ממש שיש לו לגבי המשך קיום הגוף המוסדי כעסק חי, ובכלל זה כל מקרה בו להערכתו לגוף המוסדי צפוי חוסר מהותי מההון המינימאלי הנדרש לפי הוראות הדין;
2. פיטוריו על ידי הגוף המוסדי המבוקר או התפטרותו; בדוח יפורטו נסיבות האירוע.
- ב. רואה חשבון המבקר של גוף מוסדי ידווח לממונה על שוק ההון, בהקדם על פי הנסיבות, על כל אחד מאלה:

1. יו"ר הדירקטוריון, ועדת הביקורת או המנהל הכללי אינם מגיבים כהלכה ובפרק זמן סביר לפנייתו אליהם בנושאים המנויים בפסקה א לעיל, או שלאחר שעיון בתגובתם, לא השתכנע כי הליקויים עליהם דיווח אינם מהותיים;
2. אי הסכמות עם הדירקטוריון, ועדת הביקורת או ועדת המאזן, בנושאים מהותיים שאינם סובלים דיחוי גם אם לא נדרש שינוי הנוסח האחד של חוות דעתו;
3. לוחות הזמנים שקבעו ועדת ביקורת או ועדת מאזן לתיקון ליקויים שפורטו בדוח שנתי מפורט כאמור בסעיף קטן 3.6, אינם סבירים לדעתו;

3.6. דיווחים לוועדת ביקורת ולוועדת מאזן

3.6.1. דוח שנתי מפורט⁴⁸⁰

א. רואה חשבון המבקר ימסור לוועדת ביקורת ולוועדת מאזן של גוף מוסדי אחת לשנה, דו"ח שנתי מפורט (Long Form Report) הכולל ממצאים מהותיים שעלו בביקורת ונושאים הרלבנטיים לדוח הכספי, לרבות:

1. תיאור כללי של הביקורת - היקפה, תחומים בהם הועמקה, הסתמכות על מומחים ואו על ביקורות שערכו גורמים אחרים והערכת פעולות הביקורת הפנימית;
2. הסבר לשינוי מהנוסח האחד בחוות הדעת של רואה החשבון המבקר. רואה חשבון מבקר ידווח לדירקטוריון ולוועדת ביקורת מראש על כל שינוי צפוי מהנוסח האחד;
3. מדיניות חשבונאית בדוחות הכספיים המחדשת או המשנה מדיניות חשבונאית;
4. טיפול חשבונאי חלופי, שנדון עם ההנהלה, המשפיע או שעשוי להשפיע מהותית על דוחות כספיים של הגוף המוסדי;
5. השפעה אפשרית של אירועים חריגים מהותיים שנדרש לגביהם גילוי בדוחות הכספיים (כדוגמת תביעה משפטית בסכום מהותי);
6. שירותים שאינם שירותי ביקורת, שהוא מספק לגוף המוסדי והשכר בעדם;
7. הסתמכות על מומחים בנושאים מהותיים – לרבות פירוט הנושאים לגביהם

⁴⁸⁰ מקור: חוזר 2009-9-5 סעיף 7.

הסתמך על עבודת המומחים, זהות המומחים ואי תלותם⁴⁸¹;

8. דוחות שהגיש לגוף המוסדי במשך השנה;

9. חולשות מהותיות בבקרה פנימית;

10. עניינים אחרים שלדעתו מחייבים תשומת לב ועדת ביקורת וועדת המאזן.

ב. נמסרו לוועדת ביקורת ולוועדת מאזן ממצאים בכתב על בסיס שוטף במהלך השנה, אין חובה לחזור עליהם בדוח המפורט השנתי, ובלבד שיאזכרו ממצאים כולל הפניה למקור.

ג. אם קיימים ליקויים שאופן תיקונם או לוחות הזמנים שקבעו ידי ועדת ביקורת או ועדת מאזן לתיקונם אינם סבירים לדעתו, ישקול אם הדבר מצביע על חולשה מהותית בבקרה הפנימית, וידווח על כך בכתב לוועדות אלו.

ד. דו"ח שנתי מפורט (Long Form Report) יוגש לוועדת הביקורת ולוועדת המאזן בתוך 60 יום ממועד פרסום הדוח הכספי, דוח הכולל את הממצאים המהותיים והנושאים הרלבנטיים לאישור הדוח הכספי, הידועים לרואה החשבון המבקר ערב אישור הדוח הכספי, יוגש לפני מועד אישורו.

3.7 מתן חוות דעת רואה חשבון מבקר לעניין הבקרה הפנימית ואישורו על עמידת גוף מוסדי בתנאים לפי הוראות סעיף 3.18 בפרק 4 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה)⁴⁸²

3.7.1 בהערכת בקרה פנימית הנדרשת בסעיף 3.18 בפרק 4 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה), כל רואה חשבון מבקר המכין חוות דעת על דוחות כספיים של גוף המוסדי, יחוה דעתו על הערכת הנהלת הגוף המוסדי. חוות דעת זו תעשה בהתאם לתקנים שיאומצו או שיתפרסמו על ידי ה-PCAOB. בהתקשרות דומה להתקשרות למתן חוות דעת על דוחות כספיים⁴⁸³;

3.7.2 **אישור רואה חשבון מבקר⁴⁸⁴** - רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי יאשר את עמידתו של הגוף המוסדי בהוראות הקבועות בסעיף 3.18 בפרק 4 של חלק 1 בשער 5 (לעניין הנהלה). על רואה חשבון מבקר לוודא כי קיים תיעוד לתהליכים שבפרויקט והתיעוד אומת. רואה חשבון מבקר אינו נדרש לבדוק את איכות התיעוד לצורך מתן אישור זה. אישור רואה החשבון כאמור יישמר במשרדי הגוף המוסדי.

3.7.3 **חוות דעת רואה חשבון מבקר - בדוח השנתי של גוף מוסדי, תיכלל חוות דעת של רואה חשבון מבקר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי⁴⁸⁵.**

3.7.4 **בחינת השפעת טכנולוגיית המידע במסגרת סקר הבקרה הפנימית⁴⁸⁶**
בסקר הבקרה הפנימית שעורך רואה חשבון המבקר תובא בחשבון השפעת טכנולוגיית המידע על הבקרה הפנימית בגוף המוסדי ועל דוחותיו הכספיים על בסיס תקני ביקורת מקובלים.

3.8 **ביקורת וסקירת דיווחים נלווים לממונה על שוק ההון⁴⁸⁷**

⁴⁸¹ יובהר למען הסר ספק כי הסתמכות על מומחים אינה גורעת מאחריות רואה החשבון המבקר.

⁴⁸² הסעיף בפרק הנהלה טרם שובץ.

⁴⁸³ מקור: סעיף 2ב2 בחוזר 2009-9-10.

⁴⁸⁴ מקור: סעיף 6ב3 בחוזר גופים מוסדיים 2009-9-10.

⁴⁸⁵ מקור: סעיף 7ב3 בחוזר גופים מוסדיים 2009-9-10.

⁴⁸⁶ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 10.

⁴⁸⁷ מקור: חוזר 2007-1-10 הורחב לכלל הגופים המוסדיים – במקור חל על ביטוח.

כאמור בסעיף XXX בפרק 3 של חלק 4 בשער 5 (לעניין דיווחים לממונה על שוק ההון)⁴⁸⁸ רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי ייתן אישור כי -

3.8.1. בדוח שנתי - שהדיווחים הנלווים מבוקרים.

3.8.2. בדוח רבעוני - שהדיווחים הנלווים סקורים.

3.9. ניהול רישומים ושמירת מסמכים⁴⁸⁹

רואה חשבון מבקר של גוף מוסדי ינהל רישומים וישמור תיעוד של ניירות העבודה וכל מסמך חיוני הקשור לביקורת למשך 7 שנים לפחות ממועד ביצועה.

3.10. הוראות ייחודיות לחברת ביטוח

3.10.1. ביקורת על נאותות דיווח סעיפי ההתחייבויות הביטוחיות בדוח הכספי⁴⁹⁰

רואה חשבון מבקר של חברת ביטוח, ינקוט אמצעים סבירים ויעזר באקטואר (להלן – "אקטואר מבקר")⁴⁹¹ לביקורת סעיפי ההתחייבויות ביטוח בדוחות הכספיים. כך שיוכל לחוות את דעתו אם הדוחות הכספיים של החברה משקפים באופן נאות את ההתחייבויות הביטוחיות ויש מידה סבירה של ביטחון לעמידתה בהן.

3.10.2. הביקורת על סעיפי ההתחייבויות הביטוחיות בדוחות הכספיים תתייחס לפחות לאלה⁴⁹²:

- א. מקור הנתונים, הלימותם, שלמותם, מהימנותם, ומידת התאמתם.
- ב. סבירות ההנחות שבבסיס ההערכות האקטואריות והתאמתן לנסיבות של חברת הביטוח המבוקרת, ושל העסקים והענפים בהם היא פועלת.
- ג. התאמת וסבירות שיטות חישוב, שיטות הערכה, התהליכים והמערכות עליהם התבססו אקטוארים ממונים של חברת הביטוח בהערכת ההתחייבויות הביטוח.
- ד. סבירות תוצאות הערכת ההתחייבויות הביטוח.
- ה. סבירות שיעורי ההיוון שבשימוש.
- ו. רואה חשבון מבקר יעריך את סיכון הביקורת וצורך בביקורת נוספת, ככל שנדרש, לרבות הרחבת המדגם או הערכה עצמאית של ההתחייבויות ביטוח⁴⁹³.
- ז. נהלים ותהליכים הקיימים בחברת הביטוח המבוקרת להבטחת:
 1. שלמות ומהימנות נתונים הנוגעים לפוליסות, לחשבוניות ולתביעות, לרבות נתוני ביטולי פוליסות, ושינויים בפוליסות ופרמיות בפיגור;
 2. נאותות חישוב ההתחייבויות;
 3. שימוש במידע שלם, מהימן, עדכני ורלוונטי להערכת ההתחייבויות ביטוח של חברת הביטוח;
 4. סבירות תוצאות חישוב ההתחייבויות, בהתייחס לנתונים, להנחות ולשיטות עליהם התבססו האקטוארים הממונים בחברת ביטוח;

⁴⁸⁸ טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.

⁴⁸⁹ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-5-9 סעיף 8.

⁴⁹⁰ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-5-9 סעיף 9א.

⁴⁹¹ לעניין מניעת ניגודי העניינים של אקטואר מבקר ראו בטיטות תקנות כשירות רואה חשבון מבקר.

⁴⁹² מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-5-9 סעיף 9ב.

⁴⁹³ בכוונתנו לבטל את ההנחיה בחוזר שלפיה – "אחת לשלוש שנים יבצע האקטואר המבקר הערכה עצמאית ובלתי תלויה של ההתחייבויות הביטוחיות בענף פעילות מהותי של חברת הביטוח". במקום הנחיה זו בכוונתנו לקבוע דרישות דומות מוועדת ביקורת של חברת הביטוח.

5. עמידת הערכת התחייבויות ביטוח בסטנדרטים מקצועיים רלוונטיים, תקנים חשבונאיים רלוונטיים והוראות כל דין.

3.11. הוראות ייחודיות לחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה

3.11.1. ביקורת על נאותות המאזן האקטוארי⁴⁹⁴

רואה חשבון מבקר של קרן פנסיה, ינקוט אמצעים סבירים אשר יאפשרו לו לחוות את דעתו אם המאזן האקטוארי של קרן הפנסיה משקף באופן נאות את המצב האקטוארי של הקרן. רואה החשבון המבקר של קרן פנסיה ייעזר באקטואר לצורך ביקורת על המאזן האקטוארי (להלן – "אקטואר מבקר")⁴⁹⁵ :

3.11.2. ביקורת על המאזן האקטוארי תתייחס לפחות לאלה:

- א. מקור הנתונים בשימוש, הלימותם, שלמותם, מהימנותם, ומידת התאמתם.
- ב. סבירות ההנחות שבבסיס ההערכה האקטוארית והתאמתן לנסיבות הקרן;
- ג. התאמת וסבירות שיטות החישוב וההערכה, התהליכים והמערכות עליהם התבססו האקטוארים הממונים של הקרן בהערכת המאזן האקטוארי;
- ד. סבירות תוצאות הערכת המאזן האקטוארי;
- ה. סבירות שיעורי ההיוון שבשימוש;
- ו. רואה חשבון מבקר יעריך את סיכון הביקורת וצורך בביקורת נוספת, ככל שנדרש, לרבות הרחבת המדגם או הערכה עצמאית של המאזן האקטוארי⁴⁹⁶.
- ז. נהלים ותהליכים הקיימים בחברה המנהלת להבטחת:
 1. שלמות ומהימנות הנתונים הנוגעים לחשבונות ולתביעות, לרבות נתונים הנוגעים לביטולי חשבונות, ולשינויים בחשבונות ודמי הגמולים בפיגור;
 2. נאותות חישוב המאזן האקטוארי;
 3. שימוש במידע שלם, מהימן, עדכני ורלוונטי להערכת המאזן האקטוארי;
 4. סבירות תוצאות חישוב המאזן האקטוארי, בהתייחס לנתונים, להנחות ולשיטות עליהם התבססו האקטוארים הממונים של הקרן;
 5. עמידת המאזן האקטוארי בסטנדרטים מקצועיים רלוונטיים, תקנים חשבונאיים רלוונטיים והוראות כל דין.

4. קבלת דיווחים מבעלי תפקידים

- 4.1. רואה החשבון מבקר יקבל ממבקר פנימי עותק של דין וחשבון שהגיש כאמור בסעיף 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 לעניין מבקר פנימי⁴⁹⁷;

⁴⁹⁴ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-5 סעיף 9א.

⁴⁹⁵ לעניין מניעת ניגודי העניינים של אקטואר מבקר ראו טיוטת תקנות כשירות רואה חשבון מבקר.

⁴⁹⁶ בכוונתנו לבטל את ההנחיה בחוזר שלפיה – "אחת לשלוש שנים יבצע האקטואר המבקר הערכה עצמאית ובלתי תלויה של המאזן האקטוארי". במקום הנחיה זו בכוונתנו לקבוע דרישות דומות מוועדת ביקורת של חברת הביטוח.

⁴⁹⁷ מקור: חוזר גופים מוסדיים 2007-9-14 סעיף 4 יא.

פרק 8 - ביקורת פנימית

גוף מוסדי ימנה מבקר פנימי, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 146-153 לחוק החברות, כאילו היה חברה ציבורית.⁴⁹⁸

1. כללי

2. מינוי

2.1. כשירות למינוי

2.1.1. תנאי כשירות ספציפיים של מבקר פנימי והגבלות על כהונה

נוסח מעודכן של טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(כשירות של מבקר פנימי וכללים למניעת ניגודי עניינים), התשס"ז-2007. יופץ בהמשך לקודקס.

א. מבקר פנימי יהיה עובד

הגוף המוסדי; על אף האמור, כאמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון), דירקטוריון גוף מוסדי רשאי למנות מבקר פנימי שאינו עובד הגוף המוסדי אם המליצה על כך ועדת הביקורת, בכפוף לתנאים המנויים בסעיף המנויים בסעיף 2.3.1 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת ביקורת)⁴⁹⁹.

ב. הוראות ייחודיות

לקבוצת גופים מוסדיים⁵⁰⁰

כיהן אדם כמבקר פנימי במספר גופים מוסדיים הנשלטים בידי אדם אחד (להלן - קבוצת גופים מוסדיים) יראו אותו כמי שמקיים את האמור בפסקה א לעיל, לגבי קבוצת הגופים המוסדיים, אם הוא עובד הגוף המוסדי בעל היקף הנכסים הגדול ביותר או בעל ההון העצמי הגבוה ביותר בקבוצת הגופים המוסדיים;

2.1.2. עובדי הביקורת הפנימית

א. תנאי הכשירות החלים על מבקר פנימי וההגבלות על מינוי עקב הרשעה, הגשת כתב אישום או התנהלות חקירה פלילית או פתיחה בחקירה פלילית, למעט התנאים הנוגעים להגשת הצהרות בידי מבקר פנימי לפי פרק 4 של חלק 1 בשער 5 (לעניין נושאי משרה) לעיל יחולו גם על המועסקים בביקורת פנימית. ואולם, ניתן להעסיק מי שאינם בעלי הניסיון הנדרש ממבקר פנימי, ובלבד שמספרם לא יעלה על שני שלישים ממספר המועסקים בביקורת פנימית. באחריות מבקר פנימי לבדוק ולוודא את קיום התנאים כאמור;

ב. לא יתמנה אדם לעובד מערך הביקורת הפנימית בגוף מוסדי אלא בהסכמת מבקר פנימי של הגוף המוסדי;

2.2. הגבלות במינוי

3. כהונה

על כהונת מבקר פנימי ועובדיו יחולו הוראות סעיף 2 לעיל, לפי העניין.

⁴⁹⁸ לפי סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח, המוחל בסעיף 10 לחוק קופות גמל, הוחלו על גופים מוסדיים סעיפים 146-153 לחוק החברות.

⁴⁹⁹ "מקור: סעיף 4(ב)1 בחוזר 2007-9-14.

⁵⁰⁰ מקור: סעיף 4(ב)2 בחוזר 2007-9-14.

3.1. סמכויות, זכויות, משאבים

3.1.1. מבקר פנימי יכין כתב המגדיר את סמכויות ותפקידי מערך הביקורת הפנימית (להלן – 'מסמך

תפקידים וסמכויות'), ויעדכן אותו באופן תקופתי. מסמך תפקידים וסמכויות כאמור יאושר על ידי דירקטוריון הגוף המוסדי⁵⁰¹ ועל ידי ועדת הביקורת⁵⁰² מסמך תפקידים וסמכויות יכלול, בין היתר, את אלה:

- א. הגדרת התפקידים, היעדים והאחריות של מערך הביקורת הפנימית;
 - ב. קביעת סמכויות מבקר פנימי, המועסקים בביקורת פנימית ומארג היחסים שלהם עם גורמים אחרים בגוף המוסדי, לרבות קביעת סמכותם לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע המצויים בידי הגוף המוסדי ונדרשים להם לצורך ביצוע תפקידם, הגדרת נגישותם הישירה לכל בעל תפקיד בגוף המוסדי וקביעת זכותם להיכנס לכל נכס של הגוף המוסדי;
 - ג. קביעת אחריותו של מבקר פנימי לוודא קיום ביקורת פנימית בתאגידים הנשלטים על ידי הגוף המוסדי וכן בסניפי הגוף המוסדי;
 - ד. נשיאה באחריות של מבקר פנימי;
- מסמך תפקידים וסמכויות יובא לידיעת כל בעלי התפקידים הרלבנטיים בגוף המוסדי.

3.1.2. משאבים, ידע ומומחיות⁵⁰³

למערך הביקורת הפנימית יהיו הידע, הכישורים, הסגל, האמצעים והמקורות לבצע ביקורת פנימית בתחומי פעילותו של הגוף המוסדי, ובכלל זה בתחומים המנויים להלן (ככל שרלבנטיים לתחומי פעילותו של הגוף המוסדי):

- א. תחומי עיסוק
 1. ביטוח חיים;
 2. ביטוח כללי;
 3. ביטוח בריאות;
 4. קופות גמל;
 5. קרנות פנסיה;
- ב. תחומים מקצועיים
 1. פיננסים, השקעות, אשראי ושוק ההון;
 2. ניהול סיכונים;
 3. אקטואריה;
 4. מערכות מידע;
 5. ניהול תביעות;

⁵⁰¹ לפי סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).
⁵⁰² לפי סעיף 2.3.2 ד בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת ביקורת).
⁵⁰³ מקור – 2007-9-14 סעיף 4(ו).

6. חשבות וכספים ;
7. ביטוח משנה ;
8. ביקורת פנימית.

3.2. הוראות בעת כהונה

3.2.1. תנאים להבטחת אי תלות ולמניעת ניגודי עניינים

נוסח מעודכן של טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(כשירות של מבקר פנימי וכללים למניעת ניגודי עניינים), התשס"ז-2007. יופץ לדיון בהמשך לקודקס

א. הבטחת אי תלות מערך הביקורת הפנימית⁵⁰⁴

1. הממונה הארגוני על מבקר פנימי בגוף מוסדי יהיה יושב ראש הדירקטוריון, כאמור בסעיף 3.6.2 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין יושב ראש דירקטוריון) ;
2. מבקר פנימי יהיה בדרג מקביל לחבר הנהלה בגוף המוסדי ;
3. מבקר פנימי של גוף מוסדי יוזמן, דרך קבע, להשתתף בישיבות הנהלת הגוף המוסדי, אך לא ייטול חלק בקבלת החלטות ;
4. מבקר פנימי של גוף מוסדי, עובדי מערך הביקורת הפנימית והמועסקים בביקורת פנימית בגוף מוסדי לא יהיו מעורבים בביצוע הפעילות השוטפת של הגוף המוסדי וביישום אמצעי הבקרה השוטפים בגוף המוסדי ;
5. שכרם ותגמולם של מבקר פנימי של גוף מוסדי ושל עובדי מערך הביקורת הפנימית לא יותנה בביצועי הגוף המוסדי, אלא אם מדובר במדיניות תגמול כללית שחלה על כל עובדי הגוף המוסדי.
6. המועסקים בביקורת פנימית לא ימלאו בגוף המוסדי כל תפקיד נוסף זולת הממונה על תלונות עובדים⁵⁰⁵ ;

ב. ביקורת בידי אדם שמונה במקום מבקר פנימי בשל ניגודי עניינים⁵⁰⁶

דוחות ביקורת שבוצעו בידי גורם שמונה בידי ועדת הביקורת בתחום בו מבקר פנימי אינו רשאי לבצע ביקורת בשל ניגודי עניינים⁵⁰⁷, יוגשו ליו"ר הדירקטוריון וליו"ר ועדת ביקורת, עם העתק למנהלו הכללי של הגוף המוסדי ולמבקר הפנימי.

ג. ביקורת בלתי תלויה על פעילות מערך הביקורת הפנימית⁵⁰⁸

1. אחת לחמש שנים לפחות תיבחן פעילות מערך הביקורת הפנימית על ידי גורם בלתי תלוי שמינתה ועדת הביקורת ;
2. ממצאי הבחינה כאמור יימסרו ליו"ר הדירקטוריון וליו"ר ועדת ביקורת, עם העתק למנהלו הכללי של הגוף המוסדי.

3.2.2. עובדי מערך ביקורת פנימית ומועסקים בביקורת הפנימית⁵⁰⁹

⁵⁰⁴ מקור : סעיף 4(ד) בחוזר 2007-9-14.

⁵⁰⁵ מקור : סעיף 4(ה) בחוזר 2007-9-14.

⁵⁰⁶ ראו סעיף 4 בטיטות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(כשירות של מבקר פנימי וכללים למניעת ניגודי עניינים), התשס"ז-2007.

⁵⁰⁷ מקור : סעיף 5(ב) בחוזר 2007-9-14. ראו גם סעיף 4 בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאי כשירות של מבקר פנימי וכללים למניעת ניגודי עניינים), התשס"ז-2007.

⁵⁰⁸ מקור : סעיף 5 בחוזר 2007-9-14.

- א. מבקר פנימי רשאי לבצע את תפקידיו בעזרת עובדי מערך הביקורת הפנימית או במיקור חוץ בעזרת אנשים אחרים שנבחרו על ידו ;
- ב. על העסקת עובדי ביקורת פנימית יחולו ההוראות לפי סעיף 2.1.2 לעיל, לעניין כשירות למינוי.
- ג. המועסקים בביקורת פנימית יקבלו הוראות בענייני הביקורת הפנימית ממבקר פנימי בלבד ;
- ד. מבקר פנימי יבטיח רוטציה בתחומי הביקורת בין כל המועסקים בביקורת פנימית ;
- ה. מבקר פנימי אחראי להבטחת הציות להוראות הדין ולנהלי הגוף המוסדי על ידי המועסקים בביקורת פנימית, ככל שהם רלבנטיים לתפקידם.

3.2.3. תפקידים

א. כללי

מבקר פנימי יבדוק, בין היתר, את תקינותן של פעולות החברה מבחינת השמירה על החוק ונוהל עסקים תקין⁵¹⁰. להלן הוראות נוספות לעניין תפקידו של מערך הביקורת הפנימית.

- ב. תפקידו של מערך הביקורת הפנימית לבדוק ולהעריך, בין היתר, את⁵¹¹ :
1. תקינות פעולות הגוף המוסדי ונושאי משרה בו מבחינת עמידה בהוראות הדין ובהוראות הממונה, השמירה על טוהר המידות ועל החיסכון והיעילות ;
 2. ביצוע החלטות הדירקטוריון וההנהלה ויישום נהלי הגוף המוסדי ;
 3. התאמת הבקורות הפנימיות בגוף המוסדי ויעילותן ; והכל בשים לב לפחות לנושאים אלה, ככל שהם רלוונטיים :
 - א. פעילות ההנהלה ;
 - ב. פעילות הדירקטוריון וועדותיו מבחינת עמידה בהוראות הדין, בהוראות הממונה והשמירה על טוהר המידות ;
 - ג. פעולות עסקיות מבוצעות על ידי מי שהוסמך לבצען ;
 - ד. יישום פרוצדורות ניהול הסיכונים בגוף המוסדי, לרבות אמצעי הבקרה והמעקב אחר סיכונים מהותיים וההיערכות לסיכונים הקשורים לאירועים יוצאים מן הכלל, ויעילותם, וכן יישום המתודולוגיה להערכת השפעתם הפוטנציאלית של הסיכונים האמורים ויעילותה ;
 - ה. מערכות המידע הניהולי והפיננסי, ובכלל זה מערכות המידע הממוחשבות וסיכוני אבטחת מידע ;
 - ו. מהימנות הנתונים ובסיסי המידע שעליהם מתבססים הרישומים החשבונאיים והדיווחים הכספיים ;

⁵⁰⁹ מקור : סעיף 4 בחוזר 2007-9-14.

⁵¹⁰ לפי סעיף 151 לחוק החברות, כפי שהוחלל בסעיפים 141 בחוק הפיקוח על הביטוח ו-10 בחוק הפיקוח על הגמל.

⁵¹¹ מקור : סעיף 4(א) בחוזר 2007-9-14.

- ז. האמצעים להערכת הנכסים ולשמירתם ;
 ח. האמצעים להערכת ההתחייבויות ;
 ט. טיפול הוגן בלקוחות, ובכלל זה אופן הטיפול בתלונות ציבור ;
 י. עסקאות הטעונות אישור מיוחד או עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין והבקורות הפנימיות הספציפיות הקשורות בהן ;
 יא. תיקון הליקויים שהועלו בדוחות ביקורת של מבקר פנימי או של גורמים אחרים.

4. הוראות ספציפיות לעניין השקעות ואשראי

במסגרת הביקורת הפנימית על השקעות ואשראי, על הביקורת הפנימית להתייחס, בין היתר, לנושאים אלה :

א. יישום מדיניות הדירקטוריון וועדות השקעות לפי סעיפים 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון), 3.4.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת השקעות של קופות גמל ותלויות תשואה) ו-3.4.4 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה) ;

ב. בדיקת מכלול תהליכי ההשקעה, בדגש על הבקורות המובנות בהם ;
 ג. בדיקת תהליך השקעה באגרות חוב לא ממשלתיות רגילות, לפי סעיף XXX בפרק 4 חלק 2 של שער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה)⁵¹² ;

ד. בדיקת תהליך העמדת הלוואות 'מותאמות' לפי סעיף XXX בפרק 4 חלק 2 של שער 5 (לעניין ניהול נכסי השקעה) ; תפעולן ניהולן ותייעודן ;

ה. בחינת מערכת הדירוג ותפעולה, בהתייחס למודל הפנימי לדירוג אשראי, ובחינת האומדנים להערכת חדלות פירעון ולהערכת ההפסד והחשיפה בהתקיים חדלות פירעון ;

ו. בדיקת אופן תיעוד עסקאות ודירוגים פנימיים ואופן שמירת נתונים ;
 ז. בדיקת היעדר השפעות זרות וניגוד עניינים בין השקעות מתוך כספי התחייבויות שאינן תלויות תשואה לבין השקעות מתוך התחייבויות תלויות תשואה בחברת ביטוח, ובפרט בהתייחס להלוואות מותאמות. במקרה של מערך אשראי משותף גם בהתייחס למתן הלוואות 'מותאמות' מתוך כספי קופות גמל וקרנות פנסיה הנשלטות בידי חברת הביטוח או בידי בעל השליטה בה ;

ח. בדיקת עצמאות תהליך הדירוג על פי המודל הפנימי לדירוג אשראי והעדר תגמול של מדרג אשראי מסוים או תמרוצו, בשל העמדת האשראי המדורג⁵¹³.

5. הוראות ספציפיות לעניין שמאות רכב

⁵¹² טיוטת הפרק בקודקס טרם פורסמה.
⁵¹³ מקור : לוח 3 בחוזר 2007-9-16.

בכל מקרה בו הוצא שמאי מרשימת שמאי החוץ של חברת ביטוח, כאמור בסעיף 5.3.1 של חלק 2 בשער 6 (לעניין שמאות ביטוח כללי) מבקר פנימי יבדוק את תקינות תהליך הוצאתו מהרשימה בתוך 60 ימים מהיום בו הוצא השמאי⁵¹⁴.

6. מבקר פנימי יבדוק במסגרת תכנית הביקורת השנתית את ההעברות של זכויות העמיתים שבוצעו שלא במזומן, לפי סעיף 5.2.1 בחלק 4 של שער 6 (לעניין חסכון פנסיוני)⁵¹⁵.

3.2.4. דרכי עבודה⁵¹⁶

א. תקנים מקובלים

מבקר פנימי והמועסקים בביקורת הפנימית יערכו את הביקורת בהתאם להוראות תקנים מקצועיים מקובלים ובהתאם לתקנים בינלאומיים מקובלים, ככל שאינם סותרים את הוראות הדין הכללי, תוך שימת דגש על איכות הבקורות הפנימיות בגוף המוסדי;

ב. מיפוי פעילויות וסקר סיכונים

מבקר פנימי אחראי לביסוס תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית על סקר סיכונים בכל תחומי פעילות הגוף המוסדי, שיערך על ידו או על ידי גורמים בלתי תלויים אחרים, לרבות מנהל הסיכונים, ובלבד שווידא והעריך את איכותם והתאמתם לצרכי הביקורת הפנימית.

הליך ביצוע סקר הסיכונים יכלול בניית מטריצת סיכונים, שתבסס על ביצוע כל אחד מהתהליכים המפורטים להלן:

1. מיפוי כל פעילויות הגוף המוסדי;
 2. זיהוי הסיכונים הגלומים בכל פעילות;
 3. הערכת הסיכונים השאריתיים בכל תחום פעילות לאחר שנלקחו בחשבון הערכת הסיכון הטבוע בכל פעילות⁵¹⁷ והערכת אופן ניהולו;
 4. מיפוי מוקדי הסיכון המהותיים בתאגיד בהתבסס על קריטריונים להגדרת מהותיות הסיכון שקבעה ועדת הביקורת;
- מבקר פנימי יעדכן באופן שוטף את מטריצת הסיכונים, ובכלל זה בהתבסס על תוצאות הביקורות, וכן כל עדכון הנדרש כתוצאה מכל שינוי בפעילות החברה שלהערכת מבקר פנימי עשויה להיות לו השפעה מהותית על מוקדי הסיכון בחברה;
- תדירות ביצוע סקר הסיכונים הכולל בכל תחומי פעילות הגוף המוסדי תיקבע על ידי ועדת הביקורת לפי סעיף 2.3.2 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי ועדת ביקורת), ובלבד שלא תפחת מאחת לארבע שנים.

ג. תוכנית עבודה שנתית ורב שנתית של מערך הביקורת הפנימית והיקף הביקורת הפנימית

⁵¹⁴ מקור: סעיף 4(ט) בחוזר 1-8-2007, נוסח הסעיף שונה.

⁵¹⁵ מקור: חוזר גופים 8-9-2009 סעיף 6.

⁵¹⁶ מקור: סעיפים 4(ז)-4(י) בחוזר 14-9-2007.

⁵¹⁷ בהתאם למהותיות הפעילות האמורה בגוף המוסדי.

1. מבקר פנימי יגיש לאישור ועדת הביקורת, עם העתק ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הגוף המוסדי, הצעה לתוכנית עבודה שנתית והצעה לתוכנית עבודה רב שנתית, עבור תקופה שלא תפחת מארבע שנים ;

2. תוכנית העבודה הרב שנתית תתייחס לתדירות ולהיקף שבהם תבוצע ביקורת הפנימית בכל תחום פעילות הגוף המוסדי ברמה שנתית, ותתבסס על מיפוי פעילויות הגוף המוסדי וסקר סיכונים כאמור בפסקה א לעיל, ועל קביעת ועדת הביקורת לגבי תדירות ביצוע ביקורת בכל תחומי הפעילות המהותיים של הגוף המוסדי, ובלבד שכל פעילויות הגוף המוסדי שמופו לפי הוראות פסקה א לעיל יבוקרו אחת לארבע שנים וכל פעילות מהותית תבוקר לפחות אחת לשנתיים ;

3. תכנית העבודה השנתית כאמור בפסקת משנה (1), תתבסס על תכנית העבודה הרב שנתית ועל ממצאי מיפוי פעילויות הגוף המוסדי וסקר סיכונים שעליו התבסס מבקר פנימי, ותכלול גם התייחסות לנושאי הביקורת, משאבים וכוח אדם, לוחות זמנים וכן תכנית מעקב אחר תיקון ליקויים ;

ד. נהלי עבודה של מערך הביקורת הפנימית

מבקר פנימי יסדיר את פעילות מערך הביקורת הפנימית בנהלי עבודה כתובים, אשר יתייחסו, בין היתר, לנושאים אלה :

1. דרך הכנת תכנית העבודה השנתית ;
2. דרך הכנת תכנית ביקורת ;
3. קביעת אמצעים להבטחת איכות הביקורת – לרבות דרך הבטחת התאמתה לתוכנית העבודה השנתית, אימות ממצאים וכיו"ב ;
4. דרך הכנת דוח ביקורת וקבלת תגובות המבוקרים ;
5. דרך המעקב אחר תיקון הליקויים שנמצאו בביקורת ;
6. דרכי דיווח ולוחות זמנים לדיווח ;
7. דרך תיעוד מסמכים ;
8. אופן סיום הטיפול בדוח ביקורת, לרבות קביעת הגורם המוסמך לאשר סיום טיפול בדוח.

ה. תכנית הביקורת

1. מבקר פנימי והמועסקים בביקורת פנימית יבצעו ביקורת על פי תכנית ביקורת כתובה ;
2. מבקר פנימי יכין מפרטי ביקורת לכל תחום פעילות של הגוף המוסדי, אשר יעודכנו מעת לעת על פי הצורך. מפרטי הביקורת יכללו, בין היתר, פירוט הוראות הדין והוראות הממונה, וכן הוראות ביצוע מפורטות למבצע הביקורת ;

ו. דיווחים

כללים לעניין דין וחשבון של מבקר פנימי⁵¹⁸.

1. דין וחשבון על ממצאים⁵¹⁹

- (א). מבקר פנימי של גוף מוסדי יגיש ליו"ר הדירקטוריון וליו"ר ועדת הביקורת דין וחשבון על ממצאיו, עם העתק למנהלו הכללי של הגוף המוסדי;
- (ב). דין וחשבון שיגיש מבקר פנימי על ממצאיו, יהיה בכתב, הוא יכלול בו את ממצאיו ומסקנותיו ויהא רשאי לכלול בו את המלצותיו;
- (ג). מבקר פנימי ימסור לרואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי עותק של דין וחשבון כאמור בפסקה א, אשר רלבנטי לעבודתו;
- (ד). עלתה הביקורת בגוף המוסדי ממצאים חריגים או יסוד להניח שבוצעה עבירה פלילית, יביא מבקר פנימי את העניין ללא דיחוי לידיעת יו"ר הדירקטוריון ויו"ר ועדת הביקורת;

2. דוח שנתי⁵²⁰

- מבקר פנימי של גוף מוסדי יגיש ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת ביקורת וליו"ר ועדת מאזן, אחת לשנה, דין וחשבון המפרט את כל אלה:
- (א). המלצותיו שלא התקבלו בידי ההנהלה;
 - (ב). סטאטוס תיקון הליקויים עליהם הצביע בדוחות ביקורת שהגיש;
 - (ג). ביצוע הביקורות בפועל, מול התכנון בתוכנית העבודה.

3. דוח לאקטואר ממונה

- מבקר פנימי של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת ימסור לאקטואר הממונה העתק של כל הודעה בכתב שמסר למנהל הכללי, למנהל הכספים או לדירקטוריון חברת הביטוח או החברה המנהלת⁵²¹.

4. דוח למנהל סיכונים

- (א). מבקר פנימי של גוף מוסדי ימסור למנהל הסיכונים העתק של כל הודעה בכתב שמסר למנהל הכללי, למנהל הכספים או לדירקטוריון הגוף המוסדי, שעניינה מצב, אירוע או עסקה הדרושים תיקון והעלולים לפגוע בחוסנו הפיננסי של הגוף המוסדי או בכספי החוסכים באמצעותו⁵²².
- (ב). כל דוח שימסור מבקר פנימי של גוף מוסדי, הקשור בניהול סיכונים, יועבר על פי שיקול דעתו למנהל הסיכונים⁵²³.

⁵¹⁸ לפי סעיף 152 לחוק החברות כפי שהוחלל בסעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁵¹⁹ מקור: סעיף 4(א) בחוזר 2007-9-14.

⁵²⁰ מקור: סעיף 4(א) בחוזר 2007-9-14.

⁵²¹ מקור: סעיף 6 בחוזר 2006-1-14.

⁵²² מקור: סעיף 6 בחוזר 2006-1-14.

⁵²³ מקור: סעיף 6 בחוזר 2006-14.

4. סיום כהונה

4.1. הפסקת כהונתו של מבקר פנימי של גוף מוסדי⁵²⁴

- א. כהונתו של מבקר פנימי לא תופסק והוא לא יושעה מתפקידו, אלא על פי החלטת הדירקטוריון לפי סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 153 לחוק החברות.
- ב. החליט הדירקטוריון על סיום כהונתו או השעייתו של מבקר פנימי יבוצע כל האמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);
- ג. מבקר פנימי שביקש להפסיק כהונתו בגוף מוסדי, יגיש לדירקטוריון ולוועדת ביקורת הצהרה בכתב אודות הנסיבות והסיבות להתפטרותו. התקבלה הצהרת מבקר פנימי יבוצע כל האמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);
- ד. מבקר פנימי שביקש להפסיק כהונתו בגוף המוסדי יודיע לממונה על שוק ההון בכתב על המניעים והנסיבות להפסקת הכהונה, בתוך 3 ימי עסקים מהמועד בו הגיש הצהרה לדירקטוריון, כאמור בפסקה ג לעיל;
- ה. הודעה על הפסקת כהונת מבקר פנימי תימסר לממונה על שוק ההון בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5.

4.2. הפסקת העסקת עובדי ביקורת פנימית

- א. לא תופסק העסקתו של עובד מערך הביקורת הפנימית בגוף מוסדי או של אדם המועסק בביקורת פנימית בגוף המוסדי אלא בהסכמת מבקר פנימי של הגוף המוסדי. לא נתקבלה הסכמת מבקר פנימי להפסקת העסקה כאמור, יחולו הוראות הדין החלות לגבי הפסקת כהונתו של מבקר פנימי, לרבות הוראות סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

⁵²⁴ מקור: סעיף 5 בחוזר 9-2007.

פרק 9 - אקטואר ממונה

1. הוראות כלליות

2. מינוי אקטואר ממונה

2.1. אישור מינוי אקטואר ממונה בידי דירקטוריון

מינוי של אקטואר ממונה טעון אישור מוקדם של הדירקטוריון⁵²⁵

2.2. על חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, למנות אקטואר ממונה לכל ענף ביטוח שבו

הן עוסקות, למעט ענפי ביטוח שהממונה על שוק ההון קבע כי חברת ביטוח רשאית שלא למנות

להם אקטואר ממונה. כמו כן, ניתן למנות אקטואר אחד לכמה ענפי ביטוח שבהם עוסקת חברת ביטוח⁵²⁶.

2.2.1. הוראות ייחודיות לחברות ביטוח

א. רק אקטואר אחד ימונה בחברת ביטוח לתפקיד אקטואר ממונה לכל ענף ביטוח.

ב. חברת ביטוח רשאית שלא למנות אקטואר ממונה בענפים המפורטים להלן:

1. ביטוח מטענים בהובלה;
2. ביטוח השקעות של רוכשי דירות, לפי דרישות חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974;
3. מתן ערבויות;
4. ביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות;
5. ביטוח אשראי;
6. ביטוח סיכוני סחר חוץ;
7. ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא (בענף בודד - MONOLINE);
8. ביטוח כלי טיס, לרבות אחריות כלפי צד שלישי;
9. ביטוח כלי שיט, לרבות אחריות כלפי צד שלישי⁵²⁷.

לעניין זה:

"ענף ביטוח" – לרבות ענף משנה;

"ענף משנה" -

(1) לגבי ביטוח כללי: ביטוח מקיף דירות, ביטוח מקיף בתי עסק, ביטוח דירות באמצעות

סוכנויות בבעלות בנקים למשכנתאות וביטוח אחריות מקצועית;

(2) לגבי ביטוח בריאות:

א) לגבי ביטוח פרט - הוצאות רפואיות, עובדים זרים, מחלות קשות, נסיעות לחו"ל,

שיניים, וכיסויים אחרים שאינם נכללים בסעיף 1(א)(6) של הודעת ענפי ביטוח;

⁵²⁵ סעיף 41 לחוק הפיקוח על הביטוח.

⁵²⁶ לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח.

⁵²⁷ מקור: חוזר ביטוח 14-2006-1 סעיף 4א.

(ב) לגבי ביטוח קבוצתי - הוצאות רפואיות, עובדים זרים, מחלות קשות, נסיעות לחו"ל, שיניים, וכיסויים אחרים שאינם נכללים בסעיף 1(א)(6) של הודעת ענפי ביטוח ;

(3) לגבי ביטוח חיים : אובדן כושר עבודה, סיעודי פרט, סיעודי קבוצתי, וכיסויים אחרים שאינם נכללים בסעיפים 1(א)(1), 1(א)(2) ו-1(א)(4) של הודעת ענפי ביטוח.

2.2.2. הוראות ייחודיות לחברה מנהלת שאינה מנהלת קרן פנסיה⁵²⁸

חברה מנהלת של קופות גמל שאינה מנהלת קרן פנסיה אינה נדרשת למנות אקטואר ממונה לקופות הגמל כאמור, למעט חברה מנהלת של קופות גמל שאינן קרנות פנסיה מסוגים המחייבים הערכה אקטוארית⁵²⁹ ;

3. כהונה

3.1. סמכויות וזכויות אקטואר ממונה

3.1.1. זכות האקטואר הממונה לקבלת מידע⁵³⁰

לאקטואר ממונה תהיה גישה ישירה ובלתי תלויה לכל הנתונים והמסמכים הדרושים לו לביצוע תפקידו. אקטואר ממונה רשאי לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע הדרוש לדעתו לביצוע תפקידו, ואשר נמצא ברשות חברת הביטוח או החברה המנהלת של קרן פנסיה או ברשות אחד מעובדיה, נושאי משרה בהן או יועצים חיצוניים המועסקים על ידן.

3.1.2. השתתפות בשיבות דירקטוריון

א. אקטואר ממונה יהיה נוכח בדיון בדירקטוריון לגבי המלצות כאמור שהגיש לפי סעיף 5.3 להלן⁵³¹.

ב. אקטואר ממונה, יהיו נוכח בדיון בדירקטוריון בנוגע לדוח שהגיש מנהל הסיכונים לפי סעיף 3.3 בפרק 10 של חלק 1 בשער 5 – לענין מנהל סיכונים).

3.1.3. השתתפות בשיבות ועדת ביקורת

אקטואר ממונה יהיה נוכח בשיבת ועדת ביקורת בהתאם להוראות סעיף 2.3.2 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לענין ועדת ביקורת).

3.1.4. קבלת דיווחים מידיים מבעלי תפקידים אחרים⁵³²

א. אקטואר ממונה יקבל מרואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי העתק של הודעה בכתב בהתאם לאמור בסעיף 3.3 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 (לענין רואה חשבון מבקר).

ב. אקטואר ממונה יקבל מהמבקר הפנימי הגוף המוסדי הודעה בכתב בהתאם לאמור בסעיף 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 (לענין מבקר פנימי).

3.1.5. משאבים⁵³³

⁵²⁹ מקור : חג 18-2-2005 סעיפים 14. נוסח עודכן.

⁵³⁰ מקור : 14-1-2006 סעיף 14. הותאם למנהל סיכונים.

⁵³¹ מקור : סעיף 14 בחוזר 14-1-2006.

⁵³² חוזר ביטוח 14-1-2006 סעיף 14.

לאקטואר ממונה יהיו משאבים מתאימים ומספיקים לבצע את תפקידיו.

3.2. תפקידים

תפקידיו של אקטואר ממונה של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה⁵³⁴. התפקידים כוללים לפחות את אלה: להמליץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לגובה ההתחייבויות הביטוחיות של חברת ביטוח בענפי הביטוח שלגביהם הוא התמנה, ובחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה – באשר למאזן האקטוארי של קרן פנסיה שבניהולה; להכין או לאשר בעבור חברת הביטוח ובעבור חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה דוח, הצהרה או כל מסמך אחר, שעל חברת הביטוח או החברה המנהלת להגיש לפי הוראות החוק, ואשר הממונה על שוק ההון קבע כי יוכנו או יאושרו בידי האקטואר הממונה; למסור למנהל הסיכונים של חברת הביטוח או החברה המנהלת, לפי העניין, מידע או דוחות שיקבעה ממונה על שוק ההון, לצורך מילוי תפקידו של מנהל הסיכונים, לענפי הביטוח שלגביהם התמנה האקטואר; כל תפקיד אחר עליו יורה הממונה על שוק ההון.

3.3. דרכי עבודה

3.3.1. צרופות לדוחות הכספיים השנתיים⁵³⁵

לדוחות הכספיים השנתיים של חברת ביטוח ושל קרן פנסיה תצורף הצהרה חתומה בידי אקטואר ממונה בנוגע להלימות הרזרבה לכיסוי התחייבויות חברת הביטוח בכל ענפי הביטוח להם הוא מונה ובנוגע לנאותות המאזן האקטוארי. ניתן לצרף הצהרה כאמור גם לגבי ענפי ביטוח בהם אין חובה למנות אקטואר ממונה לפי סעיף 2 לעיל.

3.3.2. דיווחים תקופתיים לדירקטוריון ולמנכ"ל חברת ביטוח או חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה

אקטואר ממונה יגיש בכתב לדירקטוריון ולמנהל הכללי של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, לפי העניין, אחת לשנה לפחות, את המלצותיו בנוגע להערכת ההתחייבויות הביטוחיות של חברת הביטוח בענפים להם מונה לצורך הכנת הדוחות הכספיים או את המלצותיו בנוגע למאזן האקטוארי של קופת הגמל המשלמת לקצבה, אקטואר ממונה יהיה נוכח בדיון בדירקטוריון לגבי המלצות כאמור שהגיש⁵³⁶.

3.3.3. דיווחים תקופתיים למנהל סיכונים של חברת ביטוח⁵³⁷

א. אקטואר ממונה⁵³⁸ ידווח למנהל הסיכונים, אחת לרבעון לפחות, על הנדרש לפי פסקאות (1) - (5) להלן. על אף האמור, רשאי האקטואר הממונה לדווח אחת לשנה, ובלבד שלפחות אחת לרבעון ידווח למנהל הסיכונים על שינויים מהותיים הקשורים למידע הנדרש לפי הפסקאות האמורות.

⁵³⁴ לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח.

⁵³⁵ מקור: חוזר 14-2006-1 סעיף 4.

⁵³⁶ מקור: חב 14-2006-1 סעיף 4 ד.

⁵³⁷ מקור: חוזר ביטוח 114-2006 סעיף 6א.

1. זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסנה הפיננסי של חברת הביטוח בענפי הביטוח להם התמנה, אשר עשויים להשפיע על החבות כלפי המבוטחים. לעניין זה תובא בחשבון גם החבות הפוטנציאלית בשל הפקדות עתידיות של מבוטחים קיימים ושל מבוטחים פוטנציאליים. הערכת החבות הפוטנציאלית של חברת ביטוח בשל מבוטחים פוטנציאליים תיערך בהסתמך על תכנית הפעולה של חברת הביטוח לתקופה שתקבע, ובלבד שלא תפחת מ-12 חודשים. לדוגמא:

(א) בענפי ביטוח חיים וביטוח בריאות – זיהוי הסיכונים הקשורים למוות, אריכות חיים, תחלואה, ביטולים, הוצאות, אופציות למבוטחים, שיעורי ריבית, אופן התאמת הנכסים להתחייבויות (Asset Liability Matching) והערכת התחייבויות (Model Risk ו-Parameter Risk);

(ב) בענפי ביטוח כללי – זיהוי הסיכונים הקשורים לשכיחות והיקף תביעות (אירוע קטסטרופה, השפעה מצטברת של מספר תביעות גדולות או שיעור נזקים גבוה מהצפוי), הכנסה עתידית מפרמיות, שיעורי ריבית, אופן התאמת הנכסים להתחייבויות (Asset Liability Matching), הוצאות, תמחור והערכת התחייבויות (Model Risk ו-Parameter Risk);

2. כימות החשיפה והערכת השפעתם הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי פסקה 1 לעיל, על המצב הכספי העתידי של חברת הביטוח, על פי אמות-מידה שיוגדרו על-ידי חברת הביטוח, ולמשך תקופות עתידיות שתקבע. להערכה הנזכרת לעיל יצורפו תיאור מפורט של אופן ההערכה, לרבות השיטות, אמות-המידה, הנתונים וההנחות ששימשו להערכה, תוך התייחסות למגבלות ההערכה ולסטיות האפשריות.

3. תיאור מפורט של אמצעי הבקרה והמעקב אצל חברת הביטוח, אחרי הסיכונים שזוהו לפי פסקה 1 לעיל, והשילוב בין אמצעים אלה, בענפי הביטוח להם התמנה האקטואר.

4. המלצותיו של האקטואר הממונה לשיפור אופן ניהול הסיכונים המהותיים האמורים.

3.3.4. דיווחים תקופתיים למנהל סיכונים של קרן פנסיה

א. אקטואר ממונה ידווח למנהל הסיכונים, אחת לרבעון לפחות, על כל הנדרש לפי פסקאות (2) - (5) להלן. על אף האמור, רשאי האקטואר הממונה לדווח אחת לשנה, ובלבד שלפחות אחת לרבעון ידווח למנהל הסיכונים על שינויים מהותיים הקשורים למידע הנדרש לפי הפסקאות האמורות.

1. זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים העומדים בפני העמיתים בקרן הפנסיה אשר עשויים להשפיע על החבות כלפיהם⁵³⁹, כגון:

(א) בקרן פנסיה שהוקמה לפני 1 בינואר 1995 – זיהוי הסיכונים הנוגעים להקטנת זכויות המבוטחים הקשורים למוות, אריכות ימים, תחלואה, עזיבה, הקפאת זכויות והתפתחות השכר הפנסיוני של עמיתים ולהוצאות, שיעורי ריבית ואופן התאמת הנכסים להתחייבויות (Asset Liability Matching) של קרן הפנסיה;

(ב) בקרן פנסיה שהוקמה אחרי 1 בינואר 1995 – זיהוי הסיכונים הנוגעים להקטנת זכויות העמיתים הקשורים למוות, אריכות חיים ותחלואה של המבוטחים, ולשיעורי הריבית ואופן התאמת הנכסים להתחייבויות (Asset Liability Matching) של קרן הפנסיה.

2. כימות החשיפה והערכת השפעתם הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי פסקה 1 לעיל, על המצב הכספי העתידי של העמיתים, על פי אמות-מידה שיוגדרו על-ידי החברה המנהלת ולמשך תקופות עתידיות שתקבע. להערכה הנזכרת לעיל יצורפו תיאור מפורט של אופן ההערכה, לרבות השיטות, אמות-המידה, הנתונים וההנחות ששימשו להערכה, תוך התייחסות למגבלות ההערכה ולסטיות האפשריות בה.

3. תיאור מפורט של אמצעי הבקרה והמעקב אצל החברה המנהלת אחרי הסיכונים שזוהו לפי פסקה (1) לעיל, והשילוב בין אמצעים אלה.

4. המלצותיו לשיפור אופן ניהול הסיכונים המהותיים האמורים⁵⁴⁰.

4. סיום כהונה

4.1. סיום כהונת האקטואר הממונה לפני תום תקופת המינוי עקב החלטת חברת הביטוח או החברה המנהלת⁵⁴¹

שר האוצר רשאי לקבוע מגבלות שיחולו על נושא משרה, מנהל כללי, מנהל סיכונים, אקטואר ומי שעוסק בניהול השקעות (ראה הערת שוליים 430)

סיום כהונת אקטואר ממונה לפני תום תקופת המינוי טעון אישור מוקדם של הדירקטוריון⁵⁴².

סיום כהונת אקטואר ממונה טעון הודעה לממונה לפי הוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5.

החליטו חברת ביטוח או חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה על סיום כהונתו של אקטואר ממונה שלא עקב התפטרות, יבוצעו כל אלה:

4.1.1. בפרוטוקול של ישיבת הדירקטוריון בה אושרה הפסקת הכהונה, וכן בפרוטוקול של ישיבת ועדת ביקורת, יפורטו הנסיבות והסיבות לסיום הכהונה;

⁵⁴⁰ מקור פסקאות (1)-(5) בחוזר 4-2006, סעיף 6א, אשר הותאם לחברות מנהלות של קרנות פנסיה בלבד.

⁵⁴¹ מקור: חוזר ביטוח 14-2006 סעיף 34.

⁵⁴² לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח.

4.1.2. במידה וחברת הביטוח או החברה המנהלת, לפי העניין, היא חברה ציבורית - הודעה אודות הפסקת הכהונה תפורסם בהתאם להוראות סעיף 34(א) לתקנות ניירות ערך דיווחים מידיים.

4.1.3. במידה וחברת הביטוח או החברה המנהלת היא חברה פרטית - הודעה אודות הפסקת הכהונה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה⁵⁴³.

4.2. סיום כהונת האקטואר הממונה לפני תום תקופת המינוי עקב התפטרות האקטואר⁵⁴⁴

4.2.1. בהתאם להוראות סעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) וסעיף 2.3.2 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדת ביקורת) - התפטר אקטואר ממונה מתפקידו, יגיש לדירקטוריון ולוועדת ביקורת הצהרה בכתב אודות הנסיבות והסיבות להתפטרותו. נתקבלה הצהרה כאמור, תובא בפני הדירקטוריון, תירשם בפרוטוקול של ישיבת הדירקטוריון הראשונה שתכנס לאחר ההתפטרות ותצורף לו.

4.2.2. אם חברת הביטוח או החברה המנהלת, לפי העניין, היא חברה ציבורית - הודעה אודות הפסקת הכהונה תפורסם בהתאם להוראות סעיף 34(א) לתקנות ניירות ערך דיווחים מידיים.

4.2.3. אם חברת הביטוח או החברה המנהלת היא חברה פרטית - הודעה אודות הפסקת הכהונה תימסר לממונה על שוק ההון בתוך שלושה ימי עסקים ממועד אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה.

⁵⁴³ במקור: בתוך שלושה ימי עסקים ממועד אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה.
⁵⁴⁴ מקור: חוזר ביטוח 14-2006-1 סעיף ג4.

פרק 10 – מנהל סיכונים⁵⁴⁵

1. הוראות כלליות

2. מינוי

2.1. מינוי מנהל סיכונים

על חברת ביטוח וחברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה, למנות מנהל סיכונים לחברת הביטוח, לחברה המנהלת ולכל קרן פנסיה שבניהולה⁵⁴⁶. על חברה מנהלת של קופות גמל שאינן קרנות פנסיה למנות מנהל סיכונים לחברה המנהלת ולכל קופת גמל שבניהולה. ניתן למנות מנהל סיכונים אחד לכמה קופות גמל⁵⁴⁷.
מינויו של מנהל סיכונים טעון אישור מוקדם של הדירקטוריון⁵⁴⁸.
מינוי מנהל סיכונים טעון אישור הממונה על שוק ההון בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 שער 5 – לעניין נושאי משרה.

2.1.1. גוף מוסדי יקים יחידת ניהול ובקרת סיכונים. מנהל הסיכונים של הגוף המוסדי יהיה מנהל יחידת ניהול ובקרת הסיכונים⁵⁴⁹. יחידת ניהול ובקרת סיכונים תהיה נפרדת מיחידת ניהול ההשקעות, מיחידת ייזום האשראי הלא סחיר ומהיחידות העוסקות בניהול העסקים השוטף.

2.1.2. מנהל הסיכונים יהיה עובד הגוף המוסדי ולא ימלא בגוף המוסדי תפקיד נוסף, זולת בקרה וציות (לפי פרק 6 של חלק 1 בשער 5)⁵⁵⁰.

2.1.3. מנהל סיכונים של גוף מוסדי יהיה בדרג של חבר הנהלה וכפוף במישרין למנהל הכללי של הגוף המוסדי⁵⁵¹;

הוראות לקבוצת גופים

א.

מוסדיים

במקרה של קבוצת גופים מוסדיים, ניתן להקים יחידת ניהול ובקרת סיכונים משותפת לכל אותם גופים מוסדיים, ובכלל זה להתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, ולמנות מנהל סיכונים אחד לקבוצת הגופים המוסדיים.
הוקמה יחידת ניהול ובקרת סיכונים משותפת לקבוצת גופים מוסדיים, יראו את מנהל היחידה כמי שמתקיים בו האמור בסעיף קטן 2.1.3 לגבי קבוצת הגופים המוסדיים, אם הוא בדרג חבר הנהלה וכפוף במישרין למנהל הכללי של הגוף

⁵⁴⁵ החלק הנוגע למנהל סיכונים כולל שילוב עקרונות של הוראות חוזר 2006-1-4 הנוגע לחברות ביטוח וחברות מנהלות של קרנות פנסיה וחוזר 2009-2-3 הנוגע לחברות מנהלות של קופות גמל.

⁵⁴⁶ לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח.

⁵⁴⁷ לפי סעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁵⁴⁸ סעיף 41 ד לחוק הפיקוח על הביטוח.

⁵⁴⁹ מקור – חוזר 2009-2-3 סעיף 4. הסעיף הורחב גם לחברות ביטוח וחברות מנהלות של קרנות פנסיה.

⁵⁵⁰ חדש.

⁵⁵¹ מקור – חוזר 2009-2-3 סעיף 4. הסעיף הורחב גם לחברות ביטוח וחברות מנהלות של קרנות פנסיה.

המוסדי בעל היקף הנכסים הגדול ביותר או בעל ההון העצמי הגבוה ביותר בקבוצת הגופים המוסדיים.

הוראות ייחודיות לגופים

ב.

מוסדיים בעלי היקף פעילות נמוך

1. על אף האמור בסעיף

קטן 2.1.2 גוף מוסדי בעלת היקף פעילות נמוך יהא רשאי למנות מנהל סיכונים במיקור חוץ. מונה מנהל סיכונים במיקור חוץ, יחולו לגביו תנאי הכשירות, המגבלות וההוראות החלות על מנהל סיכונים וימונה כנושא משרה בגוף המוסדי.

2. גוף מוסדי בעל היקף

פעילות נמוך יהא רשאי למנות כמנהל סיכונים נושא משרה בעל כשירות מתאימה לפי הוראות פרק זה, הממלא תפקיד נוסף בו ובלבד שאינו עוסק בפעילות שוטפת בגוף המוסדי, ובכלל זה בניהול, ייזום והקצאת נכסי השקעה.

2.1.4 תנאי כשירות ספציפיים של מנהל סיכונים

מנהל סיכונים של גוף מוסדי יהיה בעל מומחיות וניסיון מוכחים בתחום ניהול או בקרת סיכונים פיננסיים, בתחום ההשקעות או בתחום האשראי או שיהיה בעל כשירות לשמש כאקטואר בחברת ביטוח⁵⁵²;

3. כהונה

3.1 סמכויות, זכויות ומשאבים

3.1.1 זכות מנהל הסיכונים לקבל מידע

למנהל סיכונים של גוף מוסדי ולעובדי יחידת ניהול בקרת סיכונים תהיה גישה ישירה ובלתי תלויה לכל הנתונים והמסמכים הדרושים להם לביצוע תפקידם. מנהל הסיכונים ועובדי יחידת ניהול ובקרת הסיכונים של גוף מוסדי רשאים יהיו לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע הדרוש לדעתם לביצוע תפקידי היחידה, ואשר נמצא ברשות הגוף המוסדי, או ברשות אחד מעובדיו, נושאי משרה בו או יועצים חיצוניים המועסקים על ידו.

3.1.2 השתתפות בישיבות דירקטוריון

מנהל סיכונים יהיה נוכח בדיון בדירקטוריון בנוגע לדוח שהגיש לפי סעיף 3.3 להלן.

3.1.3 השתתפות בישיבות ועדת השקעות

א. מנהל סיכונים של גוף

מוסדי יוזמן דרך קבע להשתתף כמשקיף בישיבות ועדות השקעות⁵⁵³.

⁵⁵² מקור – חוזר 2009-2-3 סעיף 4. הסעיף הורחב גם לחברות ביטוח וחברות מנהלות של קרנות פנסיה, נוספה אפשרות כשירות לכהן כאקטואר.
⁵⁵³ חדש.

ב. מנהל סיכונים יהיה נוכח בדיון בוועדת השקעות של קופת גמל, ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח ובוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח בנוגע לדוח שהגיש לפי סעיף 3.3 להלן⁵⁵⁴

3.1.4. השתתפות בשיבות ועדת ביקורת

מנהל סיכונים יהיה נוכח בשיבת ועדת ביקורת בנוגע לדוח שהגיש לפי סעיף 3.3 להלן⁵⁵⁵.

3.1.5. משאבים

ליחידת ניהול ובקרת סיכונים של גוף מוסדי, יהיו משאבים מתאימים ומספיקים לבצע את תפקידיה, באופן בלתי תלוי ביחידות העסקיות, ובכלל זה מערכת ניהול סיכונים ממוכנת התואמת את היקף ומורכבות הסיכונים להם חשופים חסכוניות לקוחות הגוף המוסדי וכספי חברת הביטוח, ואשר תאפשר לה:

- א. לקבל מידע מקיף על רמות הסיכון במגזרים השונים, להם חשופים חסכוניות לקוחות הגוף המוסדי וכספי חברת ביטוח;
- ב. למדוד את החשיפה העדכנית לסיכונים שוק, על פי מחירי השוק העדכניים ביותר ועל פי מחירי השוק ההיסטוריים וכן על פי מודל, בהעדר מחיר שוק, בתכיפות המתאימה לפרופיל הסיכון בתיק ההשקעות;
- ג. להתריע במועד המתאים על חריגה ממגבלות החשיפה לסיכון;
- ד. להשלים נתונים חסרים ולמדוד נתונים הנגזרים מנתונים אחרים;
- ה. לשמור מידע למטרות תחקור;
- ו. לבצע תיקוף של המודלים לפיהם נבחנות החשיפות השונות;
- ז. לבחון שינוי בלתי צפוי של הפרמטרים שעל פיהם דווחו החשיפות השונות;

3.1.6. קבלת מידע מבעלי תפקידים אחרים

א. **דיווחים תקופתיים**

1. מנהל הסיכונים יקבל אחת לרבעון לפחות דוח מהאקטואר הממונה⁵⁵⁶.

⁵⁵⁴ מקור: סעיף 6 ה' בחוזר 2006-1-14 הורחב גם לוועדת השקעות של קופת גמל וגם לוועדת השקעות שאינן תלויות תשואה.

⁵⁵⁵ בהתאם להוראות סעיף 22.72 בפרק 3 (חלק 1 בשער 5 – לעניין ועדת ביקורת).

⁵⁵⁶ לפי סעיף 3.3.4 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה).

2. מנהל הסיכונים של חברת ביטוח יקבל אחת לרבעון לפחות דוח מאחראי ביטוח משנה⁵⁵⁷.

דיווחים מיידיים

ב.

1. מנהל הסיכונים יקבל מרואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי העתק של הודעה בכתב שמסר⁵⁵⁸.

2. מנהל הסיכונים של גוף מוסדי העניין, יקבל מהמבקר הפנימי הגוף המוסדי הודעה בכתב שמסר⁵⁵⁹.

⁵⁵⁷ לפי סעיף XXX בפרק 5 (חלק 1 – שער 5, לעניין הסדרי ביטוח משנה וחשיפה למבטחי משנה).
⁵⁵⁸ בהתאם לאמור בסעיף 3.3 בפרק 7 של חלק 1 בשער 5 – לעניין רואה חשבון מבקר.
⁵⁵⁹ בהתאם לאמור בסעיף 3.2.4 בפרק 8 של חלק 1 בשער 5 – לעניין מבקר פנימי.

3.2. תפקידים

תפקידיו של מנהל סיכונים של חברת ביטוח ושל חברה מנהלת המנהלת קרן פנסיה⁵⁶⁰. כוללים לפחות את אלה: לייעץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לסיכונים שעליהם יורה הממונה על שוק ההון העומדים לפני חברת הביטוח, החברה המנהלת המבוטחים והעמיתים; כל תפקיד אחר שיורה הממונה על שוק ההון.

3.2.1. מתן חוות דעת לדירקטוריון ולוועדת השקעות של קופת גמל ולוועדת השקעות תלויות

תשואה של חברת ביטוח

מנהל סיכונים יביא את חוות דעתו לדירקטוריון ולוועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח בדבר סיכונים קיימים ופוטנציאלים בתיק נכסי ההשקעה של קופת גמל או המוחזקים כנגד מסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, לצורך קביעת מדיניות ההשקעות ועדכונה, ולצורך התאמת מדיניות ההשקעות למדיניות ההשקעות המוצהרת של החברה המנהלת או של חברת הביטוח⁵⁶¹ בהתייחס לאותה קופה או לאותו מסלול השקעה, לפי העניין.

במסגרת הערכותיו יתייחס מנהל הסיכונים להיבטי הסיכון הבאים:

- א. תנודתיות התשואות
באפיקי ההשקעה השונים וקשרי ההדדיות בין אפיקי ההשקעה השונים ובין השווקים השונים והשלכות אפשריות של סטיות בתמהיל ההשקעות.
- ב. מידת פיזור ההשקעות
בין מנפיקים ולווים, ענפים ומגזרים ואזורים גיאוגרפיים.
- ג. הערכת סיכון הנזילות
בקופת הגמל או במסלול ההשקעה, בהתייחס בין היתר וככל שרלבנטי להרכב נכסי קופת הגמל או מסלול ההשקעה, שיעור החסכונות הניתנים למשיכה כדין, התפלגות גילאי העמיתים והמבוטחים, התפתחות ההפקדות והמשיכות וכיוצא באלו.

3.2.2. זיהוי הסיכונים המהותיים המפורטים להלן, הערכת השפעתם ואופן ניהולם:

מנהל סיכונים של גוף מוסדי יזהה סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי מהותיים, הגלומים בנכסים המוחזקים כנגד חסכונות עמיתים ומבוטחים, הגלומים בהתחייבויות חברת ביטוח ובהתחייבויות ביטוחיות של קרן פנסיה, אשר עשויים להשפיע על זכויות העמיתים והמבוטחים ועל חוסנו הפיננסי. לעניין זה תובא בחשבון גם החבות הפוטנציאלית בשל הפקדות עתידיות של מבוטחים ועמיתים קיימים ושל מבוטחים ועמיתים פוטנציאליים בחברת ביטוח וקרן פנסיה.

⁵⁶⁰ לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח וסעיף 10 לחוק קופות גמל.

⁵⁶¹ כאמור בסעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון) וכאמור בסעיף 3.3.4 בפרק 3 של חלק 5 בשער 1 (לעניין ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה).

הערכת החבות הפוטנציאלית של חברת הביטוח או קרן פנסיה בשל מבוטחים פוטנציאליים תיערך בהסתמך על תכנית הפעולה של חברת הביטוח או של החברה המנהלת ולתקופה שיקבעו, ובלבד שלא תפחת מ-12 חודשים.

3.2.3. הערכת השפעתם הפוטנציאלית של סיכונים שזוהו

א. מנהל סיכונים של גוף

מוסדי יביא לאישור הדירקטוריון⁵⁶² וועדת ההשקעות הרלבנטית⁵⁶³ כלים ואמות מידה להערכת הסיכונים ולהגדרת תרחישים בלתי צפויים ובעלי הסתברות משמעותית ומצבי קיצון רלבנטיים אשר על בסיסם יערכו תרחישים, להערכת הפסדים או קשיי נזילות. תרחישי קיצון יכללו אירועים בעלי הסתברות נמוכה ויוגדרו על בסיס אירועי קיצון היסטוריים בישראל ובעולם או על בסיס מודל אמפירי הנוגע לשינויים בגורמי סיכון שונים.

ב. מנהל סיכונים של גוף

מוסדי יכמת את החשיפה ויעריך את ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי פסקה 3.2.2. לעיל, על נכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל וכנגד התחייבויות תלויות תשואה, על חוסנה הפיננסי של חברת ביטוח ועל החבות כלפי מבוטחים ועמיתים, לפי אמות מידה ותקופות עתידיות שיוגדרו על-ידי דירקטוריון הגוף המוסדי⁵⁶⁴, ולעניין קופת גמל והתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח גם על ידי ועדת ההשקעות של קופת הגמל או ועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח⁵⁶⁵.

ג. מנהל סיכונים של גוף

מוסדי יעריך את סיכון הנזילות הגלום בנכסי ההשקעה אל מול צרכי הנזילות של קופת גמל שבניהול חברה מנהלת או בנכסי השקעה המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, בהתייחס בין היתר וככל שרלוונטי לשיעור החסכונות הניתנים למשיכה כדין, התפלגות גילאי העמיתים, התפתחות ההפקדות והמשיכות וכיוב'.

ד. מנהל סיכונים של גוף

מוסדי יפתח ויערוך תרחישים בלתי צפויים אך בעלי השפעה מהותית ותרחישי קיצון בגורמי הסיכון השונים, לפי הגדרת דירקטוריון הגוף המוסדי, וביחס לקופת גמל והתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, גם לפי קביעת ועדת ההשקעות של קופת הגמל או של ועדת ההשקעות תלויות תשואה⁵⁶⁶, ויעריך את השפעתם על חסכונות העמיתים בקופת גמל או המבוטחים בהתחייבות תלויות תשואה של חברת ביטוח ועל חוסנה הפיננסי של חברת הביטוח.

⁵⁶² לפי סעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

⁵⁶³ לפי סעיף 3.3.4 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 (לעניין ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה) וסעיף 4.3.4 בפרק 3 של חלק 5 בשער 1 לעניין ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה.

⁵⁶⁴ לפי סעיף 3.7.5 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון).

⁵⁶⁵ לפי סעיף 3.4.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 – לעניין ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה.

⁵⁶⁶ לפי סעיף 3.4.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 – לעניין ועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה.

ה. מנהל סיכונים של גוף מוסדי יעריך את אופן ניהולו של כל סיכון שזוהה כאמור בפסקה 3.2.2 לעיל, ויבחן האם הבקורות, האמצעים והמשאבים הקיימים בגוף המוסדי מספיקים לזיהוי הסיכון, למדידת הסיכון ולמעקב אחריו, מאפשרים פיזור הסיכון והגבלתו לרמה שנקבעה מראש, עקביים ומתואמים עם הבקורות הנוגעות לסיכונים מהותיים אחרים.

ו. מנהל סיכונים של גוף מוסדי יבחן, ביחס לקופת גמל וביחס להתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, לפחות אחת לרבעון ולפי קביעת ועדת ההשקעות הרלבנטית, את מידת התאמת החשיפות בפועל של קופת הגמל או מסלול ההשקעה, לפי העניין, למדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי הדירקטוריון וועדת ההשקעות הרלבנטית ויצג מדדי סיכון רלבנטיים.

ז. מנהל סיכונים של גוף מוסדי יערוך, על בסיס קבוע ולפחות אחת לשנה בחינה של הלימות, עקביות, אמינות ותקפות המודלים המיושמים על ידו באמצעות שיטות סטטיסטיות מקובלות, כדוגמת Back Testing. לגבי קופת גמל והתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, השיטות יאושרו בידי ועדת השקעות הרלבנטית.⁵⁶⁷

3.3 דרכי עבודה

3.3.1 בעת הגשת בקשה לאישור תכנית ביטוח או קופת גמל או שינוי בתוכנית ביטוח או תקנון קופת גמל⁵⁶⁸, מנהל סיכונים של גוף מוסדי יציין במכתב הנלווה⁵⁶⁹, לאחר שהוצגו לו תכנית הביטוח או תקנון קופת הגמל, שבדק כי ניתן לנהל את הסיכונים הכרוכים בתכנית הביטוח או בתקנון קופת הגמל⁵⁷⁰.

3.3.2 דיווחים מדיניים

א. מנהל סיכונים של גוף מוסדי יגיש דוח מדי למנהל הכללי, לוועדת ההשקעות הרלוונטית ולדירקטוריון הגוף המוסדי, כל אימת שתתגלה חריגה מהותית, שטרם תוקנה, ממדיניות ניהול הסיכונים של הגוף המוסדי, בהתייחס לקופת הגמל, מסלול ההשקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח ובהתייחס להתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח;

ב. הובא לידיעת מנהל הסיכונים של גוף מוסדי, מידע על כל ענין שלפי הערכתו עלול להשפיע באופן שלילי ומהותי על מצבם הכספי של חברת הביטוח של מבטחים בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח או של עמיתים בקופת גמל, ואשר דורש תיקון, ידווח על כך באופן מדי ובכתב למנהל הכללי ולמנהל הכספים של הגוף

⁵⁶⁷ לפי סעיף 3.4.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5 – לעניין ועדת השקעות של קופות גמל ותלויות תשואה.

⁵⁶⁸ לפי סעיף 1.1 בחלק 1 של שער 6.

⁵⁶⁹ לפי סעיף 1.1.2 ב בשער 6.

⁵⁷⁰ מקור: חוזר גופים מוסדיים 4-9-2006.

המוסדי. עותק מדיווח כאמור יימסר לדירקטוריון, למבקר הפנימי, לאקטואר הממונה⁵⁷¹ ולרואה החשבון המבקר של חברת הביטוח או של החברה המנהלת של קרן הפנסיה, לפי העניין.

ג. נוכח מנהל הסיכונים כי הבקורות, האמצעים והמשאבים הקיימים בגוף המוסדי אינם מספיקים באופן מהותי למדידת סיכון שזוהה לפי פסקה 3.2.2 לעיל, למעקב אחריו ולפיזור הסיכון והגבלתו לרמה שנקבעה מראש או שאינם עקביים ומתואמים באופן מהותי עם הבקורות הנוגעות לסיכונים מהותיים אחרים, יפעל כדלהלן -

1. ידווח על כך באופן מידי ובכתב למנהל הכללי, לוועדת ההשקעות הרלוונטית, במידה שמדובר בחריגה בסיכוני שוק ואשראי הנוגעים לנכסי השקעה, לדירקטוריון הגוף המוסדי; דיווח כאמור יכלול תיאור מפורט של הליקויים המהותיים והמלצות לתיקונם.

2. יוודא תיקון הליקויים אשר המנהל הכללי החליט על תיקונם.

3. יעדכן בכתב את המנהל הכללי, הדירקטוריון ועדת ההשקעות הרלוונטית על השלמת תיקון ליקויים אשר המנהל הכללי החליט על תיקונם.

3.3.3 דיווחים תקופתיים

א. מנהל הסיכונים יגיש לדירקטוריון הגוף המוסדי, לוועדת ההשקעות הרלבנטית, לוועדת אשראי ולמנהל הכללי, דוח בכתב המתייחס לקופת גמל, למסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח ולהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, לפי העניין, הכולל לפחות את אלה:

1. הסבר לגבי כלי המדידה שבשימוש והערכתו לגבי סיכון המודל בכלי המדידה בשימוש.

2. בעיות ככל שישנן בשלמות הנתונים ואופן השלמת הנתונים (למשל במקרים בהם אין אפשרות לקבוע קורלציה מדויקת בין גורמי סיכון).

3. לגבי נכסים - הסבר לגבי סוגי הנכסים הכלולים בכלי המדידה שבשימוש ואופן הטיפול בנכסים שלא נכללו בכלי המדידה. מבלי לגרוע מהאמור, יפורט אופן הטיפול בנכסים מורכבים, נגזרים, אופציות גלומות וקרנות השקעה. בנוסף, תינתן הערכה מילולית של הסיכון הגלום בסוגי נכסים שלא נכללו בכלי המדידה תוך פירוט עקרונותיה.

4. תיאור החשיפות לסיכונים שזוהו לפי פסקה 3.2.2. כימות והערכת השפעתם הפוטנציאלית של הסיכונים כאמור על כספי החיסכון של העמיתים והמבוטחים ועל חוסנו הפיננסי של הגוף המוסדי.

5. תיאור מידת התאמת החשיפות בפועל של קופת גמל או מסלול השקעות בהתחייבויות תלויות תשואה, ובהתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת

⁵⁷¹ בענף הביטוח הרלבנטי או של קרן הפנסיה.

ביטוח למדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי הדירקטוריון וועדת ההשקעות הרלבנטית.

6. תיאור הבקורות, הדיווחים, האמצעים והמשאבים הקיימים בחברה המנהלת למדידת הסיכונים, למעקב אחריהם ולהגבלתם.

7. המלצותיו לשיפור הניהול והבקרה של הסיכונים.

ב. מנהל סיכונים יגיש לוועדת השקעות של קופת גמל ולוועדת השקעות תלויות תשואה של חברת ביטוח, דוח בכתב המתייחס לקופת גמל ולמסלול השקעה בהתחייבויות תלויות תשואה של חברת ביטוח, לפי העניין, הכולל התייחסות לממצאי בחינה של הסיכונים הגלומים בתיק ההשקעות אל מול מדדי השוואה ומדדי סיכון רלבנטיים שתקבע הוועדה וכן התייחסות לממצאי בחינה של ביצועי ההשקעות בהשוואה לביצועי תיקי סמן רלבנטיים שתקבע הוועדה.

ג. דוח כאמור בפסקה א יוגש לפחות אחת לרבעון ובהתאם לתדירות שקבע הדירקטוריון⁵⁷² וועדת השקעות של קופת גמל ותלויות תשואה⁵⁷³ לגבי אירועים יוצאים מן הכלל.

על אף האמור רשאי מנהל הסיכונים להגיש דוח כאמור אחת לשנה, ובלבד שלפחות אחת לרבעון ידווח על שינויים מהותיים, ובכלל זה שינויים מהותיים הקשורים בחשיפה לסיכונים האמורים.

אחת לשנה יכלול הדוח גם בחינה של הלימות המודלים המיושמים על ידי מנהל הסיכונים והתאמת תוצאותיהם לשינויים שנצפו בפועל בתיק ההשקעות.

ד. לדוח הנוגע להתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח יצורפו דיווחים שקיבל מנהל הסיכונים מהאקטואר הממונה ואחראי ביטוח משנה⁵⁷⁴.

3.3.4. תיעוד

דיווחים שמסר מנהל סיכונים יישמרו בגוף המוסדי למשך 7 שנים לפחות;

3.4. סיום כהונת מנהל הסיכונים לפני תום תקופת המינוי עקב החלטת הגוף המוסדי⁵⁷⁵

סיום כהונת מנהל סיכונים לפני תום תקופת המינוי טעון אישור מוקדם של הדירקטוריון⁵⁷⁶.

הודעה על סיום כהונה תימסר לממונה על שוק ההון בהתאם להוראות פרק 4 בחלק 1 של שער 5 לעניין נושאי משרה.

3.4.1. החליט הדירקטוריון על סיום כהונתו או השעייתו של מנהל סיכונים יבוצע כל האמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);

⁵⁷² לפי סעיף 3.7.3 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5.

⁵⁷³ לפי סעיף 3.4.3 בפרק 3 של חלק 1 בשער 5.

⁵⁷⁴ לפי סעיף 3.3.4 בפרק 9 של חלק 1 בשער 5 (לעניין אקטואר ממונה) וסעיף XXX בפרק 5 (חלק 1 – שער 5, לעניין הסדרי ביטוח משנה וחשיפה למבטחי משנה).

⁵⁷⁵ חדש.

⁵⁷⁶ לפי סעיף 41 ד בחוק הפיקוח על הביטוח.

- 3.4.2.** מנהל סיכונים שביקש להפסיק כהונתו בגוף מוסדי, יגיש לדירקטוריון ולוועדת ביקורת הצהרה בכתב אודות הנסיבות והסיבות להתפטרותו. התקבלה הצהרת מנהל סיכונים יבוצע כל האמור בסעיף 3.7.16 בפרק 2 של חלק 1 בשער 5 (לעניין תפקידי דירקטוריון);
- 3.4.3.** מנהל סיכונים שביקש להפסיק כהונתו בגוף המוסדי יודיע לממונה על שוק ההון בכתב על המניעים והנסיבות להפסקת הכהונה, בתוך 3 ימי עסקים מהמועד בו הגיש הצהרה לדירקטוריון, כאמור בפסקה 3.4.2 לעיל;
- 3.4.4.** הודעה על הפסקת הכהונה או ההשעיה תימסר לממונה על שוק ההון מיד לאחר אישור הדירקטוריון את הפסקת הכהונה או ההשעיה, בצירוף הפרוטוקול.

עמדת הממונה על שוק ההון - הבהרות

הבהרה 1 – עיסוקים נוספים של דירקטור

1. מצב קיים

הוראות הדין אוסרות כהונת דירקטור בגוף מוסדי אם עיסוקיו האחרים יוצרים או עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו, או שיש בהם כדי לפגוע ביכולתו לכהן בתפקיד, ואם אינם מתירים בידו זמן מספיק למלא את תפקידו. הוראות הדין אינן קובעות חזקות לגבי "זמן מספיק" ולחלופין "היקף משרה מינימאלי", ולגבי ניגודי עניינים, זולת איסור לכהן כנושא משרה או כעובד בגוף מוסדי אחר, שאינו שייך לאותה קבוצה או בתאגיד בנקאי אחר.

2. שיקולים

דירקטור, ובכלל זה יו"ר דירקטוריון, מצהיר כי אין בעיסוקיו האחרים כדי להשפיע על יכולתו למלא את תפקידו. להלן שיקולים שיילקחו בחשבון בעת הערכת הצהרה זו (קרי, הערכה אם עיסוקיו האחרים של דירקטור עלולים לפגוע ביכולתו למלא את תפקידו או שאינם מותירים בידו זמן מספיק למלא את תפקידו):

- (א). תפקיד הדירקטור בגוף המוסדי הנדון (יו"ר/יו"ר ועדת ביקורת/דירקטור);
 - (ב). גודל והיקף פעילות הגוף המוסדי (היקף נכסים מנוהל, מטריצה לפי התוספת הרביעית בחוק הפיקוח על הביטוח והתוספת השנייה בחוק קופות גמל);
 - (ג). מספר הדירקטוריונים האחרים בהם הדירקטור חבר;
 - (ד). גודלם של הגופים האחרים בהם הוא מכהן;
 - (ה). תפקידיו בדירקטוריונים אחרים בהם הוא חבר;
 - (ו). תחומי פעילות הגופים האחרים בהם הוא מכהן;
 - (ז). נסיבות מהותיות ספציפיות (למשל, ניגוד עניינים שאינו דרך קבע);
 - (ח). הערכת היקף הזמן האפקטיבי שבידי הדירקטור למלא את תפקידו.
- הוראות הדין מחייבות דירקטורים למספר ישיבות גבוה ותדיר על מגוון רחב של נושאי דיון, אוסרות האצלת סמכויות או מינוי חליף ועוד. הוראות אלו מחדדות את הצורך לוודא שדירקטור, ובוודאי שיו"ר דירקטוריון, זמין למלא את תפקידו. לפיכך, הדגש בקריטריונים אלו הוא לא על כמות המטלות הנוספות שממלא דירקטור אלא על מידת תשומת הלב שהן דורשות ממנו. בנוסף, ככל שתפקידיו של נושא המשרה מחוץ לגוף המוסדי מהותיים יותר, עולה הסיכון לניגוד עניינים, שאיננו בהכרח תמיד ברור וישיר אלא לעיתים עקיף. עם זאת, יש לזכור שהדירקטוריון איננו האורגן המנהל את הגוף המוסדי – זה תפקיד הנהלת הגוף – אלא רק זה המנחה אותו ומפקח עליו.

3. חזקות שליליות (חזקות המונעות כהונה בו זמנית, אלא אם יוכח אחרת)

(א). לגבי יו"ר :

(1) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בגוף מוסדי אחר שאינו בשליטת בעל השליטה בגוף בו

הוא מכהן (למעט בתחומי פעילות שונים לחלוטין או בקופות מפעליות);

(2) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בתאגיד בנקאי;

- (3) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בתאגיד שוק הון ;
- (4) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי.
- כאינדיקציה כללית לזמינות מועמד לתפקיד יו"ר דירקטוריון, בחינת תפקידיו הנוספים צריכה להראות שהם מותירים בידו אפשרות להקדיש למילוי תפקיד היו"ר לפחות ארבעה ימים בשבוע אם מדובר בגוף מוסדי גדול ולפחות יומיים בגוף מוסדי קטן ;
- ב. לגבי דירקטור:**

- (1) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בגוף מוסדי אחר שאינו בשליטת בעל השליטה בגוף בו הוא מכהן (למעט בתחומי פעילות שונים לחלוטין או בקופות מפעליות) ;
- (2) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה בתאגיד בנקאי ;
- (3) כהונה כיו"ר/דירקטור/נושא משרה תאגיד שוק הון ;
- (4) לגבי דירקטור בגוף מוסדי גדול - כהונה בתאגיד ריאלי משמעותי ;
- בחינת תפקידיו הנוספים צריכה להראות שהם מותירים בידו אפשרות להקדיש למילוי תפקידו לפחות יום בשבוע אם מדובר בגוף מוסדי גדול ולפחות יום בחודש בגוף מוסדי קטן ;

היקף משרה מינימלי יו"ר דירקטוריון	היקף משרה מינימלי דירקטור רגיל	עיסוקים אחרים יו"ר דירקטוריון	עיסוקים אחרים דירקטור רגיל
עד 1 מיליארד ש"ח	זמן מספק	יכולת למלא תפקיד	חזקות שליליות – כהונה בגוף מוסדי אחר שאינו בשליטת בעל השליטה בו ; כהונה בתאגיד בנקאי ; כהונה בתאגיד שוק הון ; לגבי גוף גדול - כהונה בתאגיד ריאלי משמעותי ;
מעל 1 מיליארד ש"ח	רוב זמנו	זמן מספק	חזקות שליליות – כהונה בגוף מוסדי אחר שאינו בשליטת בעל השליטה בו ; כהונה בתאגיד בנקאי ; כהונה בתאגיד שוק הון ; כהונה בתאגיד ריאלי ;

הבהרה 2 – בחינת מהימנות בידי גופים מפקחים

הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ורשות ניירות ערך (להלן: "המפקחים" או "המפקח") עוסקים, כל אחד בתחום הנתון לפיקוחו, בהסדרת פעילותם של גופים הפועלים בשוקי הכספים וההון, שבין היתר מנהלים כספי אחרים (להלן – "מפוקחים" או "גופים מפוקחים"). כחלק מן ההסדרה עוסקים המפקחים בקביעת אמות מידה של הכשירות והמהימנות (FIT AND PROPER) של אלה המבקשים לפעול בתחום המוסדר והמפוקח מועמדים או מכהנים, אם כבעלים של המפוקחים או כמחזיקי אמצעי שליטה בהם הנדרשים להיתר לפי הוראות הדין ואם כנושאי משרה, בין אם באישור כהונה של נושאי משרה או במתן היתר להחזקת אמצעי שליטה או לשליטה בגוף המפוקח (להלן – "האישורים וההיתרים"⁵⁷⁷), וכן בקביעת עילות לעריכת שינויים, השעיה או שלילה של האישורים וההיתרים שניתנו על ידם, כל אחד במסגרת החוק המקנה לו את סמכויותיו. להבדיל מנושא הכשירות, אשר לגביו נקבעים מבחנים פרטניים על ידי כל אחד מהמפקחים, בהתאם למאפייני הפעילות של המפוקח, התבחינים לבדיקת מהימנותם של מחזיקי אמצעי השליטה ונושאי המשרה במפוקחים משותפים לכלל המפקחים.

לאור מבנהו וממדיו של שוק ההון בישראל, ולאור העובדה כי קיימים מספר מפקחים על שוק זה, מתבקשת מידה של הרמוניזציה ואחידות ב בחינת המהימנות על ידי המפקחים השונים. הצורך האמור מתחדד משום שרבים מהגופים המפוקחים, מפוקחים על ידי שניים או יותר מן המפקחים, אם כי במישורי התייחסות שונים.

לפיכך, גובשה על ידי שלושת המפקחים רשימת תבחינים המתייחסת לבחינת מהימנות כאמור. הימצאות/קיום אחד מהתבחינים המפורטים ברשימה מהווה סיבה לבחון קיומה של פגיעה במהימנות, אם כי הרשימה המוצעת אינה רשימה סגורה. יכול שמשקל מצטבר של אחדים מן התבחינים יביא לתוצאה שונה מאשר כל אחד מהם בפני עצמו. אין בקביעת התבחינים כדי למנוע ממי מהמפקחים להפעיל שיקול דעת או לסטות מהם לפי הבנתו.

במסגרת הליך הבחינה, ילקחו בחשבון שיקולים שונים, ובהם: חומרת האירוע מבחינת מהותו, נסיבותיו, והזיקה שלו לפעילות המפוקחת; חלוף הזמן בין המעשים לבין מועד הבחינה⁵⁷⁸ ואופן התנהלות המבקש במהלך התקופה שחלפה; מעורבותו של המבקש באירוע הנוגע לתאגיד שבו כיהן כנושא משרה או היה בעל היתר; משקלם המצטבר של מספר תבחינים, אם היו כאלה; מעורבותו של מבקש/בעל האישור או ההיתר ומעמדו בגוף המפוקח; מידת ההשפעה הצפויה של המעשה ושל תגובת המפוקח על השוק, ובכלל זה על אמון הציבור.

במכלול השיקולים של המפקחים יינתן משקל לזכויות יסוד של המפוקח. אין באמור במסמך זה כדי לגרוע משיקול דעתו העצמאי של כל אחד מן המפקחים וכמובן שאינו גורע מהוראות החוק השונות החלות לגבי כל אחד מן המפוקחים, ואין בו הבעת דעה באשר להסדרים קיימים או עתידיים בהם תקבע הגבלה לעניין מתן אישור או היתר.

תבחינים לבחינת מהימנות

⁵⁷⁷ למונחים השונים, יכול שיהיו משמעויות שונות לפי החוקים המסמיכים.

⁵⁷⁸ בנסיבות בהן הבחינה מתארכת, או בנסיבות בהן המפוקח מצא לנכון להמתין לתוצאות הליך כלשהו, יינתן לחלוף הזמן לכשעצמו משקל מועט.

1. הרשעתו בעבירה של בעל שליטה, בעל היתר החזקה או נושא משרה, או מי שמבקש היתר או אישור לכך, בין בארץ ובין בחו"ל, ולרבות בהליכי משמעת, היא פגם במהימנות. "עבירה" לענין תבחין זה והמפורטים בהמשך: עבירה על הוראות חוק בחוקים מסדירים את פעילות המערכת הפיננסית, עבירה כלכלית ו/או עבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין אדם ראוי להיות בעל אישור או היתר.
2. הגשת כתב אישום בעבירה יוצרת חזקה של פגם במהימנות. בבחינת התשתית הראייתית בדרך כלל ניתן להסתמך על החלטת הפרקליטות להגיש כתב אישום ועל האמור בו כראיה מספקת ברמה המנהלית לעובדות המתוארות בו, זאת מבלי לגרוע מזכותו של הנאשם להשמיע טענותיו. יחד עם זאת, במידה ובהמשך, החליטה ערכאה שיפוטית על זיכוי, תשמש ההחלטה, עילה לצורך בחינת העניין מחדש על ידי המפקח, במידה והעניין עדיין רלוונטי, אך לא מן הנמנע שההחלטה תשאר בעינה;
3. חקירה פלילית בחשד לביצוע עבירה יכול שתקים תשתית ראייתית מספקת לבחינת מהימנות. יש לעשות מאמץ לקבל את מלוא המידע באשר להתפתחות החקירה ולבחון, גם את התשתית הראייתית ואת מכלול הנסיבות, כמו החשש לפגיעה בחקירה, אל מול החובה לפעול להגנת ציבור המשקיעים וחיוזק יסוד ההרתעה כבר בשלב זה. במקרה בו הסתיימה חקירה פלילית בסגירת התיק, תבחן גם העילה לסגירת התיק;
4. הסדרים מנהליים החלופיים בטיבם לכתב אישום כגון תשלום כופר ו/או צו מוסכם;
5. הטלת עיצומים כספיים ו/או קנסות אזרחיים בגין הפרות אשר בהצטברותן מגבשות תמונת מצב של הפרת דין שיטתית ו/או ממצא בהליך מנהלי לפיו המבקש הפר מהותית את הדין ו/או הוראות מכוחו;
6. ממצאים בהליכים משפטיים בדבר הפרות חוק מהותיות, פגיעה בחובות אמון, חריגה מהותית מסטנדרט של זהירות וסבירות;
7. ממצאי ביקורת המפקח ו/או גורם פיקוח אחר ו/או מבקר עצמאי ו/או מבקר פנימי המצביעים על הפרת חוק או תקנות או כללי אכיפה פנימית אשר יש בהם כדי להעיד על חולשה מהותית בציות לכללים מהותיים החלים על המפוקח, בניהול הסיכונים ו/או באכיפה הפנימית שלו או בתרבות הציות של נושא משרה בגוף המפוקח;
8. כהונה כנושא משרה או היות בעל שליטה בתאגיד בעת שזה פורק בשל חדלות פירעון ו/או אי עמידה של התאגיד בהתחייבויות מהותיות שלו וכן מועמד או בעל שליטה ו/או נושא משרה שלא עמד בהתחייבויות כלכליות אישיות מהותיות שלו;
9. תלונות מצטברות של לקוחות בדבר הפרת דין אשר נבדקו ונמצאו מבוססות, לפחות בחלקן, ובעניינים מהותיים;
10. ממצאים בגינם פוטר נושא משרה ממשרתו. במקרה זה תיבחן חומרתם של הממצאים, ובגוף מפוקח תיבחן גם זיקתם לפעילות המפוקחת על ידי המפקח;
11. הצגת פרטים או מצגים כוזבים או מוטעים באופן מהותי, השמטת מידע או חוסר שיתוף פעולה בוטה בפעילות מול גורם מבקר או מפקח.
12. מי שרישיון, אישור או היתר ניטל ממנו, מי שסורב כשביקש רישיון אישור או היתר, מי שנמנע ממנו עיסוק במקצוע או בתחום כלשהו בשל פגם במהימנות, בין אם הוא ניתן עפ"י דין או ע"י איגוד מקצועי.

הבהרה 3 - דירקטור חיצוני נציג מדינה

ישנן חברות מנהלות וחברות ביטוח בשליטה מלאה או חלקית של מדינת ישראל, של ארגון עובדים או של איגוד מקצועי.

יובהר כי נציג המדינה, נציג ארגון עובדים, או נציג איגוד מקצועי, לפי העניין, לא ייחשב כדירקטור חיצוני, אלא אם הוא עומד בכל הקריטריונים הקבועים לדירקטור חיצוני (כלומר, אינו עובד הגוף שמינה אותו, אינו מכהן כנושא משרה בו או בקופה וכו').